

SPIS TREŚCI

WSTĘP	str. 3
ZADANIA	str. 5
EPIDEMIOLOGIA	str. 7
HIGIENA KOMUNALNA	str. 30
HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	str. 39
HIGIENA PRACY	str. 46
HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	str. 54
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	str. 61
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	str. 65
TABELE	str. 72

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest organem nadzoru i kontroli, działającym zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 416).

Szeroki zakres prowadzonego nadzoru ukierunkowany na ochronę zdrowia przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych, zapobieganie powstawaniu chorób, zwłaszcza chorób zakaźnych i zawodowych, a także edukacja zdrowotna i promocja zdrowia mają istotne znaczenie dla zdrowia publicznego.

Z satysfakcją odnotowaliśmy, że w 2025 r. we wszystkich wodociągach publicznych powiatu działdowskiego, woda przez cały rok była przydatna do spożycia spełniając wymogi jakościowe określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W pewnym stopniu jest to wynik stałej współpracy z podmiotami odpowiedzialnymi za produkcję wody wodociągowej oraz długofalowych działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zapewnienia bezpiecznej wody w kranach.

Należy również podkreślić ważną rolę Państwowej Inspekcji Sanitarnej w wykrywaniu i zwalczaniu nowych zagrożeń dla zdrowia ludzi, opartych na systemach wczesnego ostrzegania i reagowania ustanowionych m.in. dla zwalczania chorób zakaźnych, wczesnego powiadamiania o niebezpiecznej żywności i paszach, czy niebezpiecznych kosmetykach.

W wyniku efektywnego współdziałania w ramach nadzoru nad gripą (system SENTINEL) ze Szpitalem w Działdowie i wybraną przychodnią, w 2025 r. przekazano 108 próbek od pacjentów, do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie, w celu przeprowadzenia badań molekularnych w kierunku wykrycia i różnicowania wirusów grypy, RSV i SARS-CoV-2.

Do ważnych działań profilaktycznych należała realizacja powszechnego programu szczepień p/HPV. W powiecie działdowskim do programu przystąpiły wszystkie szkoły podstawowe. W ramach programu szczepień p/HPV, w powiecie działdowskim dotychczas zaszczepiono 700 uczniów. Wirus HPV jest głównym czynnikiem odpowiedzialnym za rozwój raka szyjki macicy oraz za zachorowania na niektóre inne nowotwory złośliwe u kobiet i mężczyzn.

W 2025 r. kontynuowano realizację projektu „Młodzi Świadomi”. Projekt jest poświęcony profilaktyce chorób przenoszonych drogą płciową i ma na celu edukację w zakresie zapobiegania zakażeniom, diagnostyki i metod leczenia chorób przenoszonych drogą płciową oraz promowanie regularnych badań profilaktycznych.

W powiecie działdowskim działaniami edukacyjnymi objęto łącznie ok. 1 190 uczniów szkół ponadpodstawowych oraz studentów. Projekt cieszył się dużym zainteresowaniem, odnotowano ponad 10 000 wyświetleń postów w mediach społecznościowych. Ponadto w ramach projektu prowadzona była również promocja szczepień przeciwko wirusowi HPV.

Jesteśmy również zaangażowani w edukację pracodawców i pracowników, co przekłada się na wdrażanie inicjatyw promujących zdrowie w miejscu pracy.

Ponadto Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Działdowie prowadzi prelekcje/spotkania informacyjne dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej, szczególnie w branży gastronomicznej, spożywczej i fryzjersko-kosmetycznej. Osoby zainteresowane uzyskują

informacje na temat aktualnych przepisów sanitarnych, wymagań technicznych dla lokali, wymagań sanitarno-higienicznych, zasad HACCP/GHP-GMP, czy obowiązku zgłaszania zakładów do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podkreślenia również wymaga, że w 2025 r. w Szpitalu w Działdowie kontynuowano realizację bardzo ważnej dla mieszkańców naszego powiatu inwestycji, przebudowę i modernizację istniejącego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego.

Mając na uwadze, że wspólne działania - szkoły, rodziców i instytucji działających na rzecz zdrowia - mogą przyczynić się do wychowania pokolenia świadomego, odpowiedzialnego i dbającego o swoje zdrowie i zdrowie innych osób, wspieraliśmy wprowadzenie do szkół nowego przedmiotu „edukacja zdrowotna”.

W raporcie przedstawiono dane statystyczne oraz omówiono wyniki działalności kontrolnej, zapobiegawczej i oświatowo-zdrowotnej w 2025 r. Zaprezentowane dane wskazują, że stan sanitarny powiatu działdowskiego jest dobry, a zrealizowane zadania w istotny sposób przyczyniły się do zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców.

Przedkładając raport dziękuję Państwu za współpracę w zakresie realizacji zadań w celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego naszego powiatu.

Z wyrazami szacunku

Grażyna Mówińska
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Działdowie

/dokument podpisany elektronicznie/

ZADANIA

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) do podstawowych zadań realizowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie należy przede wszystkim:

1. Sprawowanie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego nad obszarami życia istotnymi dla bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu działdowskiego w dziedzinach:
 - 1) higieny środowiska,
 - 2) higieny pracy w zakładach pracy,
 - 3) higieny procesów nauczania i wychowania,
 - 4) higieny wypoczynku i rekreacji,
 - 5) warunków zdrowotnych żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
 - 6) warunków higieniczno-sanitarnych jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne - w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.
2. Prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i zawodowych.
3. Sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącego produktów kosmetycznych, w zakresie przestrzegania obowiązku prawidłowego oznakowania.
4. Sprawowanie nadzoru nad niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.
5. Sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej.
6. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania, przywozu i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
7. Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie żywności genetycznie zmodyfikowanej ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego oznakowania środków spożywczych zawierających GMO oraz dokumentacji towarzyszącej ww. środkom spożywczym.
8. Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie wymagań określonych w przepisach o zawartości niektórych substancji w dymie papierosowym.
9. Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie wymagań określonych w ustawie z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium.
10. Inicjowanie, organizowanie, prowadzenie, koordynowanie i nadzorowanie działalności oświatowo-zdrowotnej w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Do najistotniejszych aktów prawnych określających kompetencje i zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy zaliczyć:

- 1) ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416);
- 2) ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428);
- 3) ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418, z późn. zm.);
- 4) ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448, z późn. zm.);
- 5) ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.);
- 6) ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r. poz. 1675);
- 7) ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 z późn. zm.).

EPIDEMIOLOGIA

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie działdowskim

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych była korzystna i względnie stabilna. W 2025 r. (na 60 723 mieszkańców powiatu działdowskiego) zarejestrowano 1 819 zachorowań na choroby zakaźne. Do leczenia szpitalnego skierowano 249 pacjentów, w tym: 35 z powodu zachorowań na grypę; 23 z powodu zachorowań na COVID-19 i 191 z powodu innych chorób zakaźnych. Z powodu chorób zakaźnych zmarło 12 osób.

Należy podkreślić bardzo dobrą współpracę ze Szpitalem w Działdowie w zakresie szybkiego wykrywania, zgłaszania i ograniczania zakażeń szpitalnych. W 2025 r. zarejestrowano 9 ognisk o różnej etiologii (wywołane przez wirusy grypy i SARS CoV-2 oraz przez bakterie *Pseudomonas aeruginosa*, *Clostridium difficile* i *Klebsiella pneumoniae* ESBL), które zostały skutecznie zlikwidowane w krótkim czasie.

Ognisko epidemiczne szpitalne oznacza wystąpienie w szpitalu co najmniej dwóch, wyraźnie powiązanych ze sobą przypadków zakażeń.

W 2025 r. przeprowadzono 173 wywiady epidemiologiczne z osobami chorymi lub z podejrzeniem choroby zakaźnej.

Pomimo wzrostu liczby zachorowań na niektóre choroby zakaźne nie odnotowano epidemicznego występowania tych chorób. Naturalny wzrost liczby zachorowań, podobnie jak w latach ubiegłych, przybierał charakter sezonowy lub był kontynuacją obserwowanych wcześniej trendów wieloletnich.

W powiecie działdowskim w 2025 r. odnotowano znaczny spadek zachorowań na płonicę (szkarlatynę), zarejestrowano 6 przypadków płonicy (w 2024 r. - 85 przypadków).

Podobnie jak w latach ubiegłych nie odnotowano zachorowań na szczególnie niebezpieczne choroby zakaźne: błonicę, nagminne porażenie dziecięce (polio), wściekliznę u ludzi, dur brzuszny, kleszczowe zapalenie mózgu oraz odrę i różyczkę.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania zakażeń i chorób zakaźnych na terenie powiatu działdowskiego w 2025 r. oraz zgonów z powodu chorób zakaźnych, zostały opracowane na podstawie zgłoszeń przesyłanych przez jednostki ochrony zdrowia do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie.

Wirusowe choroby zakaźne przenoszone drogą oddechową

Grypa

W powiecie działdowskim w 2025 r. zarejestrowano 716 przypadków grypy sezonowej potwierdzonej testem antygenowym, w tym 17 przypadków zdiagnozowanych u dzieci w wieku do 14 roku życia.

Do leczenia szpitalnego skierowano 35 osób. Byli to pacjenci z nasilonymi objawami ze strony układu oddechowego leczeni w oddziałach: dziecięcym, neurologicznym i wieloprofilowym oddziale chorób wewnętrznych Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Działdowie.

Grypa jest ostrą chorobą zakaźną dróg oddechowych wywoływaną przez wirusy grypy (najczęściej typu A i B). Do zakażenia dochodzi głównie drogą kropelkową ale możliwe jest

także przeniesienie wirusa na błony śluzowe poprzez dotknięcie zakażonej powierzchni. Zachorowania na grypę mają charakter sezonowy i występują przede wszystkim w okresie od października do kwietnia.

W przypadku grypy najskuteczniejszą formą profilaktyki zachorowań są szczepienia ochronne.

W ramach zintegrowanego systemu nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad gripą (SENTINEL) w 2025 r. pobrano 44 próbki od pacjentów leczonych w Szpitalu w Działdowie (również zamieszkujących poza naszym powiatem) oraz 37 próbek od pacjentów leczonych ambulatoryjnie. Próbki zostały przekazane do badań molekularnych w celu identyfikacji wirusa do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie. W wyniku przeprowadzonych badań w 69 próbkach wykryto wirusy grypy typu A i typu B.

SENTINEL jest zintegrowanym systemem nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad gripą, w ramach systemu monitorowane są również infekcje oddechowe wywołane przez wirusy RSV oraz SARS-CoV-2.

COVID-19

Liczba zarejestrowanych przypadków zachorowań na COVID-19 zmniejszyła się z 609 w 2024 r. do 385 w 2025 r.

Należy zwrócić uwagę na bardzo dobrą współpracę ze Szpitalem w Działdowie w zakresie nadzoru epidemiologicznego nad zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

W 2025 r. pobrano 27 próbek z nosogardła od przebywających w Szpitalu pacjentów, które zostały przekazane do badań molekularnych do laboratorium WSSE w Olsztynie w celu ustalenia wariantu wirusa SARS-CoV-2. W zbadanych próbkach wykryto różne subwarianty mutacji Omikron koronawirusa.

Pacjenci chorzy na COVID-19 przebywali w następujących oddziałach: dziecięcym, neurologicznym, stacji dializ i wieloprofilowym oddziale chorób wewnętrznych.

W próbkach pobranych od pacjentów leczonych ambulatoryjnie, które zostały przekazane do badań molekularnych, również wykryto subwarianty mutacji Omikron koronawirusa.

Zachorowania na COVID-19 w powiecie działdowskim w 2025 r.:

- liczba osób z potwierdzonym wynikiem dodatnim badania w kierunku wirusa SARS-CoV-2: 385 (2024 r. - 609);
- liczba osób hospitalizowanych z powodu COVID-19: 23 (w 2024 r. - 33);
- liczba zgonów związanych z COVID-19: 2 (w 2024 r. - 2).

W 2025 r. najwięcej zachorowań zarejestrowano w III i IV kwartale: w I kwartale - 77, w II kwartale - 15, w III kwartale - 142 i IV kwartale - 151. Największą liczbę potwierdzonych przypadków zachorowań na COVID-19 wśród mieszkańców powiatu działdowskiego zarejestrowano we wrześniu - 127 i w październiku - 101.

RSV - syncytialny wirus oddechowy (ang. Respiratory Syncytial Virus).

W 2025 r. w powiecie działdowskim zarejestrowano 119 infekcji wywołanych wirusem RSV, w tym 56 zachorowań wystąpiło u dzieci w wieku do drugiego roku życia. Ze względu na ciężki przebieg choroby w 30 przypadkach pacjentów skierowano do leczenia szpitalnego.

Wirus RSV wywołuje infekcje górnych i dolnych dróg oddechowych, w tym zapalenie płuc. Wirus łatwo przenosi się drogą kropelkową (np. podczas kaszlu i kichania), do zakażenia RSV

może dochodzić również poprzez dotknięcie dłoni, którą zakażony zasłaniał usta podczas kaszlu lub dotknięcie przedmiotów zanieczyszczonych wydzieliną z dróg oddechowych, a następnie nosa, ust lub oczu.

Wirus charakteryzuje się dużą zakaźnością (osoba zakażona może zakazić średnio trzy osoby z otoczenia) oraz krótkim okresem wylęgania (od 2 do 8 dni, średnio 4-6 dni).

Zakażenia występują sezonowo od jesieni do wczesnej wiosny, szczyt zachorowań przypada w okolicach stycznia i lutego. Przeważnie zakażenie wirusem RSV ma dość łagodny przebieg, objawy choroby przypominają przeziębienie. Jednak infekcja wirusem RSV u noworodków, niemowląt oraz dzieci poniżej 5 roku życia może być bardzo niebezpieczna, a przebieg choroby może wymagać leczenia szpitalnego. W tej grupie wiekowej zakażenie wirusem RSV jest najczęściej występującą przyczyną hospitalizacji z powodu chorób dróg oddechowych. Ponadto na ciężki przebieg choroby narażone są osoby starsze, z obniżoną odpornością i osoby z chorobami układowymi.

W Polsce dostępne są szczepionki przeciwko RSV. Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych są to szczepienia zalecane osobom dorosłym oraz kobietom w ciąży w celu biernej ochrony przed zachorowaniem noworodków i niemowląt do 6 miesiąca życia.

Choroby szerzące się drogą pokarmową

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

Giardioza (lamblioza)

W 2025 r. zarejestrowano 3 przypadki giardiozy (1 zachorowanie u dziecka do 2 roku życia i 2 przypadki u osób dorosłych).

Jest to choroba wywoływana przez pasożyty (pierwotniaki). Giardioza może przebiegać bezobjawowo ale również z ostrą lub przewlekłą biegunką. Zakażenie łatwo szerzy się drogą ręce-usta, w następstwie nieprzestrzegania higieny osobistej i otoczenia. Możliwe jest przeniesienie zakażenia z osoby na osobę. Do zarażenia może dojść również przez spożycie zanieczyszczonej żywności lub wody, która zawiera cysty. Dane epidemiologiczne wskazują, że na zarażenie najbardziej narażone są dzieci w wieku 2 - 5 lat.

Salmoneloza

W 2025 r. nieznacznie zwiększyła się liczba zachorowań wywołanych przez odzwierzęce pałeczki jelitowe Salmonella (z 7 przypadków zarejestrowanych w 2024 r. do 9 w 2025 r.). Wszystkie przypadki dotyczyły pojedynczych, niepowiązanych epidemiologicznie zachorowań w środowisku domowym. Większość zakażeń odnotowano wśród dzieci w grupie wiekowej do 10 roku życia (6 na 9 przypadków), trzy zachorowania wystąpiły u osób powyżej 65 roku życia, wykres nr 1.

Głównym nośnikiem bakteryjnych zakażeń pokarmowych były potrawy z jaj.

Clostridium difficile

Zauważyć należy, że obok zakażeń jelitowych wywołanych przez pałeczki Salmonella, co roku wykrywane są również inne bakteryjne zakażenia jelitowe o ustalonej etiologii.

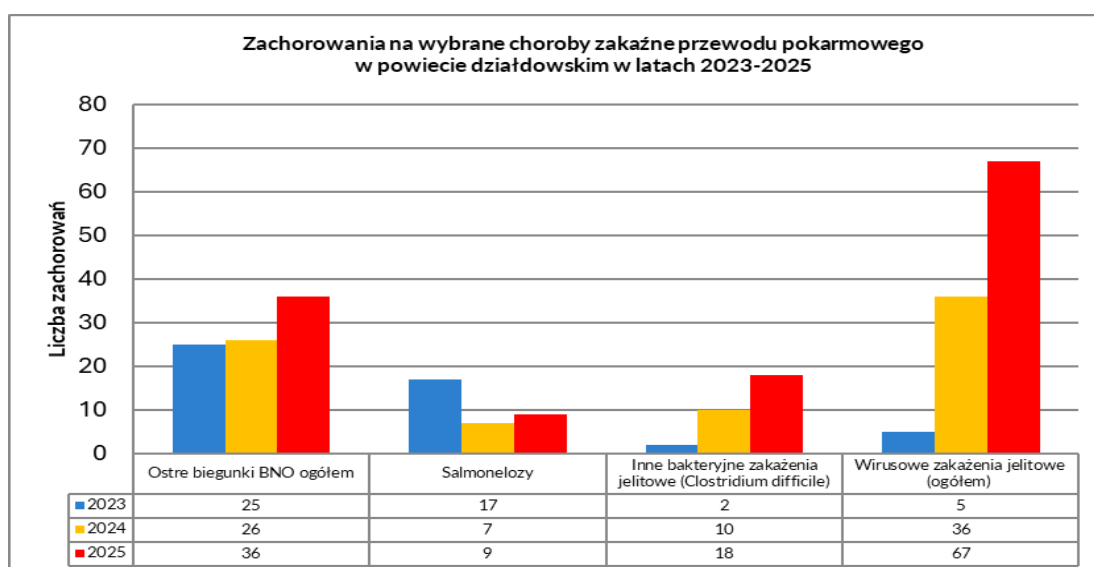
W 2025 r. zarejestrowano 18 zakażeń żołądkowo-jelitowych wywołanych przez bakterie Clostridium difficile u pacjentów hospitalizowanych w Szpitalu w Działdowie (w 2024 r. - 10 przypadków), wykres nr 1.

Większość zachorowań dotyczyła osób w przedziale wiekowym od 70 roku życia do 102 lat (12 zachorowań).

Wzrost liczby rozpoznanych zakażeń nie zawsze musi być oznaką pogarszania się sytuacji epidemiologicznej danej choroby lecz może świadczyć o poprawie zgłaszalności oraz wzmocnieniu nadzoru nad rejestracją danej choroby. Wysoka liczba rozpoznanych zakażeń może również świadczyć o poprawiających się możliwościach diagnostycznych w kierunku wykrywania czynników chorobotwórczych wywołujących biegunki bakteryjne.

Clostridium difficile - zakażenia wywołane tą bakterią są szczególnie niebezpieczne dla osób starszych przebywających w szpitalach lub domach opieki. Choroba może mieć przebieg od łagodnej biegunki do postaci ciężkiej prowadzącej do poważnego uszkodzenia okrężnicy. Zakażenia *Clostridium difficile* stają się coraz poważniejszym problemem w aspekcie zakażeń szpitalnych oraz jako następstwo powszechnego stosowania antybiotyków, także ambulatoryjnie.

Wykres nr 1

Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2025 r. zarejestrowano dalszy wzrost liczby zakażeń jelitowych wywołanych przez wirusy. Liczba przypadków zwiększyła się z 36 w 2024 r. do 67 w 2025 r., co może świadczyć o poprawie zgłaszalności albo większej liczbie wykonanych badań, wykres nr 1.

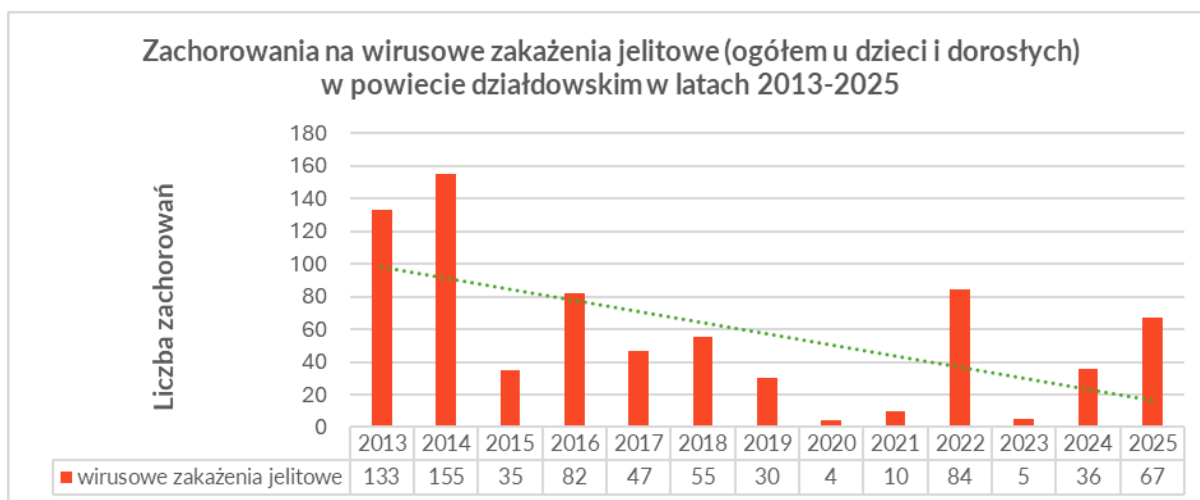
Poniżej na wykresie nr 2 przedstawiono liczbę zarejestrowanych zachorowań na biegunki wywołane przez wirusy (ogółem u dzieci i dorosłych) w powiecie działdowskim w latach 2013-2025. Należy zauważyć, że w powiecie działdowskim od 2017 r. pomimo występującej zmienności utrzymuje się tendencja spadkowa liczby zarejestrowanych zakażeń.

Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat dwóch

Biegunki są ciągle ważną przyczyną chorobowości u dzieci w wieku do lat dwóch. W tej grupie wiekowej, zakażenia jelitowe szczególnie często mogą prowadzić do znacznego odwodnienia oraz do zaburzeń elektrolitowych.

W 2025 r. zarejestrowano 17 zachorowań, które zostały wywołane przez: rotawirusy (5 przypadków), norowirusy (5 przypadków) i adenowirusy (7 przypadków), wykres nr 3.

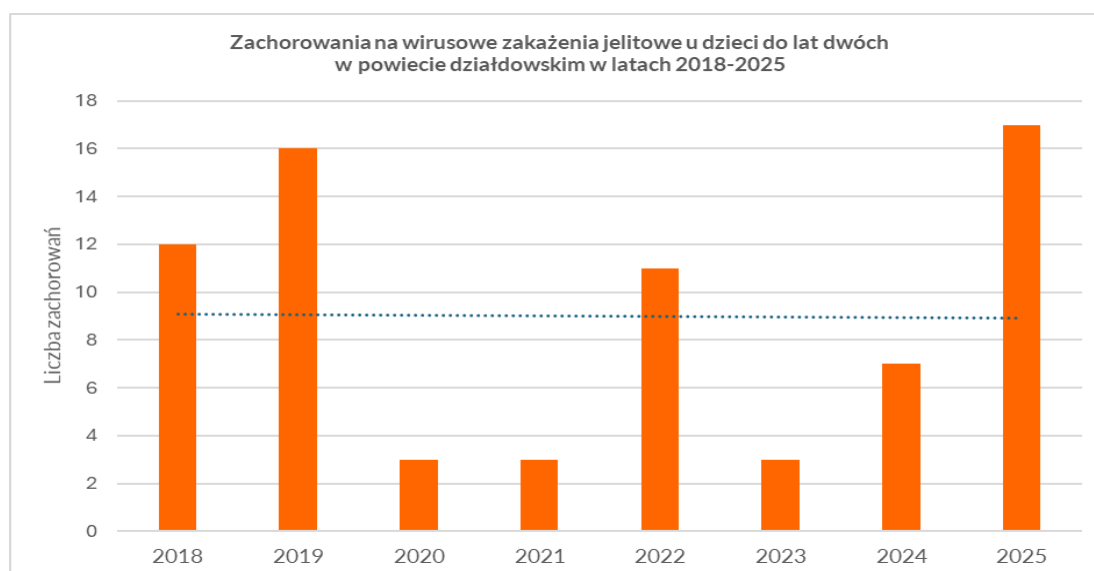
Wykres nr 2

Niewielka liczba przypadków wirusowych zakażeń jelitowych w tej grupie wiekowej świadczy o skuteczności szczepień przeciwko biegunkom rotawirusowym wprowadzonych do Kalendarza Szczepień Ochronnych jako szczepienie obowiązkowe w 2021 r.

Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych są to szczepienia u dzieci przed ukończeniem 22 tygodnia życia finansowane z budżetu państwa. W powiecie działowskim w 2025 r. pełne szczepienie podstawowe składające się z 2 dawek szczepionki Rotarix podawanej doustnie otrzymało 229 niemowląt (odpowiednio w 2024 r. - 235, 2023 r. - 295, 2022 r - 275, a w 2021 r. - 353).

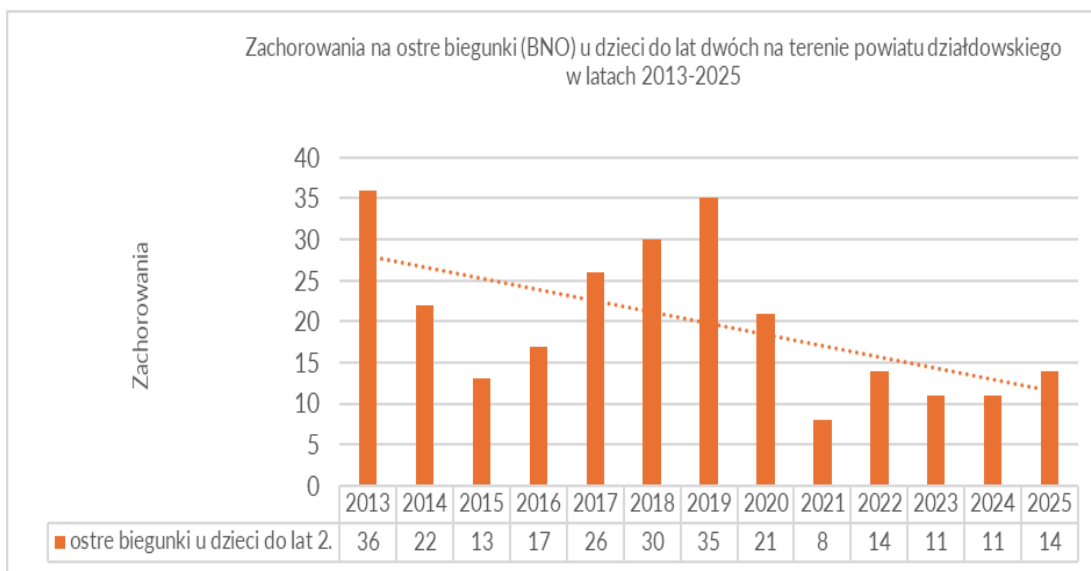
Wykres nr 3

Bliżej nieokreślone ostre biegunki (BNO)

Z porównania danych dotyczących liczby zachorowań na bliżej nieokreślone ostre biegunki (BNO) o nierozpoznanej etiologii u dzieci w wieku do lat dwóch, zarejestrowanych w latach 2013-2025 wynika, że pomimo występującej zmienności również w przypadku tej choroby utrzymuje się tendencja spadkowa zachorowań, wykres nr 4.

Wykres nr 4

Należy podkreślić, że w powiecie działdowskim do zakażeń pokarmowych u dzieci w wieku do lat dwóch dochodzi wyłącznie w środowisku domowym, dlatego należy kontynuować działania edukacyjne w celu zwiększenia świadomości dotyczącej znaczenia higieny podczas przygotowywania i spożywania posiłków.

Zbiorowe ogniska zatruc pokarmowych - w latach 2014-2025 nie zarejestrowano w naszym powiecie żadnego ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego ani żadnego przypadku zatrucia grzybami.

Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego i inne choroby zakaźne

Choroby zakaźne wieku dziecięcego - w przypadku tych chorób obserwuje się cyklicznie występującą co kilka lat zmienność liczby zachorowań.

Ospa wietrzna

W 2025 r. odnotowano dalszy spadek zachorowań na ospę wietrzną, ogółem zarejestrowano 240 przypadków choroby wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Najwięcej zachorowań (130 przypadków) zarejestrowano w grupie wiekowej 5-14 lat; następnie w grupie wiekowej 0-4 lata (94 zachorowania); w grupie wiekowej 25 lat i powyżej (10 zachorowań), kolejno w grupie wiekowej 15-19 lat (4 zachorowania) i w grupie wiekowej 20-24 lata (2 zachorowania).

W przypadku ospy wietrznej obserwuje się cyklicznie występującą co kilka lat zmienność liczby zachorowań, wykres nr 5.

W Polsce dostępne są szczepionki przeciwko ospie wietrznej. Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych szczepienia obowiązkowe dla dzieci w grupach ryzyka są finansowane

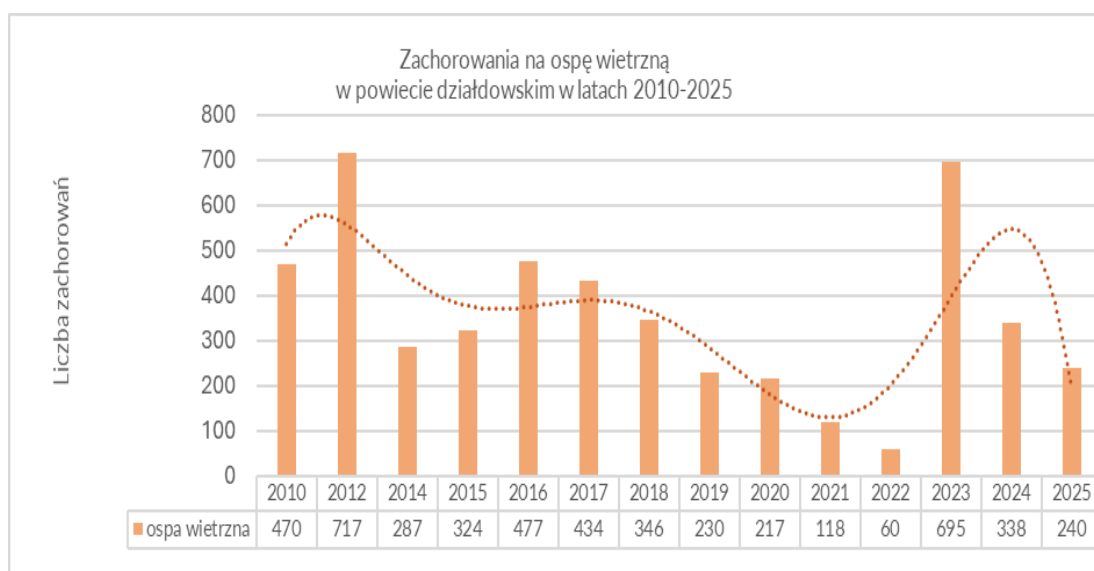
z budżetu państwa, natomiast szczepienia zalecane (nieobowiązkowe) są płatne. W powiecie działdowskim w 2025 r. zaszczepiono 57 dzieci w grupach ryzyka, w większości były to dzieci uczęszczające do żłobków i klubów malucha.

Ospa wietrzna jest ostrą i zaraźliwą chorobą zakaźną wywołaną przez wirus ospy wietrznej i półpaśca. Najczęściej zakażenie szerzy się drogą kropelkową oraz przez bezpośredni kontakt z chorym. Choroba przebiega z charakterystyczną, silnie swędzącą grudkowo-pęcherzykową wysypką na całym ciele.

Przechorowanie ospy wietrznej zazwyczaj daje trwałą odporność na ponowne zachorowanie. Jednak wirus pozostaje w organizmie w postaci uśpionej. W związku z tym w przypadku osłabienia odporności (np. z powodu choroby, stresu czy podeszłego wieku) może dochodzić do rozwoju półpaśca. Bolesna pęcherzykowa wysypka zazwyczaj pojawia się wzdłuż nerwu, w którym wirus był uśpiony.

Choroba w czasie ciąży może być niebezpieczna dla matki i rozwijającego się płodu, jednak u matki, która przechorowała ospę lub została poddana szczepieniu, zakażenie w ciąży jest rzadkością.

Wykres nr 5

Odra

Na terenie powiatu działdowskiego od wielu lat nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na odrę.

Odra jest bardzo zaraźliwą wirusową chorobą zakaźną. Zakażenie szerzy się drogą powietrzno-kropelkową, czyli przez bezpośredni kontakt z osobą zakażoną ale można zarazić się również na odległość np. przebywając w tym samym pomieszczeniu, w którym znajduje się osoba chora. Choroba bardzo łatwo przenosi się z osoby chorej na osoby nieuodpornione.

Odra jest chorobą wieku dziecięcego, jednak na zachorowanie narażone są osoby w każdym wieku. Choroba może przebiegać z powikłaniami (np. zapalenie oskrzeli, ucha środkowego, zatok, odrowe zapalenie opon rdzeniowych i mózgu, podostre stwardniające zapalenie mózgu, które rozwija się kilka do kilkunastu lat po przebyciu zachorowania). Choroba może być również niebezpieczna dla kobiet w ciąży.

Zgodnie z aktualną wiedzą w dziedzinie wakcynologii w celu wytworzenia pełnej i długoletniej odporności przeciwko odrze należy przyjąć dwie dawki szczepionki podanej powyżej pierwszego roku życia.

W 2025 r. szczepieniom przeciwko odrze podlegały dzieci, które ukończyły pierwszy rok życia (rocznik 2024, szczepienie podstawowe) oraz dzieci w 6 roku życia (rocznik 2020, szczepienie przypominające). W powiecie działdowskim w grupie dzieci, które ukończyły 1 rok życia wskaźnik wyszczepialności wynosił 84%. Natomiast u dzieci w 6 roku życia (rocznik 2020) procentowe wykonanie szczepień przeciw odrze, śwince i różyczce wynosiło 89%, co nie spełnia wymaganych 95% do uzyskania odporności środowiskowej. Głównym powodem opóźnienia w wykonaniu szczepień była zwiększona zachorowalność wśród dzieci w okresie jesiennym z powodu infekcji górnych dróg oddechowych, czasowe lub długotrwałe odroczenie szczepień przez lekarzy specjalistów oraz brak zgody rodziców na wykonanie szczepienia.

U dzieci chorych z powodu infekcji dróg oddechowych pediatrzy zalecali czasowe odroczenie wykonania szczepień ochronnych, które zostały wykonane w późniejszym terminie.

Świnka

W 2025 r. na terenie powiatu działdowskiego zarejestrowano 1 przypadek świnki (nagminnego zapalenia przyusznic) u osoby dorosłej urodzonej w 1987 r. (pacjent jako dziecko nie był zaszczepiony przeciwko śwince).

W Polsce spadkowy trend zachorowań na świnkę zaobserwowano od 2004 r. po wprowadzeniu obowiązkowych szczepień przeciw odrze-śwince-różyczce (zamiast szczepień wyłącznie przeciwko odrze). Z porównania liczby zachorowań na świnkę w powiecie działdowskim w latach 2004-2025 wynika, że od 2007 r. notuje się co najwyżej pojedyncze przypadki zachorowań.

Świnka (zapalenie przyusznic) jest wirusową chorobą wieku dziecięcego, ale chorują na nią również dorośli. Wirus przenosi się głównie drogą kropelkową (kaszel, kichanie, rozmowa z osobą zakażoną). W przebiegu choroby może dojść do powikłań prowadzących do niepłodności mężczyzn.

Różyczka

W latach 2016 - 2025 w powiecie działdowskim nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na różyczkę. Po wygaśnięciu epidemii wyrównawczej różyczki, która wystąpiła w 2013 r. nie obserwowano znaczącego wzrostu zachorowań (2014 r. - 2 zachorowania, 2015 r. - 6).

Najczęściej do zakażenia dochodzi drogą kropelkową (kaszel, kichanie, rozmowa z osobą zakażoną). Należy podkreślić, że choć różyczka jest chorobą o łagodnym przebiegu, a w wielu przypadkach przebiegającą bezobjawowo, to zakażenie wirusem różyczki kobiety w ciąży może doprowadzić do wad rozwojowych płodu. Dlatego tak ważne jest szczepienie kobiet planujących macierzyństwo. Ponadto choroba ta w rzadkich przypadkach może przyczynić się do niepłodności męskiej.

Inwazyjna choroba meningokokowa (IchM)

W 2025 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową przebiegającą pod postacią posocznicy u osoby dorosłej w wieku powyżej 75 roku życia.

IChM jest chorobą zakaźną ośrodkowego układu nerwowego o ciężkim przebiegu klinicznym, w 10% przypadków kończąca się zgonem. Ryzyko zakażenia dotyczy wszystkich grup wiekowych, jednak najczęściej choroba występuje u dzieci do 5 roku życia, a zwłaszcza u dzieci poniżej 1 roku życia. Następnie chorują osoby w przedziale wiekowym od 11 do 24 lat. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową lub przez kontakt bezpośredni z bezobjawowym nosicielem lub osobą chorą. Materiałem zakaźnym jest wydzielina z nosa i gardła nosicieli lub osób chorych. Przemijające bezobjawowe nosicielstwo występuje u ok. 5-10% ludności. W Polsce dominują zakażenia wywołane przez meningokoki grupy B i C.

Najskuteczniejszą metodą profilaktyki zakażeń wywołanych przez *Neisseria meningitidis* są szczepienia ochronne. W Polsce zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych są to szczepienia zalecane (nieobowiązkowe), które są płatne.

Neisseria meningitidis jest istotnym czynnikiem etiologicznym bakteryjnych pozaszpitalnych ciężkich zakażeń inwazyjnych przebiegających jako zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i sepsa (posocznica).

Inwazyjna choroba pneumokokowa (IChP)

W 2025 r. w powiecie działdowskim zarejestrowano 7 przypadków zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową (w 2024 r. - 5 zachorowań), w 6 przypadkach choroba przebiegała pod postacią posocznicy.

Inwazyjna choroba pneumokokowa jest wywołwana przez bakterie *Streptococcus pneumoniae* (pneumokoki), jest to najbardziej ciężka postać zakażenia wywołanego tymi bakteriami. Choroba najczęściej przebiega pod postacią inwazyjnego zapalenia płuc z bakteriami, posocznicy (sepsy) i zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Może wiązać się z występowaniem poważnych powikłań, takich jak: niedosłuch, głuchota, zmiany w płucach lub sercu, objawy neurologiczne oraz głębokie upośledzenie.

Pneumokoki mogą również wywołać zakażenia górnych i dolnych dróg oddechowych, zapalenie ucha środkowego, zatok i oskrzeli oraz zapalenie płuc przebiegające bez bakteriemii. Zakażenia pneumokokami występują we wszystkich grupach wiekowych, jednak najbardziej narażone na zachorowania są dzieci w wieku do drugiego roku życia i osoby, które ukończyły 65 lat.

Do zakażenia najczęściej dochodzi przez bezpośredni kontakt z wydzieliną z nosa i z gardła oraz ze śliną od nosiciela lub osoby chorej.

W przypadku dzieci w wieku wczesnoszkolnym odsetek bezobjawowych nosicieli zawiera się w przedziale 20-60%, natomiast w przypadku dorosłych wynosi 9-25%.

Do ważnych działań profilaktycznych należało wprowadzenie w Polsce bezpłatnych, obowiązkowych szczepień przeciwko pneumokokom dla wszystkich dzieci urodzonych po 31 grudnia 2016 r. Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych niemowlętom i dzieciom podaje się dwie dawki szczepionki w pierwszym roku życia (szczepienie podstawowe), a następnie w drugim roku życia podaje się dawkę przypominającą.

W powiecie działdowskim szczepienie podstawowe, otrzymało 65 % populacji niemowląt. Natomiast dawkę uzupełniającą szczepienia w drugim roku życia przyjęło 81% dzieci.

Należy również nadmienić, że szczepienia małych dzieci chronią pośrednio osoby starsze, które najczęściej zakażają się od dzieci.

Krztusiec (koklusz)

W powiecie działdowskim w 2025 r. zarejestrowano 7 przypadków zachorowań na krztusiec, w tym 4 zachorowania wystąpiły u dzieci (w 2024 r. - 6 przypadków; w 2017 r. - 2 przypadki).

Dzieci były zaszczepione przeciwko krztuścowi zgodnie z Programem Szczepień ochronnych. Natomiast osoby dorosłe były w pełni zaszczepione przeciwko krztuścowi w okresie dziecięcym, jednak żadna z tych osób nie przyjęła dawki przypominającej, zalecanej w wieku dorosłym.

Krztusiec jest ostrą bakteryjną chorobą zakaźną dróg oddechowych, występującą głównie u dzieci. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową. Krztusiec jest chorobą bardzo zaraźliwą. Wskaźnik podatności na zakażenie (osób nieodpornych) w wyniku kontaktu z osobą chorą na krztusiec jest bardzo wysoki i wynosi ok. 90%. U niemowląt do 6 miesiąca życia choroba może mieć bardzo ciężki przebieg i doprowadzić do zgonu. U dorosłych krztusiec przebiega łagodniej niż u dzieci lub przyjmuje nietypową postać zapalenia oskrzeli.

Z analizy wykonania szczepień ochronnych wynika, że w powiecie działdowskim uzyskano bardzo dobre wskaźniki stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży przeciwko krztuścowi. Zgodnie z Kalendarzem Szczepień immunizacja rozpoczyna się w 2 miesiącu życia, natomiast ostatnia dawka przypominająca szczepienia podawana jest w 14 roku życia dziecka (*tabela nr 2 i nr 3*).

Przebycie krztuśca pozostawia długotrwałą odporność naturalną (przez ok. 10-15 lat), po tym czasie stopniowo zwiększa się odsetek populacji wrażliwej na zakażenie. Natomiast odporność poszczepienna w zależności od rodzaju szczepionki utrzymuje się przez okres ok. 3-10 lat (najczęściej ok. 5-7 lat). W przypadku krztuśca występują okresowe wzrosty zachorowań co 3-5 lat, w zależności od stosowanej szczepionki oraz innych czynników (np. grup wiekowych objętych powszechnymi szczepieniami).

Dlatego w celu osiągnięcia wzrostu odporności zbiorowiskowej dającej ochronę osobom nieodpornym, zaleca się obok prowadzenia powszechnych szczepień u dzieci i młodzieży, stosowanie szczepień przypominających u osób dorosłych.

Szczepienie przeciwko krztuścowi dla kobiet w ciąży - od 15 października 2024 r. kobieta w ciąży po ukończeniu 27 do 36 tygodnia ciąży, a w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem po ukończeniu 20 tygodnia ciąży, może bezpłatnie zaszczepić się przeciw krztuścowi w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej.

Głównym celem szczepienia jest ochrona noworodków i niemowląt w pierwszych miesiącach życia przed zachorowaniem i hospitalizacją z powodu krztuśca. W związku ze wzrostem zachorowań na krztusiec w Polsce, w 2024 r. Minister Zdrowia zabezpieczył szczepionkę Tdap (inaczej dTpa) przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi z obniżoną zawartością antygenów błonicy i krztuśca, do realizacji szczepienia zalecanego u kobiet w ciąży przeciw krztuścowi. Na terenie powiatu działdowskiego w 2025 r. zostało zaszczepionych 37 ciężarnych kobiet.

Płonica (szkarlatyna)

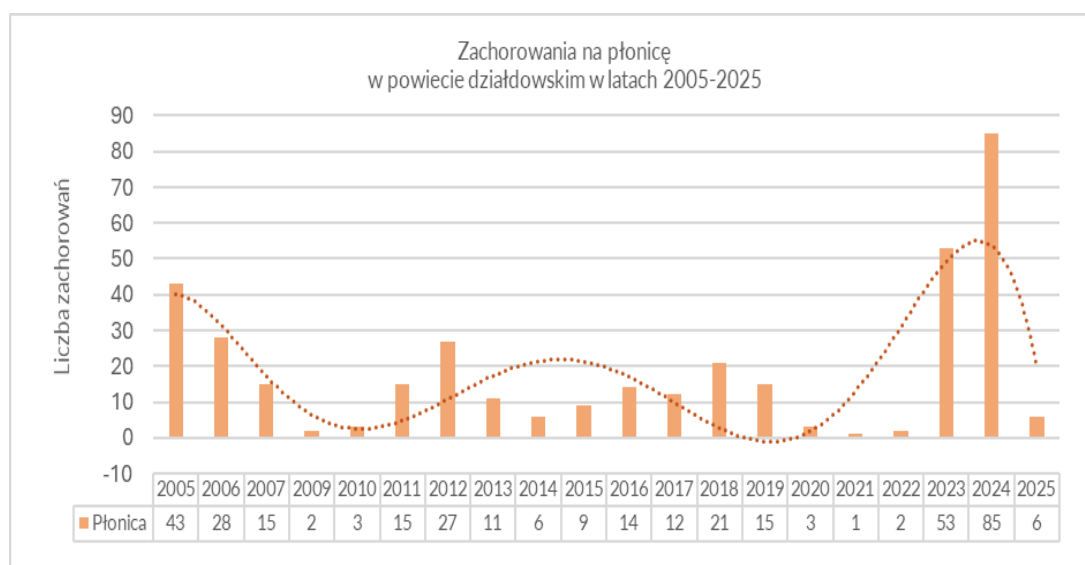
W 2025 r. w powiecie działdowskim odnotowano znaczny spadek zachorowań na płonicę (szkarlatynę). Liczba zachorowań zmniejszyła się z 85 przypadków w 2024 r. do 6 w 2025 r.

Płonica jest ostrą chorobą zakaźną, przebiegającą pod postacią charakterystycznego zapalenia gardła oraz szkarłatnej wysypki złuszczonej się w okresie zdrowienia. Jest chorobą bakteryjną wywoływaną przez paciorkowce (*Streptococcus pyogenes*). Do zakażenia dochodzi

drogą kropelkową, w następstwie bezpośredniego kontaktu z chorym na płonicę, z nosicielem lub przez kontakt pośredni z przedmiotami zakażonymi (ubranie, bielizna, pościel, kurz w powietrzu, środki spożywcze). Na szkarlatynę chorują małe dzieci, ale także młodzież i dorośli. Przechorowanie szkarlatyny nie chroni przed ponownym zachorowaniem ze względu na występowanie kilku typów toksyny odpowiedzialnej za objawy płonicy. Przeciwno tej chorobie nie ma szczepionki.

U chorych na szkarlatynę mogą wystąpić powikłania tzw. wczesne - ropne, jak np. ropień okołomigdałkowy, ropień zagardłowy czy zapalenie węzłów chłonnych, a także powikłania późne, nieropne o charakterze autoimmunologicznym, jak np. kłębkowe zapalenie nerek. W przypadku szkarlatyny w kolejnych latach odnotowuje się zmienność liczby zachorowań. Sytuację w powiecie działdowskim przedstawia wykres nr 6.

Wykres nr 6

Inne choroby zakaźne

Wirusowe zapalenie wątroby typu B (zakażenie wirusem HBV)

Dzięki wprowadzeniu do Programu Szczepień Ochronnych w 1989 r. obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży przeciw WZW typu B znacznie zmniejszyła się zachorowalność na tę chorobę. Nabyta odporność poszczepienna, jak i odporność naturalna zapewniają długotrwałą ochronę przed zachorowaniem, prawdopodobnie do końca życia.

W powiecie działdowskim od 2020 r. nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW B.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C (zakażenie wirusem HCV)

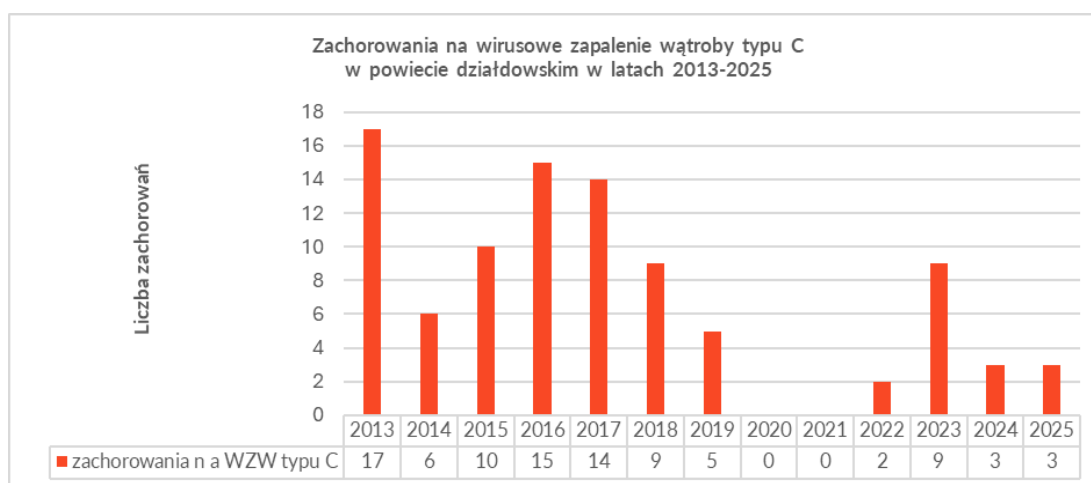
Zmniejszenie zachorowalności i umieralności z powodu wirusowego zapalenia wątroby typu C jest jednym z priorytetów w obszarze chorób zakaźnych.

W powiecie działdowskim w 2025 r. zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na WZW C przewlekłe, podobnie jak w 2024 r. nie zarejestrowano ostrej postaci choroby.

Liczbę zarejestrowanych zakażeń WZW typu C w powiecie działdowskim w latach 2013-2024 przedstawia poniżej zamieszczony wykres nr 7.

Wirus HCV przenosi się przez kontakt z zakażoną krwią. Zakażenie wirusem HCV może dotyczyć każdego, kto kiedykolwiek miał przeprowadzone zabiegi z przerwaniem ciągłości tkanek w warunkach nieprzestrzegania standardów sanitarno-higienicznych. Zgodnie z danymi Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny - Państwowego Instytutu Badawczego każdego roku rejestruje się ok. 3 - 4 tys. nowych zachorowań (pomijając lata 2020-2021), przy czym 95% wykrytych przypadków przebiega pod przewlekłą postacią wirusowego zapalenia wątroby typu C. Jednak zdaniem specjalistów liczba zachorowań wykrywanych w kolejnych latach i rejestrowanych w systemie nadzoru nad chorobami zakaźnymi nie przedstawia rzeczywistej sytuacji epidemiologicznej WZW C, ponieważ większość zakażeń, ze względu na wieloletni bezobjawowy przebieg choroby jest niewykryta.

Wykres nr 7

Do zakażenia HCV może dochodzić podczas wykonywania zabiegów niemedywnych (estetycznych, kosmetycznych i upiększających) przeprowadzanych z naruszeniem procedur higieniczno-sanitarnych.

Do grup wysokiego ryzyka należą także osoby przyjmujące dożylnie narkotyki poprzez używanie wspólnych igieł i strzykawek. Do zakażenia może dojść także w otoczeniu domowym, gdy osoby nieświadome własnego zakażenia, do zabiegów higienicznych używają wspólnych przyborów (np. maszynek do golenia, pilników i cążek do paznokci, szczoteczki do zębów). Czasami do zakażenia dochodzi podczas kontaktów seksualnych, gdy następuje uszkodzenie błon śluzowych lub skóry.

Do potwierdzenia zakażenia konieczne jest przeprowadzenie badania diagnostycznego w kierunku HCV. Przeciw WZW-C nie można się zaszczepić, ale możliwe jest już skuteczne, pełne wyleczenie.

Z uwagi, że dotychczas nie opracowano szczepionki przeciwko wzw typu C poprawę sytuacji epidemiologicznej można uzyskać poprzez zapewnienie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych udzielania świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów w placówkach niemedywnych, podczas których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek. W tym celu Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie prowadzi działania nadzorująco-edukacyjne nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą oraz nad zakładami fryzjerskimi, kosmetycznymi, stylizacji paznokci i tatuażu funkcjonującymi na terenie powiatu działdowskiego.

Gruźlica

Gruźlica jest chorobą zakaźną wywoływaną przez bakterie (prątki gruźlicy z grupy *Mycobacterium tuberculosis complex*) i zaraźliwą - prątki wraz z wdychanym powietrzem przenoszą się od chorej osoby na zdrową.

Gruźlica przenosi się głównie drogą kropelkową, bardzo rzadko na drodze pokarmowej lub przez kontakt ze skórą czy śluzówką. Zagrożenie przeniesienia zakażenia na inne osoby występuje tylko w przypadku gruźlicy płuc i to w okresie prątkowania. Chorzy wydają prątki wraz z kropelkami wydzieliny z dróg oddechowych podczas kaszlu, kichania, odkrztuszania, krzyku ale również podczas mówienia i głośnego śmiechu.

Pomimo, że najwyższe ryzyko zachorowania na gruźlicę występuje w okresie pierwszych dwóch lat od zakażenia, to u osób zakażonych utrzymuje się ono przez całe życie. Choroba może się rozwinąć u 5-10% osób zakażonych prątkami, u pozostałych pozostaje w stanie tzw. drzemającego zakażenia (można to potwierdzić np. poprzez wykonanie testu tuberkulinowego). Gruźlica jest chorobą, która może się rozwinąć w wiele lat od zakażenia pierwotnego, choroba może również nawracać po wielu latach od przebytego leczenia. Ryzyko zachorowania zwiększają m.in.: stały kontakt z chorą osobą, trwające choroby, zakażenie wirusem HIV, złe warunki życia, stres, niewłaściwe odżywianie, nadużywanie alkoholu czy używanie narkotyków.

W powiecie działdowskim w 2025 r. zarejestrowano 8 nowych zachorowań na gruźlicę, (w 2024 r. - 7 przypadków, w 2023 r. - 10, 2022 r. - 8, 2021 r. - 4 , a w 2020 r. - 6) oraz 2 zgony w związku z zakażeniem prątkami gruźlicy.

Wszystkie osoby chore i z najbliższego kontaktu zostały objęte nadzorem epidemiologicznym. Chorzy podlegają obowiązkowemu leczeniu i przebywają pod stałym nadzorem lekarza specjalisty w Poradni Chorób Płuc i Gruźlicy w Działdowie. Osoby ze styczności, przebywające w stałym kontakcie z chorymi zostały skierowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie do lekarza rodzinnego z zaleceniem wykonania nieodpłatnego badania RTG płuc.

Ponadto w ramach obowiązku monitorowania narażenia na kontakt z gruźlicą, w 2025 r. objęto nadzorem 36 pracowników medycznych, ze względu na zawodowy kontakt z pacjentem chorym na gruźlicę.

Należy również podkreślić bardzo dobrą współpracą z Poradnią Chorób Płuc w Działdowie w zakresie nadzoru epidemiologicznego nad gruźlicą.

W Polsce istnieje obowiązek szczepień przeciwko gruźlicy. Zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych szczepienie to wykonuje się w pierwszej dobie życia noworodka, tabela nr 4 i nr 5.

Choroby odzwierzęce

Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)

W 2025 r. w powiecie działdowskim nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na KZM (2024 r. - 0, 2023 r. - 1).

Najskuteczniejszą metodą zabezpieczenia przed kleszczowym zapaleniem mózgu i jego następstwami są szczepienia, w Polsce są to szczepienia zalecane (nieobowiązkowe, odpłatne).

Główny Inspektor Sanitarny zaleca je szczególnie osobom stale lub czasowo przebywającym na terenach endemicznego występowania zakażonych kleszczy i wykonującym zawody związane z rolnictwem czy leśnictwem lub aktywnie spędzającym czas na świeżym powietrzu.

Zapobieganie wściekliznie

W 2025 r. zarejestrowano 73 przypadki pokąsań przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę (2024 r. - 89). Do szczepień przeciw wściekliznie zakwalifikowano 19 osób (w 2024 r. - 15) z powodu pogryzienia przez bezpieczne psy i koty a także z powodu pogryzienia przez mysz oraz w związku z brakiem możliwości podjęcia obserwacji weterynaryjnej zwierząt.

Należy zwrócić uwagę na bardzo dobrą współpracę z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Strażą Miejską i Strażą Gminną oraz z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie zwalczania chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi.

W 2025 r. w powiecie działdowskim nie potwierdzono żadnego przypadku wścieklizny u zwierząt.

Borelioza

Borelioza uznawana jest za najczęściej występującą w Polsce chorobę przenoszoną przez kleszcze. Jest to choroba wywoływana przez bakterie, krętki z rodzaju *Borrelia burgdorferi*. W 2025 r. w powiecie działdowskim zarejestrowano 35 przypadków zachorowań na boreliozę, (7 przypadków z rozpoznaniem neuroboreliozy i 28 z objawami rumienia wędrującego).

Rumień wędrujący jest wczesną zmianą skórą, która pojawia się najczęściej w miejscu ukłucia przez zakażonego kleszcza, w typowej postaci zaczerwienienie powiększa się, a w środku zaczyna blednąć, dając po pewnym czasie obraz szerzącego się okręgu.

Najbardziej narażeni na zachorowanie są pracownicy zatrudnieni w leśnictwie, myśliwi oraz osoby zbierające runo leśne. Borelioza jest chorobą wieloukładową i nieleczona może doprowadzić nawet do zgonu.

Dotychczas nie opracowano szczepionki przeciwko tej chorobie. Dlatego ważne jest wczesne jej rozpoznanie oraz informowanie społeczeństwa o sposobach zapobiegania zakażeniom. Zamieszczony poniżej wykres nr 8 przedstawia zachorowania na boreliozę w latach 2013-2025.

Wykres nr 8

HIV/AIDS oraz kiła

W 2025 r. zarejestrowano 2 przypadki zakażenia wirusem HIV (w 2015 r. - 2 zakażenia; w 2016 r. - 1; w 2017 r. - 2; w 2018 r. - 2; 2019 r. - 4; 2020 r. -1; 2021 r. - 0; 2022 r. - 2; w 2023 r. - 0 i w 2024 r. -1).

W 2025 r. zarejestrowano 2 zachorowania na AIDS (wcześniej w 2020 r. - 1 przypadek).

Od 2019 r. nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na kiłę (w 2018 r. - 1, 2016 r. - 2; 2015 r. - 3).

Profilaktyczne szczepienia ochronne w 2025 r.

Realizacja szczepień ochronnych

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r. poz. 1675) w Polsce istnieje powszechny obowiązek poddawania się szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym. Realizacja szczepień ochronnych odbywa się zgodnie z aktualnym na dany rok Programem Szczepień Ochronnych (popularnie nazywanym kalendarzem szczepień), który jest wydawany przez Głównego Inspektora Sanitarnego i ogłaszany w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia.

Program uwzględnia wykaz obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych oraz zasady ich przeprowadzania. Przy czym schematy obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży (m. in. liczba dawek i terminy ich wymagalności) zostały określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. 2025 r. poz. 782). Szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży finansowane są z budżetu państwa.

Z kolei wykaz zalecanych (nieobowiązkowych) szczepień ochronnych reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych i Międzynarodowej Książeczki Szczepień (Dz. U. z 2023 r. poz. 2056).

Ponadto zgodnie z obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 maja 2025 r. w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek został objęty finansowaniem przez ministra właściwego do spraw zdrowia (Dz. Urz. Ministra Zdrowia z 2025 r. poz. 30), szczepienia przeciw HPV osobom po ukończeniu 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia, w schemacie dwudawkowym; przeciw COVID-19 osobom po ukończeniu 6 miesiąca życia i przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży - są nieodpłatne. Pozostałe szczepienia zalecane (dodatkowe) są odpłatne.

Celem szczepień jest m.in. wytworzenie odporności zbiorowiskowej przeciwko określonym chorobom zakaźnym. Odpowiednio wysoki odsetek osób uodpornionych w drodze szczepień ochronnych (wynoszący ok. 95%) jest skuteczną formą ochrony osób nieodpornych, które ze względu na przeciwwskazania zdrowotne nie mogą być zaszczepione.

W wyniku realizacji powszechnych szczepień ochronnych w odniesieniu do chorób zakaźnych, które występują tylko u człowieka (nie mają rezerwuaru zwierzęcego), przy zastosowaniu szczepionek o wysokiej skuteczności, możliwe jest całkowite zwalczenie choroby zakaźnej na całym świecie z wyeliminowaniem wywołującego ją patogenu. Obecnie Polska uczestniczy w koordynowanych przez Światową Organizację Zdrowia globalnych programach eliminacji

(brak zachorowań na terenie kraju) i eradykacji (całkowite wyeliminowanie choroby na świecie) takich chorób jak odra i różyczka oraz poliomyelitis (choroba Heinego-Medina). Dotychczas w wyniku szczepień ochronnych doprowadzono do globalnej eradykacji ospy prawdziwej.

W Polsce w ramach Programu Szczepień Ochronnych prowadzone są szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży w wieku do 19 roku życia.

Szczepienia ochronne (obowiązkowe i zalecane) w powiecie działdowskim były realizowane zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych na 2025 rok w 19 punktach szczepień znajdujących się w przychodniach zdrowia oraz w Oddziale Noworodków i Wcześnieaków, Poradni Chirurgicznej, Szpitalnym Oddziale Ratunkowym i Stacji Dializ Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Działdowie.

Zgodnie z danymi przesłanymi przez punkty szczepień wykonanie obowiązkowych szczepień dzieci i młodzieży w 2025 r. w powiecie działdowskim przedstawia się następująco:

Dzieci urodzone w 2025 r. - pierwszy rok życia

Liczba osób w roczniku – **324**

- 99 % szczepienie p/gruźlicy;
- 55 % szczepienie podstawowe dawka uzupełniająca (II dawka) p/wzw B;
- 52 % szczepienie podstawowe dawka pierwotna p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz *Haemophilus influenzae typu B*;
- 65 % - szczepienie pierwotne przeciwko *Streptococcus pneumoniae*;
- 70 % - szczepienie podstawowe przeciwko zakażeniom rotawirusowym.

Dzieci urodzone w 2024 r. - drugi rok życia

Liczba osób w roczniku - **358**

- 95 % - szczepienie uzupełniające (III dawka) p/wzw B;
- 60 % - szczepienie uzupełniające (IV dawka) przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz *Haemophilus influenzae typu B*;
- 84 % - szczepienie podstawowe (I dawka) p/odrze, śwince oraz różyczce;
- 81 % - szczepienie uzupełniające przeciwko *Streptococcus pneumoniae*.

Szczepienia w grupie dzieci do lat dwóch prowadzi się sukcesywnie według dat urodzenia.

Dzieci urodzone w 2000 r. - 6 rok życia:

Liczba osób w roczniku - **526**

- 89 % - szczepienie przypominające I dawka p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis;
- 89 % - dawka przypominająca p/odrze, śwince oraz różyczce. W związku z dynamicznym wzrostem zachorowań na odrę, od 2019 r. wprowadzono dawkę przypominającą przeciwko odrze, śwince, różyczce u dzieci w 6 roku życia (czyli przed rozpoczęciem nauki w szkole podstawowej).

Dzieci urodzone w 2012 r. - 14 rok życia:

Liczba osób w roczniku - **692**

- 89 % - szczepienie II przypominające p/błonicy, tężcowi i krztuścowi;

Dzieci urodzone w 2007 r. - 19 rok życia:

Liczba osób w roczniku - **706**

- 84 % - szczepienie III przypominające p/ błonicy, tężcowi.

Szczepienia obowiązkowe dzieci z grup ryzyka:

- 1) szczepienie przeciwko inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* – wykorzystano **15** dawek szczepionki dla dzieci przedwcześnie urodzonych;
- 2) szczepienia przeciwko ospie wietrznej - szczepienie podstawowe składające się z dwóch dawek szczepionki otrzymało **57** dzieci uczęszczających do żłobków lub punktów żłobkowych.
- 3) szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi (DTPa) - do szczepień preparatem skojarzonym wykorzystano **142** dawki szczepionki skojarzonej Pentaxim.
- 4) szczepienia przeciwko rotawirusom - do szczepienia ochronnego kwalifikowane są wszystkie nowonarodzone dzieci. W 2025 roku szczepienie podstawowe składające się z 2 dawek szczepionki Rotarix otrzymało **229** nowonarodzonych dzieci.
- 5) obowiązkowe szczepienia poekspozycyjne przeciwko tężcowi osób po zranieniach i urazach - w 2025 r. przeciwko tężcowi zaszczepionych zostało **326** osób w przedziale wiekowym od 30 roku życia i powyżej.
- 6) Obowiązkowe szczepienia osób narażonych w sposób szczególny przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w grupach ryzyka - podano **64** dawki szczepionki w następujących grupach:
 - osoby z bliskiego otoczenia nosicieli (osób zakażonych wirusem HBV - zapalenia wątroby typu B;
 - osoby z bliskiego otoczenia chorych na WZW typu B;
 - osoby zakażone wirusem zapalenia wątroby typu C (HCV);
 - osoby przewlekle chore o wysokim ryzyku zakażenia;
 - studenci uczelni medycznych i opiekunowie medyczni - pielęgniarstwa, wcześniej niezaszczepieni przeciwko WZW typu B.

Ponadto wykorzystano **170** dawek szczepionki Engerix B u osób w fazie zaawansowanej choroby nerek z filtracją kłębuszkową i osób dializowanych.

Szczepienia zalecane

Zgodnie z obowiązującymi przepisami szczepienia zalecane są rejestrowane w elektronicznej karcie szczepień (e-Karta Szczepień). W przypadku szczepień zalecanych nie ma obowiązku sporządzania i przekazywania sprawozdań z wykonania szczepień do państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, tak jak w przypadku szczepień obowiązkowych.

Powszechny program szczepień przeciw zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)

W 2025 r. kontynuowano realizację powszechnego programu szczepień p/HPV, który został wprowadzony przez Ministerstwo Zdrowia w 2023 r.

Szczepionka chroni przed zakażeniem wirusem HPV a głównym celem szczepienia jest zapobieganie chorobom nowotworowym.

Z badań epidemiologicznych wynika, że onkogenne typy wirusa HPV są głównymi czynnikami odpowiedzialnymi za rozwój raka szyjki macicy oraz za zachorowania na niektóre inne nowotwory złośliwe u kobiet i mężczyzn.

Pierwotnie program skierowany był do dziewcząt i chłopców w wieku 12–13 lat.

Od 1 października 2024 r. Ministerstwo Zdrowia we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej zmieniło zasady realizacji powszechnego programu szczepień p/HPV, które obowiązywały również w 2025 r.:

- 1) szczepienia zostały udostępnione dla dzieci po ukończeniu 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia zarówno dla dziewcząt jak i chłopców;
- 2) szczepienie podawane jest w dwóch dawkach;
- 3) w programie odstęp między dawkami wynosi od 6 do 12 miesięcy.
- 4) szczepionki przeciw HPV stosowane w powszechnym programie szczepień:
 - Cervarix dawka 0,5 ml (GlaxoSmithKline Biologicals S.A.);
 - Gardasil 9 dawka 0,5 ml (Merck Sharp & Dohme B.V).
- 5) zgodnie z założeniami programu dziecko kwalifikujące się wiekowo do programu mogło zostać zaszczepione:
 - w szkole, do której uczęszcza
 - lub w każdej przychodni POZ (optymalnie w swojej przychodni, gdzie jest złożona deklaracja dziecka do lekarza POZ).

Szczepienia przeciw zakażeniom wirusem HPV są dobrowolne i nieodpłatne. Zgodnie z założeniami powszechny program szczepień przeciw HPV będzie realizowany do 2030 r.

W powiecie działdowskim wszystkie szkoły podstawowe przystąpiły do powszechnego programu szczepień p/HPV.

W 2025 r. w ramach realizacji programu prowadzono kampanię edukacyjną, działaniami objęto 1 302 uczniów oraz 1 695 rodziców.

Na podstawie dostępnych danych, w 2025 r. w powiecie działdowskim bezpłatnym szczepieniom p/HPV podlegało 4 101 dzieci. Dotychczas w ramach programu zaszczepiono 700 uczniów (w 2023 r. - 123; w 2024 r. - 243 i w 2025 r. - 334).

W 2025 r. w Zespole Szkół Nr 2 w Narzymiu, Zespole Szkół Nr 1 w Iłowie-Osadzie oraz w Szkołach Podstawowych Nr 1 i Nr 2 w Lidzbarku była możliwość zaszczepienia dziecka na terenie szkoły. Dyrektorzy udostępnili odpowiednie pomieszczenia, w których zespoły medyczne składające się z lekarza i pielęgniarki zaszczepiły 94 uczniów. Poza tym w przychodniach Podstawowej Opieki Zdrowotnej zostało zaszczepionych 240 uczniów.

Raport o szczepieniach przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) dostępny jest pod adresem: <https://ezdrowie.gov.pl/portal/home/badania-i-dane/raport-o-szczepieniach-przeciwko-wirusowi-brodawczaka-ludzkiego-hpv>

W 2025 r. w ramach kampanii informacyjnej promującej powszechny program bezpłatnych szczepień przeciw HPV, udostępniano informacje na naszej stronie internetowej oraz zamieszczano posty na koncie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie w serwisie Facebook.

Niepożądane odczyny poszczepienne – populacja dzieci od 0 do 19 roku życia.

Niepożądany Odczyn Poszczepienny (NOP) to każde zaburzenie stanu zdrowia związane ze szczepieniem, które wystąpiło w okresie 4 tygodni po podaniu szczepionki. Wyjątek stanowią NOP po szczepieniu przeciw gruźlicy, w których kryterium czasowe jest dłuższe.

W 2025 r. podobnie jak w roku poprzednim nie zarejestrowano niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) wśród populacji dzieci w wieku od 0 do 19 roku życia.

Wykonanie szczepień obowiązkowych

W tabelach zamieszczonych na końcu raportu zaprezentowano dane dotyczące wykonania szczepień ochronnych w powiecie działdowskim oraz dane dotyczące zachorowań na choroby zakaźne:

- tabela nr 1, liczba dzieci i młodzieży objęta obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi w latach 2024-2025;
- tabela nr 2, procentowe wykonanie szczepień ochronnych w gminach powiatu działdowskiego w latach 2024-2025;
- tabela nr 3, procentowe wykonanie szczepień ochronnych w punktach szczepień powiatu działdowskiego w latach 2024-2025;
- tabela nr 4, szczepienia BCG (przeciw gruźlicy) w 2025 r.;
- tabela nr 5, procentowe wykonanie szczepień BCG (przeciw gruźlicy) w gminach powiatu działdowskiego w 2025 r.
- tabela nr 6, analiza sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w latach 2024-2025 w gminach powiatu działdowskiego (liczba zachorowań);
- tabela nr 7, analiza sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w latach 2024-2025.

Skróty nazw szczepionek użyte w tabelach:

DTP – szczepionka przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi

IPV – szczepionka przeciwko Poliomyelitis

HIB – szczepionka przeciwko Haemophilus influenzae typu B

RSV – szczepionka przeciwko rotawirusom

PCV – szczepionka przeciwko pneumokokom

MMR – szczepionka przeciwko odrze, śwince i różyczce

DTaP – szczepionka przeciwko błonicy, tężcowi, z acelularną komponentą krztuśca przeznaczona wyłącznie dla dzieci do 6 roku życia

dTap - szczepionka przeciwko błonicy, tężcowi, z acelularną komponentą krztuśca przeznaczona wyłącznie dla dzieci powyżej 7 roku życia

Td - szczepionka przeciwko błonicy, tężcowi

Informacja dotycząca oceny stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą nadzorowanych przez PSSE w Działdowie

Ewidencja zakładów nadzorowanych przez PSSE w Działdowie zawiera 97 obiektów, w tym: 56 podmiotów leczniczych i 41 praktyk zawodowych. W roku 2025 przeprowadzono 74 kontrole kompleksowe, 14 doraźnych i 3 sprawdzające.

Wydano 1 decyzję administracyjną i 1 decyzję płatniczą w związku ze stwierdzonym podczas kontroli sanitarnej niewłaściwym stanem technicznym urządzeń i pomieszczeń podmiotu leczniczego oraz wydano: 4 decyzje zmieniające na wniosek strony terminy wykonania nałożonych obowiązków oraz 1 decyzję uchylającą z art. 155 KPA w związku z zakończeniem prowadzonej działalności leczniczej.

Nałożono 1 mandat w wysokości 200,00 zł za niewłaściwy stan sanitarny w gabinecie stomatologicznym.

W 2025 r. zarejestrowano 9 ognisk epidemicznych, które wystąpiły na oddziałach Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Działdowie. Przyczyną zachorowań był wirus grypy i wirus SARS-CoV-2, oraz bakterie: Pseudomonas aeruginosa, Clostridium difficile i Klebsiella pneumoniae ESBL. W każdym przypadku po otrzymaniu raportu wstępnego informującego o podejrzeniu wystąpienia ogniska epidemicznego przeprowadzono kontrolę danego oddziału w zakresie oceny przestrzegania przez personel medyczny procedur mających na celu zapobieganie oraz zwalczanie szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych. Personel systematycznie monitorował oraz zgłaszał wzrost liczby zakażonych pacjentów. Po zakończeniu czynności podjętych w celu wygaszenia ogniska epidemicznego przekazywany był raport końcowy z wygaszenia ogniska.

W roku 2025 zakończyły działalność następujące podmioty:

1. Centrum Stomatologiczne, Wanda Kubińska- Willenberg, ul. Leśna 3C, 13-240 Łowo-Osada.
2. Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej, Magdalena Willenberg, ul. Leśna 3D, 13-240 Łowo-Osada.
3. Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej, Magdalena Willenberg, Poradnia Chirurgiczna, ul. Brzozowa 10, 13-230 Lidzbark.
4. Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej OLMED, Oleg Turajkiewicz, ul. Sportowa 1, 13-240 Narzym.
5. Gabinet Ginekologiczny, Michał Świniarski, ul. Sportowa 2B, 13-200 Działdowo.

Nadzorem objęto 6 nowopowstałych obiektów:

1. ALFAMEDIC Sp. z o.o. ul. Grzebskiego 12, 06-500 Mława, Przychodnia Rodzinna Alfamedic, ul. Leśna 3D, 13-240 Łowo-Osada. Działalność prowadzona w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w tym realizacji szczepień ochronnych.
2. ALFAMEDIC Sp. z o.o. ul. Grzebskiego 12, 06-500 Mława, Przychodnia Rodzinna Alfamedic, ul. Sportowa 1, 13-240 Narzym. Działalność prowadzona w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w tym realizacji szczepień ochronnych.
3. Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej Eskulap Sp. z o.o., ul. Zieluńska 25, 13-230 Lidzbark. Działalność prowadzona w poradni ginekologiczno-położniczej, chirurgicznej i rehabilitacyjnej na ul. Leśnej 3D, 13-240 Łowo-Osada.
4. Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej Eskulap Sp. z o.o., ul. Zieluńska 25, 13-230 Lidzbark. Działalność prowadzona w zakresie chirurgii w poradni chirurgicznej przy ul. Brzozowej 10, 13-230 Lidzbark.
5. Diagnostyka S.A. ul. prof. Michała Życzkowskiego 16, 31-864 Kraków. Punkt Pobrań, ul. Leśna 14, 13-200 Działdowo.
6. Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska, Oleksii Korostelov, ul. Nidzicka 12, 13-200 Działdowo. Gabinet lekarza chorób wewnętrznych prowadzącego działalność w zakresie ogólnych badań lekarskich oraz badań: USG, EKG, ECHO serca i USG Doppler.

Modernizacje i remonty przeprowadzone w podmiotach w roku 2025

1. Warmińsko-Mazurskie Centrum Wzroku Sp. z o.o. ul. Kopernika 10/2, 11-200 Bartoszyce, Poradnia Okulistyczna, ul. Nidzicka 20, 13-200 Działdowo –

- przeniesienie miejsca prowadzenia działalności do obiektu zrealizowanego zgodnie z zaopiniowanym pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektem technologicznym po zmianie sposobu użytkowania budynku usługowo-handlowego.
2. Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej, Jerzy Marczak, ul. Lidzbarska 33, 13-200 Działdowo-wyposażenie poradni stomatologicznej w system rekuperacji oraz zakup nowego autoklawu (rok prod. 2025). Zakup do poradni rehabilitacyjnej trzech nowych kozetek do masażu z napędem elektrycznym. Malowanie pomieszczenia porządkowego oraz wymiana sprzętów porządkowych - dwóch wózków z wiaderkami i wyciskarką, mopów, myjki do mycia szyb, maszyny do mycia podłóg, oraz polerki do podłóg. Zakup do kilku gabinetów nowych, ściennych teleskopowych parawanów i lamp bakteriologicznych UVC. Zakup nowej lodówki przeznaczonej na odpady medyczne.
 3. NZOZ WAWA-MED. S.C. J. M. Sobolewscy, ul. Konopnickiej 14, 13-200 Działdowo - malowanie ścian i sufitów w dwóch gabinetach lekarskich, diagnostyczno-zabiegowym i poczekalni.
 4. Poradnia Rodzinna, Elżbieta Rychcik, ul. Świerkowa 6, 13-200 Działdowo - zakup i montaż nowej umywalki do mycia rąk, szafki podumywalkowej i baterii łokciowej w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym. Wyposażenie pomieszczenia socjalnego w nowe sprzęty w tym lodówkę.
 5. Ambulatorium z Izłą Chorych, Zakład Karny w Iławie, Oddział Zewnętrzny w Działdowie, ul. Jagiełły 31, 13-200 Działdowo - wyposażenie gabinetu stomatologicznego w nowe meble, montaż nowej umywalki i zlewu dwukomorowego oraz zakup nowego unitu, autoklawu i myjki ultradźwiękowej.
 6. Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej Eskulap Sp. z o.o. ul. Zieluńska 25, 13-230 Lidzbark - malowanie i wymiana mebli na nowe w Punkcie Szczepień oraz wyposażenie chłodziarki na szczepionki w czujnik temperatury z powiadamianiem w formie sms. Zakup następujących urządzeń: wagi z analizatorem masy ciała, przenośnego EKG, autorefraktometru, e-stetoskopu, otoskopu, pulsoksymetru oraz bieżni do prób wysiłkowych z oprogramowaniem.
 7. Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej Eskulap Sp. z o.o. Zakład Rehabilitacji, ul. Zieluńska 25, 13-230 Lidzbark- zakup nowego sprzętu do laseroterapii i kinezyterapii.
 8. Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej Eskulap Sp. z o.o. Poradnia Chirurgiczna, ul. Brzozowa 10, 13-230 Lidzbark - malowanie wszystkich pomieszczeń poradni, zakup nowych biurek, kozetek, stołu zabiegowego, lampy do sali zabiegowej, narzędzi wielokrotnego użytku oraz aparatu USG.
 9. NZOZ WEL-MED Beata Żurawska, ul. Brzozowa 10, 13-230 Lidzbark - malowanie Punktu Szczepień i pomieszczenia porządkowego. Wymiana na nowe koszy pedałowców przeznaczonych na odpady medyczne i na odpady komunalne. Zakup nowego fotela ginekologicznego, EKG i fiberskopu. Wymiana wykładziny podłogowej w pomieszczeniu porządkowym oraz zakup nowej lodówki na odpady medyczne.
 10. Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Zajeziorna 58, 13-220 Rybno - likwidacja pęknięć na ścianach i malowanie gabinetu stomatologicznego, ginekologicznego, logopedycznego i poczekalni.
 11. NZOZ NEUROMED, Iwona Kurek, Malinowo 3F, 13-200 Działdowo - zakup USG, oraz rozszerzenie prowadzonej działalności o zabiegi z zakresu hirudoterapii.

12. Gabinet Rehabilitacji REH-TER, Jacek Szymański, ul. Zajeziorna 58, 13-220 Rybno – wydzielenie oddzielnej sali do kinezyterapii. Zakup nowego fotela do zabiegów oraz sprzętów do ćwiczeń. Rozszerzenie prowadzonej działalności o zabiegi z zakresu igłoterapii suchej.
13. NZOZ TOP DENT Sebastian Niemiec, ul. Księżodworska 26, 13-200 Działdowo – wyposażenie gabinetu stomatologicznego w nowy unit.
14. Prywatny Gabinet Internistyczno-Kardiologiczny, Elżbieta Obrębska-Tabaczka, ul. Zacisze 34, 13-200 Działdowo – malowanie wszystkich pomieszczeń wchodzących w skład praktyki w tym między innymi: gabinetu lekarskiego, pracowni, poczekali, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.
15. Indywidualna Praktyka Lekarska, Agnieszka Krak-Kołodziejczyk, ul. Leśna 13, 13-200 Działdowo – zakup urządzenia do sedacji wziewnej.
16. Praktyka Lekarska, Artur Makowski, ul. Biedrawiny 6, 13-200 Działdowo –montaż lamperii ściennych w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym i w poczekalni oraz zakup nowych mebli i stołu zabiegowego.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Działdowie w roku 2025 wykonał następujące remonty i modernizacje w zakresie dostosowania do wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz. 402):

1. Oddział Urazowo-Ortopedyczny:
 - wykonano remont malarski dwóch sal chorych.
2. Oddział Chirurgii Ogólnej:
 - wykonano remont malarski głównego ciągu komunikacyjnego oddziału.
3. Oddział Neurologiczny:
 - wykonano remont malarski gabinetu lekarskiego oraz dwóch sal chorych.
4. Pracownia USG:
 - wykonano remont malarski dwóch pomieszczeń pracowni.
5. Oddział Psychiatryczny:
 - wykonano remont malarski wraz z wymianą drzwi w sali dziennej.
6. Komunikacja poziomu -1:
 - wykonano remont malarski ciągu komunikacyjnego poziomu -1 budynku głównego.
7. Szpitalny Oddział Ratunkowy:
 - wykonano przebudowę oddziału.
8. Izba przyjęć ogólna:
 - wykonano remont malarski poczekalni dla pacjentów.
9. Blok żywienia:
 - wykonano remont malarski ścian magazynu, komunikacji, uzupełniono ubytki w posadzce.
10. Poradnia kardiologiczna:
 - wykonano remont malarski poradni.
11. Poradnia skórno-wenerologiczna:
 - wykonano remont gabinetu lekarskiego, zabiegowego oraz komunikacji wraz z klatką schodową.
12. Poradnia ginekologiczna:

- wykonano remont malarski pomieszczeń wraz z instalacją klimatyzacji oraz remont malarski poczekalni wraz z instalacją klimatyzacji.

13. Medyczne Laboratorium Diagnostyczne:

- wykonano remont malarski pomieszczeń wraz z instalacją klimatyzacji.

14. Dział Fizjoterapii

- wykonano remont malarski głównej komunikacji Działu.

W 2025 roku doposażono SPZOZ w Działdowie w następujący sprzęt i aparaturę medyczną:

1. USG - 6 szt.;
2. kardiograf bezprzewodowy – 2 szt.,
3. elektryczny fotel ginekologiczny -1 szt.,
4. lampa bezcieniowa zabiegowo-operacyjna – 5 szt.,
5. zestaw narzędzi do drobnych zabiegów i opatrunków – 8 kpl.,
6. wózek opatrunkowy – 4 szt.,
7. piła do cięcia gipsu- 1 szt.,
8. napęd ortopedyczny -1 szt.,
9. stolik zabiegowy- 2 szt.,
10. zestaw video rektoskop-anoskop – 1 szt.,
11. stół zabiegowo-operacyjny -2 szt.,
12. system do pomiarów EMG – 1 szt.,
13. system do pomiarów EEG – 1 szt.,
14. kozetka do badań elektryczna – 2 szt.,
15. unit laryngologiczny wraz z wyposażeniem – 1 kpl.,
16. mikroskop laryngologiczny -1 szt.,
17. system do badania narządu ruchu-1 szt.,
18. audiometr diagnostyczny-1 szt.,
19. tympanometr scriningowy -1 szt.,
20. aparat do kriochirurgii -1 szt.,
21. rejestratory holtera EKG – 5 szt.,
22. rejestratory holtera ciśnieniowego -5 szt.,
23. aparat EKG System (Aparat +Wózek +Drukarka) -1 kpl.,
24. dermatoskop -1 szt.,
25. videodermatoskop -1 szt.,
26. detektor do słuchania tętna płodu bezprzewodowy -1 szt.,
27. laser do zamykania żyłaków kończyn dolnych -1 szt.,
28. laser do usuwania zmian skórnych – 1 szt.,
29. aparat BCM -1 szt.
30. inkubator zamknięty -1 szt.
31. bilirubinometr – 1 szt.
32. analizator do analizy proteinogramów, hemoglobiny glikowanej – 1 szt.

Jednocześnie Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Działdowie od 26.09.2020 roku do chwili obecnej udziela świadczeń zdrowotnych pacjentom z zakażeniem SARS-CoV-2. W 2025 roku świadczenia zdrowotne pacjentom z zakażeniem SARS-CoV-2 udzielane były w następujących oddziałach:

- dziecięcym,

- chorób wewnętrznych,
- neurologicznym,
- rehabilitacji.

Podczas hospitalizacji pacjenci byli izolowani, opieka nad nimi była sprawowana zgodnie z procedurami obowiązującymi w przypadku choroby zakaźnej. Personel do kontaktu z zakażonymi pacjentami stosował środki ochrony indywidualnej. W trakcie pobytu pacjentów zakażonych w oddziałach obowiązywał wzmożony reżim sanitarny, jak również w przypadku wystąpienia ogniska obowiązywał zakaz odwiedzin. Informacja o hospitalizacji zakażonych pacjentów była na bieżąco przekazywana do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie.

Przeprowadzone w 2025 roku remonty i modernizacje przyczyniły się do poprawy stanu sanitarnego obiektów oraz bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów.

HIGIENA KOMUNALNA

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę mieszkańców powiatu działdowskiego

W 2025 r. na terenie powiatu działdowskiego do zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę służyły 23 wodociągi, w tym 2 wodociągi miejskie.

Wszystkie ujęcia oparte są na wodach podziemnych, czerpią wodę z czwartorzędowego piętra wodonośnego *Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP 214 Działdowo*.

Stabilny skład bakteryjny i chemiczny wód podziemnych eliminuje konieczność stosowania w technologii uzdatniania związków chemicznych, w tym środków dezynfekcyjnych.

Chlorowanie stosuje się tylko w sytuacjach awaryjnych w razie wtórnego zanieczyszczenia bakteryjnego i profilaktycznie po zakończeniu prac modernizacyjnych i hydraulicznych.

Na terenie powiatu działdowskiego woda jest ujmowana za pomocą 52 studni głębinowych, o głębokości od 30,3 m do 150,0 m.

Woda z głębokich warstw wodonośnych zawiera naturalnie podwyższone ilości żelaza i manganu, ale daje się łatwo uzdatniać, tak aby spełniała surowe wymogi stawiane dla wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi. Uzdatnianie polega na wykorzystaniu naturalnych procesów napowietrzania, a następnie usunięciu osadów żelaza i manganu w procesie filtracji przez złoża piaskowo-żwirowe. Czasami proces odbywa się z wykorzystaniem naturalnego kruszywa aktywnego ułatwiającego usuwanie związków żelaza i manganu.

Woda pochodząca z ujęć podziemnych zaopatrująca wodociągi publiczne: Iłowo-Wieś (gm. Iłowo-Osada), Hartowiec, Koszelewy i Gralewo Stacja (gm. Rybno) - nie wymaga uzdatniania.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi monitoring kontrolny i przeglądowy jakości wody w wytypowanych punktach pobierania próbek wody.

Program monitoringu obejmuje wyniki badań jakości wody uzyskane w ramach kontroli urzędowej prowadzonej przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz wewnętrznej kontroli jakości wody prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

Wewnętrzna kontrola jakości wody obejmuje ustalanie harmonogramu pobierania próbek do badań, w uzgodnieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Działdowie, tak aby liczba próbek, w miarę możliwości, rozkładała się równomiernie w czasie i miejscu.

Działania naprawcze, rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej.

W wyniku współpracy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie oraz władz gminnych i powiatowych, w powiecie działdowskim systematycznie realizowane są inwestycje w celu zapewnienia mieszkańcom wody odpowiedniej jakości, polegające m. in. na zastosowaniu odpowiednio dobranych technologii uzdatniania wody.

W 2025 r. rozpoczęto prace modernizacyjne Stacji Uzdatniania Wody w Jeleniu (gm. Lidzbark) w ramach inwestycji pn.: „Przebudowa istniejącej instalacji technologicznej w SUW Jeleń, Gmina Lidzbark, poprzez dostawienie II stopnia filtracji oraz modernizację systemu napowietrzania”.

Celem inwestycji jest optymalizacja procesu uzdatniania wody i utrzymanie stabilnych parametrów fizykochemicznych, co zapobiega wtórnym zanieczyszczeniom w sieci wodociągowej.

W ramach modernizacji zaplanowano dostawienie drugiego stopnia filtracji wraz z orurowaniem ze stali nierdzewnej i armaturą, montaż mieszaczy rurowych wodno-powietrznych, montaż hydroforu o pojemności 3900 l wraz z orurowaniem ze stali nierdzewnej i armaturą, montaż sprężarki śrubowej z rozdzielaczem powietrza. Planowany termin zakończenia prac – druga połowa 2026 r.

W powiecie działdowskim systematycznie rozwija się infrastruktura zaopatrzenia w wodę, w 2025 r. wybudowano 13,874 km sieci wodociągowej.

Ponadto w 2025 r. wykonano prace remontowe w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego w stacjach wodociągowych w Wielkim Łęcku, Gnojnie, Wilamowie i w Skurpiu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie w 2025 r. uzgodnił pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych następującą dokumentację projektową:

1. Projekt budowlany przebudowy z rozbudową istniejącej hydroforni w miejscowości Iłowo-Wieś w ramach zadania „Modernizacja hydroforni w miejscowości Iłowo-Wieś”.
2. Projekt zagospodarowania terenu rozbudowy sieci wodociągowej w miejscowości Księży Dwór, gm. Działdowo; w obrębie Burkat (gm. Działdowo).
3. Projekt rozbudowy sieci wodociągowej: w obrębie Petrykozy (gm. Działdowo); w obrębie Filice (gm. Działdowo).
4. Projekt zagospodarowania terenu budowy sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej w miejscowości Działdowo ul. Sikorskiego.
5. Projekt budowlany przebudowy istniejącej instalacji technologicznej w SUW Jeleń, gmina Lidzbark poprzez dostawienie II stopnia filtracji oraz modernizacji systemu napowietrzania.
6. Projekt budowlany budowy sieci wodociągowej w Działdowie, ul. Jana Brzechwy, ul. Broniewskiego, ul. Kajki.
7. Projekt budowlany budowy sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej w Działdowie ul. Legionów Polskich i ul. 11 Listopada .

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów wszystkie urządzenia do zaopatrzenia ludności w wodę znajdowały się pod stałym nadzorem sanitarnym.

W 2025 r. w ramach kontroli urzędowej pobrano do badań 147 próbek wody oraz 192 próbki w ramach kontroli wewnętrznej, w których oznaczono wszystkie wymagane parametry niezbędne do oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2025 r. we wszystkich wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę w powiecie działdowskim, woda była przydatna do spożycia przez cały rok, spełniała wymogi jakościowe określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) .

W pewnym stopniu jest to wynik stałej współpracy z podmiotami odpowiedzialnymi za produkcję wody wodociągowej oraz długofalowych działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zapewnienia bezpiecznej wody w kranach.

Jakość wody pochodzącej z indywidualnych ujęć wody

Przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) stosuje się również do wody pochodzącej z indywidualnych ujęć, gdy woda jest dostarczana w ramach działalności gospodarczej lub do budynków użyteczności publicznej lub do budynków zamieszkania zbiorowego lub do podmiotów działających na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajdują się dwa obiekty:

- studnia indywidualna przy polu namiotowym w Piasecznie (czynna w sezonie letnim) oraz
- wodociąg lokalny przy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Działdowie.

W obu urządzeniach woda spełniała wymagania jakościowe.

Nadzór sanitarny nad jakością ciepłej wody użytkowej

W ramach nadzoru nad jakością ciepłej wody użytkowej, w 2025 r. wykonano badania w kierunku obecności bakterii Legionella w instalacji wewnętrznej wody ciepłej, w Szpitalu w Działdowie, w Domu Pomocy Społecznej w Uzdowie oraz z natrysku przy basenie zewnętrznym w ośrodku wczasowym „Halo Mazury” w Lidzbarku, nie stwierdzając przekroczenia dopuszczalnej ilości bakterii w wodzie.

Bakterie z rodzaju Legionella mogą wywoływać chorobę układu oddechowego – legionelozę. Bakterie te mogą występować m.in. w urządzeniach kąpielowych i prysznicach. Do zakażenia dochodzi przez wdychanie skażonego aerozolu powstającego w trakcie wypływu wody z kranu lub prysznicza.

Stopień zwodociągowania i skanalizowania gmin w powiecie działdowskim

Liczba mieszkańców powiatu działdowskiego – 60 723

Liczba mieszkańców powiatu działdowskiego korzystających z wody wodociągowej – 60 329

W Działdowie i w Lidzbarku wszyscy mieszkańcy posiadają dostęp do wody wodociągowej. Natomiast z danych przekazanych przez poszczególne gminy wiejskie wynika, że na obszarach wiejskich z wody wodociągowej korzysta ok. 98,86 % ludności. Stopień zwodociągowania gmin w powiecie działdowskim jest bardzo wysoki (został obliczony jako odsetek mieszkańców w gminie korzystających z wody wodociągowej): w gminie Płońska wynosi ok. 99,8 %, w gminie Łowo-Osada ok. 99,6 %; w gminie Lidzbark ok. 99,3 %, (obszar wiejski), w gminie Działdowo ok. 97,7 % i w gminie Rybno ok. 98,7 %.

Na terenie powiatu działdowskiego jest jeszcze 9 miejscowości (wieś, osada, kolonia, przysiółek), gdzie jedynym źródłem wody są płytkie studnie przydomowe. Tereny te zamieszkuje ok. 60 osób. (liczba mieszkańców w miejscowościach wg danych gmin). Poza tym na terenach zwodociągowanych m. in. ze względu na duże rozproszenie gospodarstw, nie wszyscy przyłączeni są do sieci wodociągowej, ok. 400 mieszkańców korzysta jeszcze z ujęć własnych (liczba mieszkańców w miejscowościach wg danych gmin).

W 2025 r. w powiecie działdowskim 119 miejscowości/128 (wg danych gmin- wieś, osada, kolonia, przysiółek) było zaopatrywanych w wodę z wodociągów publicznych.

1. Wodociągi o produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$ – 7 obiektów w ewidencji:

- wodociąg publiczny Gąsiorowo
- wodociąg publiczny Sławkowo
- wodociąg publiczny Wilamowo
- wodociąg publiczny Ruszkowo
- wodociąg publiczny Gajówki
- wodociąg publiczny Skurpie
- wodociąg publiczny Koszelewy

Urządzenia wodociągowe o produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$ znajdują się na terenach wiejskich i zaopatrują w wodę 4 567 mieszkańców.

2. Wodociągi o produkcji 101 - 1000 m^3/d - 14 obiektów w ewidencji.

- wodociąg publiczny Uzdowo
- wodociąg publiczny Turza Wielka
- wodociąg publiczny Kurki
- wodociąg publiczny Gnojno
- wodociąg publiczny Stare Dłutowo
- wodociąg publiczny Jeleń
- wodociąg publiczny Łowo-Wieś
- wodociąg publiczny Narzym
- wodociąg publiczny Płońska
- wodociąg publiczny Jabłonowo
- wodociąg publiczny Wielki Łęck
- wodociąg publiczny Rybno
- wodociąg publiczny Hartowiec
- wodociąg publiczny Gralewo-Stacja

Urządzenia wodociągowe o produkcji 101 - 1000 m³/d znajdują się na terenach wiejskich i zaopatrują w wodę 24 393 mieszkańców.

3. Wodociągi o produkcji 1001 – 10 000 m³/d – 2 obiekty w ewidencji.

Urządzenia wodociągowe zaopatrują w wodę mieszkańców miasta Działdowo i gminy Działdowo oraz mieszkańców miasta i gminy Lidzbark, łącznie 31 178 osób.

Wodociąg publiczny Działdowo zapewnia wodę 21 341 mieszkańcom (19 210 osób na terenie miasta oraz 2 131 osób na terenach wiejskich), natomiast wodociąg publiczny Lidzbark zaopatruje w wodę 9 837 mieszkańców (7 028 osób na terenie miasta oraz 2 809 osób na terenach wiejskich).

Struktura zaopatrzenia w wodę mieszkańców wsi w powiecie działdowskim w 2025 r. wg wielkości produkcji wody.

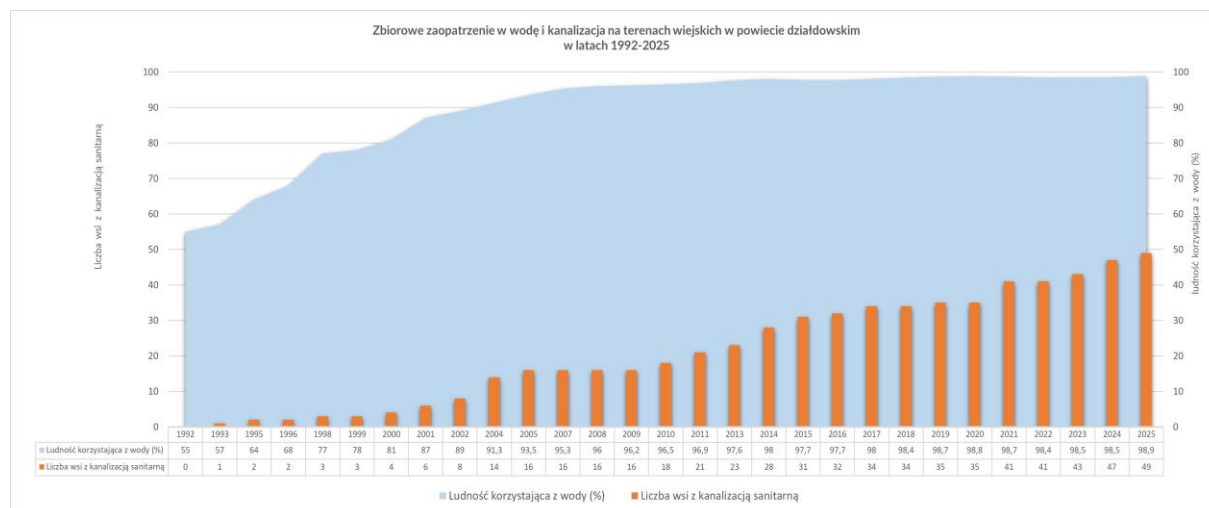
Gmina	Stopień zwodociągowania %	Produkcja wody m ³ /dobę		
		≤100	101- 1000	>1000
		Ludność zaopatrywana w wodę (%)		
Płońska	99,8	19,90	80,10	-
Działdowo	97,7	24,54	52,56	22,90
Iłowo-Osada	99,6	6,40	91,44	2,16*
Lidzbark	99,3	-	53,67	46,33
Rybno	98,7	12,19	87,81	-

* zaopatrzenie w wodę z wodociągu publicznego w Mławie

W powiecie działdowskim, z roku na rok poprawia się sytuacja w dostępie do infrastruktury kanalizacyjnej.

W powiecie działdowskim w miejscowościach wiejskich posiadających sieć kanalizacji sanitarnej zamieszkuje odpowiednio: ok. 93,60% ludności gminy Iłowo-Osada; ok. 82,10% ludności gminy Rybno; ok. 68,10 % ludności gminy Działdowo; ok 63,0 % ludności gminy Płońska oraz ok. 14,47 % ludności gminy Lidzbark (obszar wiejski).

Wykres nr 9

W 2025 r. zakończono rozbudowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Truszczyń, Rybno (ul. Lubawska, Stary Młyn) i w Koszelewkach (gm. Rybno).

W 2025 r. 49 wsi było przyłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej:

- Gmina Rybno: Dębień, Gralewo Stacja bloki, Hartowiec, Koszelewki, Koszelewy, Rapaty, Rybno, Szczupliny, Truszczyń, Tuczki, Żabiny (11)
- Gmina Działdowo: Burkat, Filice (częściowo), Gąsiorowo, Grzybiny, Kisiny (częściowo), Komorniki (częściowo), Kramarzewo, Księży Dwór (częściowo), Kurki, Myślęta, Pożary, Rudolfowo, Ruszkowo, Sławkowo, Turza Wielka, Uzdrawo (16)
- Gmina Płońska: Gródki, Mały Łęck, Płońska, Prioma, Rutkowice, Skurpie, Turza Mała, Wielki Łęck (8)
- Gmina Lidzbark: Jamielnik, Chełsty, Wlewska, Cibórz (4)
- Gmina Iłowo: Białuty, Brodowo, Iłowo-Osada, Iłowo-Wieś, Gajówki, Janowo, Kraszewo, Narzym, Pruski, Wierzbowo (10)

W powiecie działdowskim funkcjonuje 14 komunalnych oczyszczalni ścieków:

Miasto Działdowo (1)

Gmina Działdowo - Udowo, Gąsiorowo, Kramarzewo, Pożary, Burkat (5)

Gmina Rybno - Rybno, Koszelewki, Rapaty, Gralewo Stacja (4)

Miasto i Gmina Lidzbark – Lidzbark (1)

Gmina Iłowo- Osada- Iłowo - Osada, Białuty (2)

Gmina Płońska - Płońska (1)

Należy podkreślić, że zastosowanie infrastruktury kanalizacyjnej nie zawsze jest możliwe, zarówno ze względów technicznych i ekonomicznych jak też może być związane z dużym rozproszeniem miejscowości i gospodarstw (gm. Lidzbark). Alternatywnym rozwiązaniem jest budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków, które licznie funkcjonują na terenach wiejskich powiatu działdowskiego.

Obiekty rekreacji wodnej

W sezonie letnim 2025 r. w powiecie działdowskim czynne były 2 kąpieliska i 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii.

Kąpieliska

Przez kąpielisko rozumie się wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie pozytywnie zaopiniował:

- projekt uchwały Rady Miejskiej w Lidzbarku w sprawie określenia wykazu kąpielisk na 2025 r. na terenie Gminy Lidzbark;
- projekt uchwały Rady Gminy Iłowo-Osada w sprawie określenia wykazu kąpielisk na 2025 r. na terenie Gminy Iłowo-Osada.

Zgłoszone kąpieliska były zorganizowane na Jeziorze Lidzbarskim w m. Lidzbark przy Plaży Miejskiej oraz na Zalewie Ruda k/Mławy (gm. Iłowo-Osada), posiadają pełną infrastrukturę i są raportowane do Komisji Europejskiej.

Kąpielisko przy Plaży Miejskiej w Lidzbarku - organizatorem kąpieliska był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lidzbarku, sezon kąpielowy trwał od 28 czerwca 2025 r. do 31 sierpnia 2025 r. Przez cały sezon letni woda w kąpielisku spełniała wymagania sanitarne.

Kąpielisko Zalew Ruda k/Mławy (gm. Iłowo-Osada) - organizatorem kąpieliska był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie, sezon kąpielowy trwał od 27 czerwca 2025 r. do 31 sierpnia 2025 r.

W trakcie sezonu kąpielowego dwukrotnie obowiązywał tymczasowy zakaz kąpieli. W dniach od 01.08.2025 r. do 06.08.2025 r. ze względu na stwierdzoną w wodzie ponadnormatywną liczbę bakterii *Escherichia coli* i w dniach od 13.08.2025 r. do 17.08.2025 r. ze względu na zakwit sinic.

Informacje o jakości wody w kąpielisku zamieszczane były w Serwisie Kąpieliskowym prowadzonym przez Główny Inspektorat Sanitarny – jest to „portal informacyjny o jakości wody w kąpieliskach, zawierający oznakowany na mapie Polski - wykaz wszystkich wyznaczonych uchwałami rad gmin kąpielisk.”

Ponadto ocena jakości wody była przekazywana organom samorządowym, komunikaty o jakości wody zamieszczano na stronie BIP PSSE w Działdowie.

Po zakończeniu sezonu kąpielowego przeprowadzono klasyfikację jakości wody w kąpielisku przy Plaży Miejskiej w Lidzbarku. Na podstawie analizy wyników badań parametrów mikrobiologicznych (*Escherichia coli* i Enterokoki) obejmujących cztery sezony kąpielowe (2022-2025), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie sklasyfikował wodę w kąpielisku przy Plaży Miejskiej w Lidzbarku, w sezonie kąpielowym 2025 r. jako „doskonałą”.

Kąpielisko nad Zalewem Ruda k/Mławy nie zostało sklasyfikowane, ponieważ nie upłynął jeszcze wymagany 4-letni okres podlegający ocenie.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli (MOWdK)

Przez miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli rozumie się wykorzystywany do kąpieli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem, funkcjonujący przez okres nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym.

W 2025 r. na terenie gminy Rybno funkcjonowało 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli (MOWdK) nad jeziorem Hartowieckim (gm. Rybno). Sezon kąpielowy trwał od 1.07.2025 r. do 30.07.2025 r. Jakość wody w MOWdK spełniała wymagania sanitarne przez cały sezon kąpielowy.

Na podstawie wyników badań próbek wody każdorazowo opracowano bieżącą ocenę jakości wody, którą przekazano Wójtowi Gminy Rybno oraz wydano komunikat, który zamieszczono na stronie BIP PSSE w Działdowie.

Obiekty użyteczności publicznej

W 2025 r. na terenie powiatu działdowskiego funkcjonowało 259 obiektów użyteczności publicznej, były to m.in.: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, obiekty hotelarskie i turystyczne, ustępy publiczne, basen kąpielowy zewnętrzny, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, dworzec kolejowy, tereny rekreacyjne, biblioteki, świetlice, stadiony, targowiska, domy kultury, przystanki PKS, parkingi, stadiony, cmentarze, zakłady prowadzące usługi pogrzebowe.

W 2025 r. skontrolowano 138 obiektów, co stanowi 53,28 % ogólnej liczby zarejestrowanych obiektów użyteczności publicznej. Częstotliwość kontroli obiektów zależy od oceny czynników ryzyka w obszarze bezpieczeństwa sanitarnego (każdy obiekt powinien być skontrolowany co najmniej 1 raz na 3 lata).

W wyniku przeprowadzonych kontroli wystawiono 1 decyzję administracyjną w celu uzyskania poprawy stanu sanitarno-technicznego zakładu w branży beauty. Decyzja została wykonana.

Wśród obiektów użyteczności publicznej najliczniejszą grupę stanowiły zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej (115 obiektów w ewidencji). W przeważającej części, zakłady te charakteryzują się dbałością o czystość pomieszczeń i urządzeń oraz odpowiednim wyposażeniem w narzędzia, środki czystości, preparaty do dezynfekcji oraz posiadają sprawną wentylację. Nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi.

W 2025 r. kontynuowano realizację zadań polegających na upowszechnianiu informacji dotyczących zasad postępowania w celu zapewnienia odpowiedniej higieny usług, w tym procedur dotyczących dezynfekcji i sterylizacji sprzętu naruszającego ciągłość powłok ciała oraz dotyczących postępowania z odpadami.

W celu zapewnienia odpowiedniej higieny usług, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie aktywnie współpracuje z przedsiębiorcami działającymi w branży beauty w powiecie działdowskim.

Przedsiębiorcy często korzystają z konsultacji merytorycznych w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie, uzyskując informację dotyczącą spełnienia wymogów sanitarnych wynikających z przepisów prawa. W powyższym zakresie nawiązano również współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Działdowie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie przeprowadza coroczne szkolenie, którego celem jest zapoznanie przyszłych przedsiębiorców z podstawowymi wymaganiami higieniczno-sanitarnymi dotyczącymi prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności w branżach związanych z gastronomią, kosmetyką, fryzjerstwem oraz innymi usługami wymagającymi przestrzegania norm sanitarnych.

Prowadząc nadzór nad obiektami małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (placów zabaw, parków linowych, siłowni plenerowych i skateparków) dokonano wizualnej oceny stanu higieniczno-sanitarnego 60 urządzeń. W wyniku przeprowadzonych czynności odnotowano, że urządzenia posiadały odpowiednie atesty/certyfikaty stosowania oraz że zostały przeprowadzone okresowe przeglądy tych urządzeń, co zostało udokumentowane w protokołach z okresowych kontroli stanu technicznego obiektów. Na terenie obiektów zostały umieszczone tablice informacyjne z regulaminem użytkowania urządzeń oraz ustawione są tabliczki z zakazem wprowadzania psów, zakazem palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów.

Podczas kontroli zwracano również uwagę na wykonanie zabezpieczeń piaskownic przed dostępem zwierząt oraz na czystość piasku. We wszystkich skontrolowanych piaskownicach został wymieniony piasek.

Pływalnie sezonowe odkryte

W 2025 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajdował się 1 basen kąpielowy. Jest to basen zewnętrzny przy ośrodku wczasowym „Halo Mazury” w Lidzbarku, czynny w sezonie letnim.

W trakcie sezonu prowadzono postępowanie administracyjne z uwagi na ponadnormatywną zawartość chloroformu w wodzie basenowej (produkt uboczny chlorowania wody). Decyzja została wykonana.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajduje się 20 cmentarzy, 1 dom przedpogrzebowy i 10 kostnic, 5 środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

Skontrolowano: 8 cmentarzy, 1 dom przedpogrzebowy oraz 3 kostnice. Ponadto, kontrolą objęto 3 środki transportu do przewozu zwłok.

W ww. obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Skontrolowane cmentarze były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie sprawował nadzór nad ekshumacjami zwłok i szczątków ludzkich, które zostały przeprowadzone na wnioski rodzin osób zmarłych. W 2025 r. wydano 30 decyzji w sprawie zezwolenia na przeprowadzenie ekshumacji, 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok za granicę i 8 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok z zagranicy. Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie sprawowali nadzór sanitarny nad wykonywaniem ekshumacji, które zostały przeprowadzone z zachowaniem wymogów sanitarnych.

Podsumowanie działań kontrolnych

W związku z realizacją zadań w zakresie higieny komunalnej w 2025 r. przeprowadzono 304 kontrole, w ramach nadzoru nad jakością wody pobrano do badań 147 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, 4 próbki wody ciepłej użytkowej do badań w kierunku bakterii z rodzaju Legionella, 3 próbki wody z kąpieliska i 1 próbkę wody z basenu kąpielowego.

Wystawiono 44 decyzje administracyjne, w tym:

- 2 decyzje dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodociągowych;
- 4 decyzje dotyczące niewłaściwej jakości wody w kąpielisku (2 decyzje nakazujące i 2 decyzje uchylające);
- 1 decyzja dotycząca niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego w obiekcie użyteczności publicznej;
- 2 decyzje w związku z niewłaściwą jakością wody w basenie kąpielowym; (1 decyzja nakazująca i 1 decyzja uchylająca);
- 30 decyzji w sprawie zezwolenia na przeprowadzenie ekshumacji (27 decyzji nakazujących i 3 decyzje uchylające);
- 1 decyzja zezwalająca na wywóz zwłok za granicę;
- 1 decyzja dotycząca zatwierdzenia laboratorium zewnętrznego badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;

- 3 decyzje dotyczące zastosowania materiałów lub wyrobów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
- 13 postanowień, w tym: 8 dotyczących sprowadzenia zwłok z zagranicy i 5 w sprawie zabezpieczenia warunków sanitarnych podczas imprez masowych.

W każdym przypadku stwierdzenia nieprawidłowości naliczono opłatę za przeprowadzone czynności kontrolne, które odprowadzone zostały do budżetu państwa. W 2025 r. wystawiono 4 decyzje płatnicze na kwotę 682,00 zł.

HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Zakres nadzoru sanitarnego

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem żywności i żywienia należy w szczególności: kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, warunków żywienia zbiorowego oraz nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, a także warunków zdrowotnych produkcji i wprowadzania do obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2025 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajdowało się 646 obiektów obrotu żywnością, produkcji żywności i przedmiotów użytku, w tym m.in.:

- 130 zakładów produkcji żywności, w tym m.in.: 8 piekarni, 3 ciastkarnie, 7 automatów do lodów, 84 podmioty prowadzące produkcję pierwotną żywności pochodzenia roślinnego oraz działające w ramach dostaw bezpośrednich, 17 producentów żywności w warunkach domowych, 1 wytwórnia wód gazowanych, 1 browar, 1 zakład przemysłu zbożowego;
- 278 obiektów obrotu żywnością, w tym m.in.: 184 sklepy spożywcze (w tym 29 supermarketów), 14 kiosków spożywczych i 18 aptek;
- 107 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym 47 zakładów małej gastronomii, 28 barów i restauracji; 29 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych i ruchomych, 3 gospodarstwa agroturystyczne;
- 102 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym m.in.: 24 stołówki w przedszkolach i 29 stołówek szkolnych, 6 stołówek w żłobkach, 3 stołówki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, 1 blok żywienia w szpitalu, 1 zakład usług cateringowych;
- 5 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- 23 miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością;
- 1 hurtownia obrotu przedmiotami użytku.

Roczny plan kontroli został opracowany w oparciu o analizę ryzyka w obszarze bezpieczeństwa żywności sporządzoną dla każdego obiektu w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony zdrowia konsumentów. Częstotliwość kontroli obiektów zależy od przyporządkowanej im kategorii ryzyka, przy czym wyróżnia się trzy poziomy ryzyka: wysokie, średnie i niskie.

Wykres nr 10

Poza ustalonym planem kontroli podejmowane były również kontrole nieplanowane, w tym interwencyjne, m.in. w ramach systemu RASFF, a także przeprowadzane na wniosek przedsiębiorcy działającego na rynku spożywczym przed wydaniem decyzji w sprawie zatwierdzenia zakładu.

W 2025 r. skontrolowano 332 obiekty co stanowi 51,4 % ogólnej liczby zarejestrowanych zakładów. W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 517 kontroli sanitarnych, w tym 75 kontroli interwencyjnych.

W celu usunięcia niezgodności wystawiono 38 decyzji administracyjnych, które głównie dotyczyły poprawy warunków sanitarno-technicznych. Dla porównania w 2024 r. wystawiono 37 decyzji.

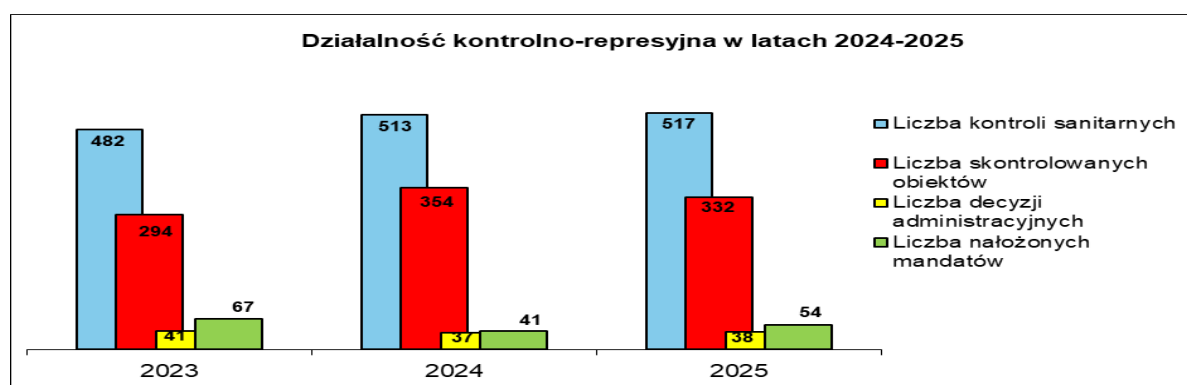
W wyniku stwierdzonych uchybień sanitarno-higienicznych na osoby odpowiedzialne nałożono 54 mandaty na kwotę 12 850 zł (2024 r. - 41 mandatów na kwotę 9 450 zł).

W przypadku stwierdzenia niezgodności z obowiązującymi przepisami naliczono opłaty za przeprowadzone czynności kontrolne, które odprowadzone zostały do budżetu państwa.

W 2025 r. wydano 160 decyzji płatniczych na kwotę 13 122 zł.

Najliczniejszą grupą obiektów nadzorowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej są sklepy spożywcze.

Wykres nr 11

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywności i żywienia

Ocenę stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów przeprowadzono zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W powiecie działdowskim we wszystkich obiektach sektora spożywczego zostały wdrożone i są stosowane zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP), co przekłada się na wysokie wskaźniki stanu sanitarnego.

Małe przedsiębiorstwa często korzystają z zasady elastycznego podejścia we wdrażaniu procedur HACCP i wprowadzają system w zakresie proporcjonalnym do występującego u nich zagrożenia. Uproszczone procedury systemu HACCP dotyczą punktów małej gastronomii (bazujących na półproduktach i produktach gotowych), zakładów handlu detalicznego, środków transportu oraz produkcji w warunkach domowych.

Należy zauważyć, że obowiązek wdrożenia systemu HACCP nie dotyczy produkcji pierwotnej oraz produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W przypadku tego rodzaju działalności należy opracować i stosować zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP) oraz dobrej praktyki produkcyjnej (GMP).

W toku czynności kontrolnych przeprowadzonych w 2025 r. wielokrotnie stwierdzano uchybienia dotyczące utrzymania należytej czystości i porządku oraz przestrzegania zasad wewnętrznej kontroli jakości.

W tym zakresie do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należy zaliczyć:

- wprowadzanie do sprzedaży środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia;
- przechowywanie produktów łatwo psujących się poza urządzeniami chłodniczymi;
- brak segregacji asortymentowej przechowywanej żywności.

Jak wyjaśniają Przedsiębiorcy w zakładach żywnościowo-żywnościowych dość często są zatrudniane osoby nieposiadające odpowiednich kwalifikacji i wiedzy w zakresie wymogów sanitarno-higienicznych, występuje duża rotacja pracowników oraz wskazują, że jest to główną przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości.

Natomiast wśród najczęściej występujących uchybień natury technicznej należy wymienić:

- niewłaściwy stan techniczno-sanitarny pomieszczeń (głównie ścian i sufitów);
- zniszczone i zużyte powierzchnie robocze, urządzenia i sprzęt produkcyjny.

Pomimo stwierdzanych nieprawidłowości, żaden z obiektów żywności i żywienia nie został sklasyfikowany jako niezgodny z wymaganiami sanitarno-higienicznymi. W żadnym z obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i zdrowia konsumentów (np. obecności gryzoni lub śladów ich odchodów).

W związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w celu wyeliminowania nieprawidłowości przedsiębiorcy wdrożyli działania, które przyczyniły się do poprawy warunków produkcji, sprzedaży, przechowywania, ekspozycji i higieny sprzedaży artykułów spożywczych a także do poprawy warunków pracy personelu.

W 2025 r. kontynuowano nadzór nad przestrzeganiem przepisów mających zastosowanie do żywności nieopakowanej, nakładających na przedsiębiorcę obowiązek udostępnienia

konsumentom informacji o składzie produktów sprzedawanych bez opakowania. W wyniku systematycznych urzędowych kontroli odnotowano utrwalającą się poprawę w zakresie dostępu do dokładnych informacji, m.in. dotyczących obecności w produktach składników powodujących alergię lub reakcje nietolerancji, pochodzenia produktów oraz metod ich produkcji i przetwórstwa. Informacje o produktach spożywczych były podawane w formie wywieszki towarzyszącej produktowi lub w inny sposób dostępny dla konsumenta (np. umieszczone w segregatorach, kartach menu lub na tablicach).

W celu zapewnienia bezpieczeństwa żywności Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie aktywnie współpracuje z Przedsiębiorcami rynku spożywczego w powiecie działdowskim. Przedsiębiorcy uzyskują pomoc merytoryczną w zakresie spełnienia wymogów prawa żywnościowego i wdrażania systemów jakości, co przekłada się na wysokie wskaźniki stanu sanitarnego.

Należy również podkreślić, że obiekty małe mieszczące się w starych budynkach lub budynkach mieszkalnych ze względu na charakter zabudowy i lokalizację często nie mogą być rozbudowywane i modernizowane.

Jakość zdrowotna środków spożywczych i przedmiotów użytku w 2025 r.

„Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu jest opracowywany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym corocznie we współpracy z Instytutami naukowo - badawczymi na szczeblu centralnym.”

„Zgodnie z kompetencjami Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmuje on urzędową kontrolę i monitoring żywności pochodzenia niezwierzęcego produkowanej i wprowadzanej do obrotu oraz produktów pochodzenia zwierzęcego znajdujących się w handlu detalicznym.”

Realizując plan pobierania próbek opracowany na 2025 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie pobrała do badań 160 próbek żywności.

Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, fizyko-chemiczne, organoleptyczne, znakowanie żywności oraz zanieczyszczenia biologiczne i fizyczne. W kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych zbadano 92 próbki, w kierunku metali ciężkich 10 próbek i w kierunku pozostałości pestycydów 18 próbek, inne kierunki badań - 40 próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań zakwestionowano 10 próbek: 1 ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów, 1 ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych i 8 ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne.

Ponadto pobrano 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. do badania w kierunku migracji specyficznej (formaldehydu) oraz do oceny organoleptycznej.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych limitów migracji formaldehydu. Również nie wniesiono zastrzeżeń do oceny organoleptycznej.

W 2025 r. kontynuowano nadzór nad wykonywaniem tzw. badań właścicielskich, szczególnie przez zakłady, które ze względu na rodzaj produkcji, mogą stwarzać zagrożenie zdrowia o znaczeniu populacyjnym, tzn. producentów lodów i ciast z kremem oraz przez podmioty prowadzące produkcję w warunkach domowych. Przedstawione przez producentów wyniki badań laboratoryjnych były zgodne z obowiązującymi normami.

Działania podejmowane w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie uczestniczyła w działaniach systemowych mających na celu wyeliminowanie z obrotu produktów żywnościowych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

W ramach unijnego Systemu RASFF w 2025 r. otrzymaliśmy 39 powiadomień o niebezpiecznych produktach żywnościowych i przedmiotach użytku, w tym 13 powiadomień alarmowych wymagających szybkiego wycofania produktów z obrotu.

Podobnie jak w latach ubiegłych do najczęściej zgłaszanych zagrożeń należały chemiczne zanieczyszczenia żywności.

W każdym przypadku podjęto działania w celu potwierdzenia, czy w obrocie znajdują się kwestionowane produkty, postępowanie prowadzono zgodnie z obowiązującą procedurą RASFF. Zakwestionowane produkty objęte powiadomieniami zostały zwrócone do dostawców. Działania w ramach systemu RASFF podejmowano niezwłocznie po otrzymaniu powiadomienia. Podmioty znajdujące się na listach dystrybucyjnych kwestionowanych produktów prawidłowo współpracowały w zakresie wycofywania zakwestionowanej żywności, przedkładając dokumenty zwrotu towarów.

W 2025 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie przekazała 2 powiadomienia informacyjne do Wojewódzkiego Punktu Kontaktowego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt RASFF funkcjonującego przy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie.

W próbkę produktu: „kapusta pekińska” oznaczono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości (NDP) pestycydu oraz w próbkę produktu „pyłek kwiatowy” oznaczono przekroczenie NDP alkaloidów pirolizydynowych.

W związku z uzyskanymi wynikami badań, w celu wyeliminowania zagrożenia, podjęto działania w ramach urzędowej kontroli żywności i systemu RASFF oraz powiadomiono właściwe organy.

Zakwestionowane produkty objęte powiadomieniami zostały zwrócone do dostawców.

Nadzór nad skupem grzybów świeżych.

W 2025 r. podobnie jak w latach poprzednich Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie sprawowała nadzór nad skupem grzybów leśnych, który w powiecie działdowskim odbywa się w jednym punkcie prowadzonym przez osobę posiadającą wymagane uprawnienia klasyfikatora grzybów świeżych.

Na targowiskach powiatu działdowskiego nie prowadzi się sprzedaży świeżych grzybów pochodzenia naturalnego, ponieważ nie ma możliwości dokonania ich oceny przez klasyfikatora lub grzyboznawcę.

W 2025 r. w powiecie działdowskim nie odnotowano wystąpienia groźnych dla zdrowia i życia zatruc grzybami.

Kontrole interwencyjne

W 2025 r. zarejestrowano 20 wniosków złożonych przez konsumentów z prośbą o przeprowadzenie kontroli interwencyjnych, w tym:

- 12 wniosków dotyczyło niewłaściwej jakości środków spożywczych, w 5 przypadkach potwierdzono zgłoszone nieprawidłowości;
- 8 wniosków dotyczyło niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego obiektów, w 4 przypadkach potwierdzono zgłoszone nieprawidłowości.

Na osoby odpowiedzialne za naruszenie wymagań sanitarno-higienicznych zostały nałożone mandaty karne na kwotę 1 500 zł.

We wszystkich przypadkach nieprawidłowości zostały usunięte.

Należy również nadmienić, że mieszkańcy naszego powiatu cenią sobie, że Państwowa Inspekcja Sanitarna rzetelnie i obiektywnie ocenia zgłaszane nieprawidłowości oraz że zostają podjęte działania w celu ich usunięcia.

Ocena jakości żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego

W rozumieniu przepisów prawa żywnościowego do zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (wykonujących działalność w zakresie zorganizowanego żywienia określonych grup konsumentów) należą w m.in. stołówki w szpitalach, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, żłobkach, przedszkolach, szkołach, domach seniora, domach pomocy społecznej.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajdują się 102 stołówki działające jako zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym 38 stołówek działających jako zakłady z żywieniem cateringowym.

W 2025 r. nasze działania koncentrowały się przede wszystkim na ocenie, czy wdrożone zostały zmiany w sposobie żywienia dzieci i młodzieży w celu zapewnienia posiłków o wysokiej jakości i wartości odżywczej, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154).

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie znajdują się 62 obiekty systemu oświaty prowadzące żywienie lub dożywianie dzieci i młodzieży, m. in.: stołówki szkolne, w przedszkolach, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w żłobkach.

Ważnym elementem przeprowadzanych kontroli były działania informacyjne i edukacyjne skierowane do pracowników odpowiedzialnych za organizację żywienia zbiorowego w jednostkach systemu oświaty, w celu zwiększenia ich świadomości i wiedzy na temat jakości zdrowotnej posiłków.

W 2025 r. przeprowadzono analizę 37 jadłospisów stosując metodę oceny teoretycznej. Poddano ocenie sposób żywienia w szpitalu, domach opieki społecznej, żłobkach, przedszkolach, szkołach oraz podczas wypoczynku dzieci i młodzieży. W toku przeprowadzonych czynności ustalono, że podczas planowania jadłospisów kierowano się

zaleceniami Instytutu Żywności i Żywienia (obecnie funkcjonującego w ramach Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – PIB). Ważnym elementem w żywieniu dzieci i młodzieży było podawanie surowych warzyw i owoców.

Szkoły, przedszkola i punkty przedszkolne oraz żłobki, które nie posiadają warunków do przygotowywania posiłków korzystają z usług cateringowych świadczonych przez zakłady gastronomiczne znajdujące się pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie. W 2025 r. z tej formy usług korzystały 22 szkoły, 14 punktów przedszkolnych i przedszkoli, 2 żłobki i 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W rejestrze Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajdują się 4 sklepiki szkolne. W 2025 r. nastąpiły dalsze pozytywne zmiany w doborze sprzedawanych tam produktów, miejsce niezdrowej wysoko przetworzonej żywności zajęły zdrowe przekąski, orzeszki, nasiona, świeże i suszone owoce, produkty mleczne, soki, napoje niegazowane i kanapki z warzywami.

Ponadto przeprowadzono 16 kontroli bloków żywienia w placówkach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości zagrażających życiu i zdrowiu osób wypoczywających. Ważnym elementem przeprowadzanych kontroli były działania informacyjne i edukacyjne dotyczące zasad racjonalnego żywienia.

W nielicznych przypadkach organizatorzy wypoczynku korzystali z usług cateringowych świadczonych przez zakłady gastronomiczne znajdujące się pod stałym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie.

Nadzór nad suplementami diety

Suplementy diety zgodnie z ustawową definicją są środkami spożywczymi, ich sprzedaż może być prowadzona w obiektach obrotu żywnością, w aptekach oraz przez Internet.

W 2025 r. podczas kontroli kompleksowych przeprowadzonych w obiektach oferujących do sprzedaży suplementy diety oceniono warunki sprzedaży tych produktów oraz zgodnie z planem urzędowej kontroli i monitoringu pobrano 4 próbki do badania w kierunkach: oznakowania oraz zawartości wybranych parametrów. W toku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości oraz nie zakwestionowano żadnego produktu.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie monitorował sprzedaż suplementów diety „na odległość” prowadzoną przez Przedsiębiorców powiatu działdowskiego, zwracając szczególną uwagę na właściwą prezentację i reklamę produktów. Dokonywano przeglądu stron internetowych, na których prezentowane były suplementy diety w celu sprawdzenia, czy prezentacja lub reklama poszczególnych produktów jest zgodna z wymogami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności i Rozporządzenia Nr 1924/2006 sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podejmowano działania w celu zapewnienia właściwej prezentacji produktów.

Współpraca

W 2025 r. kontynuowano współpracę z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, prowadzono wzajemną wymianę informacji w zakresie kwestionowania żywności pochodzenia zwierzęcego i ewidencji zakładów wprowadzających na rynek pasze lub materiały paszowe.

Prowadzono działania informacyjno-edukacyjne skierowane do osób prowadzących działalność w zakresie rolniczego handlu detalicznego produktami pochodzenia roślinnego, udzielano instruktażu w zakresie zapewnienia właściwych warunków higienicznych i sanitarnych na etapie produkcji pierwotnej i przy zbiorze owoców miękkich.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego wspólnie z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzono 3 kontrole u producentów owoców, warzyw oraz zbóż. Zakres kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczył przestrzegania warunków higieniczno-sanitarnych podczas transportu i magazynowania. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ogółem u producentów produkcji pierwotnej przeprowadzono 21 kontroli w zakresie przestrzegania warunków higieniczno-sanitarnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przedsiębiorcy prowadzący produkcję lub obrót żywnością są zobowiązani do prowadzenia i przechowywania dokumentacji umożliwiającej zidentyfikowanie bezpośrednich dostawców i odbiorców środków spożywczych. Możliwość śledzenia produktu, na każdym etapie powstawania, jest istotna w kontekście odpowiedzialności producenta za bezpieczeństwo żywności (m.in. skład, oznakowanie, ostrzeżenia, jakość) w tym potencjalnie wycofywania środków spożywczych niezgodnych z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa.

W 2025 r. rozpoznanie przeprowadzono m.in. w piekarniach, ciastkarniach oraz zakładach przemysłu zbożowo-młynarskiego.

HIGIENA PRACY

Nadzór sanitarny nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy

Jednym z głównych kierunków działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest prowadzenie nadzoru sanitarnego nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy. Celem sprawowanego nadzoru jest uzyskanie poprawy warunków pracy i ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej szczebla powiatowego realizują zadania określone w wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy w danym roku objętym sprawozdawczością. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w 2025 r. realizowano następujące tematy:

- nadzór nad niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3, detergentami, kosmetykami oraz produktami biobójczymi;

- nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest;
- nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy;
- nadzór nad narażeniem na działanie szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy;
- nadzór nad warunkami pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników wykonujących prace związane z narażeniem na hałas, drgania mechaniczne, chemiczne zanieczyszczenia powietrza oraz pyły;
- kontrola przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków zastępczych;
- prowadzenie spraw dotyczących chorób zawodowych.

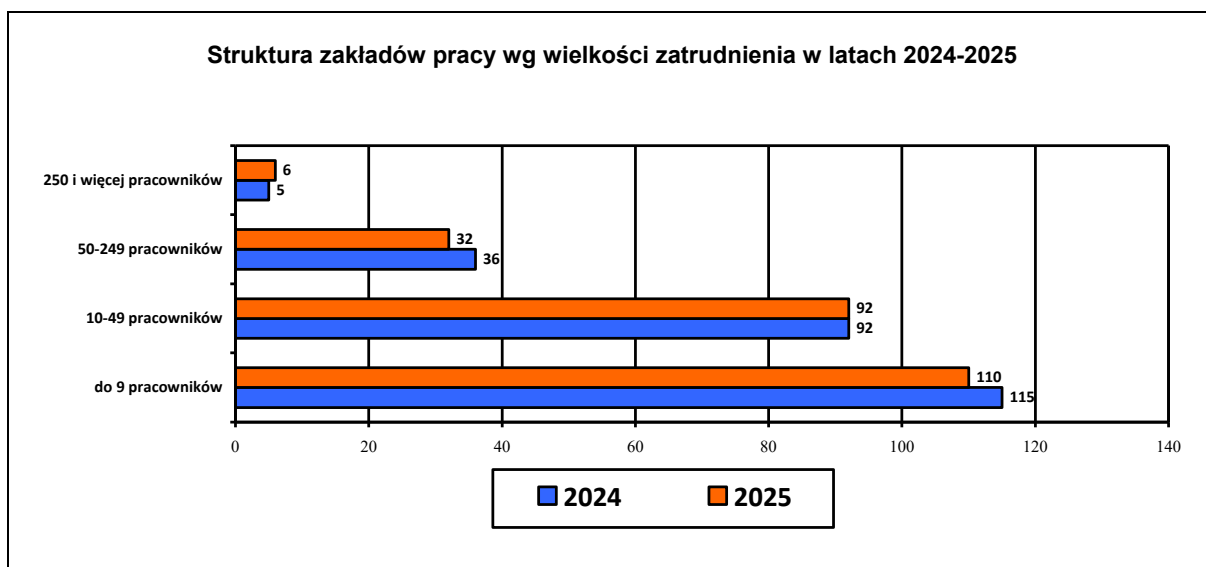
W 2025 r. w ewidencji Sekcji Higieny Pracy PSSE w Działdowie znajdowało się 240 zakładów (wykres nr 13), w których zatrudnionych było 9 239 pracowników (stan na dzień 31.12.2025 r.). Największą liczbę przedsiębiorstw, podobnie jak w roku ubiegłym, stanowiły małe zakłady pracy, zatrudniające do 9 pracowników (ok. 45,8 % ogólnej liczby zakładów pracy). Również podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej osób pracowało w przedsiębiorstwach zatrudniających od 50 do 249 pracowników (ok. 36,8 % ogólnej liczby zatrudnionych).

Duże przedsiębiorstwa, zatrudniające co najmniej 251 pracowników stanowiły ok. 2,5% ogółu firm. W tej grupie obiektów znajdowały się zakłady branży kolejowej, elektrycznej, szklarskiej i opakowaniowej oraz opieki zdrowotnej.

Struktura zatrudnienia w powiecie działdowskim w 2025 r.

Kategoria zakładu pracy wg kryterium liczby osób zatrudnionych	Liczba zakładów pracy	Liczba pracowników
zakłady zatrudniające 250 i więcej pracowników	6	3 297
zakłady zatrudniające od 50 do 249 pracowników	32	3 397
zakłady zatrudniające 10-49 pracowników	92	2 052
zakłady zatrudniające do 9 pracowników	110	493
Razem:	240	9 239

Wykres nr 12

W 2025 r. skontrolowano ok. 45 % zewidencjonowanych zakładów. Przeprowadzono 117 kontroli sanitarnych w 107 obiektach zatrudniających 5 649 pracowników.

Podczas kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy; wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy; przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich; występowania czynników o działaniu rakotwórczych, mutagennym, reprotoksycznym w środowisku pracy; narażenia na działanie szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy; wprowadzania do obrotu i stosowania produktów biobójczych, niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3; wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych i detergentów oraz oceny ryzyka zawodowego. Ponadto w trakcie czynności kontrolnych przeprowadzono ocenę w zakresie przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów.

Do najczęściej występujących uchybień w skontrolowanych w 2025 r. zakładach pracy należały:

- brak aktualnych badań i pomiarów natężenia hałasu na stanowiskach pracy;
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych normatywów higienicznych (NDN) hałasu na stanowiskach pracy;
- brak rejestru pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze;
- brak rejestru prac wykonywanych w narażeniu na czynniki rakotwórcze.

W 2025 r. wystawiono 13 decyzji administracyjnych, w tym 3 nakazujące obniżenie poziomu czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące na stanowiskach pracy.

W wyniku przeprowadzonych badań oraz pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy ustalono, że w warunkach przekroczeń NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) i NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie) pracowało 110 osób w 5 zakładach pracy. Przekroczenia normatywów higienicznych dotyczyły narażenia na hałas i pyły mąki.

Przekroczenie normatywów higienicznych w zakładach pracy w powiecie działdowskim w 2025 r. wg działów PKD

PKD	Opis działu	Przekroczenia NDS i NDN			
		Hałas	Pył	Czynniki chemiczne	Wibracja
10	Produkcja żywności	-	1	-	-
16	Przemysł drzewny	1	-	-	-
23	Produkcja opakowań szklanych	1	-	-	-
25	Produkcja elementów metalowych	1	-	-	-
31	Produkcja mebli	1	-	-	-

W skontrolowanych zakładach pracy powiatu działdowskiego w warunkach zagrożenia hałasem pracowało 95 osób.

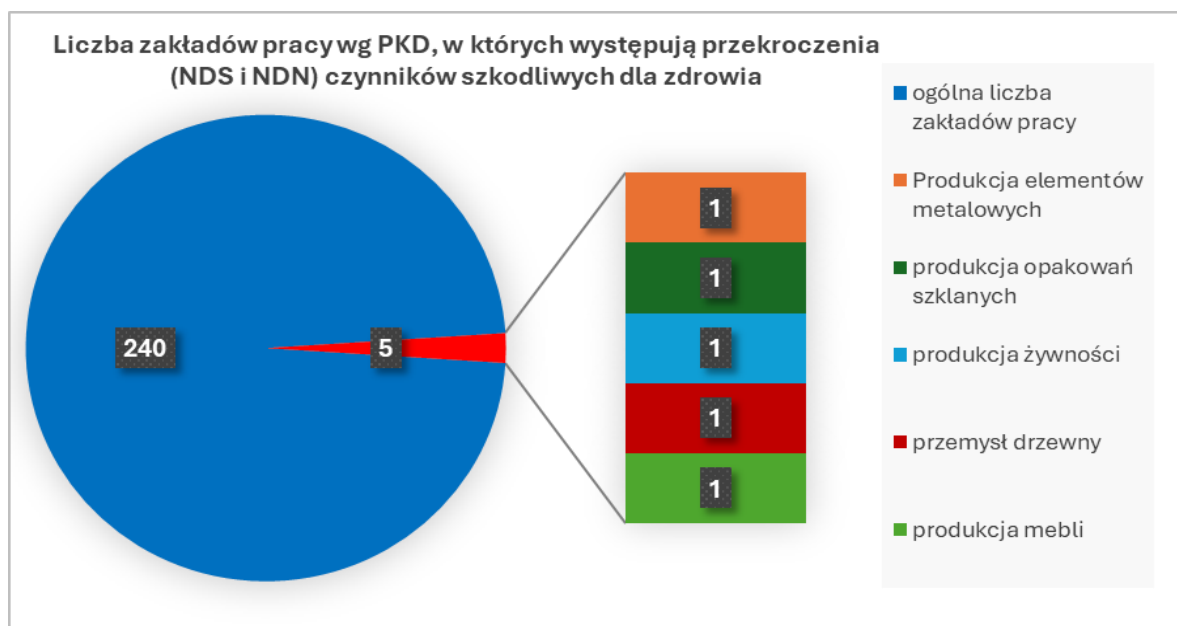
Zgodnie ze stanowiskiem Centralnego Instytutu Ochrony Pracy, hałas jest najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym i uciążliwym w środowisku pracy w Polsce. Długotrwała ekspozycja na hałas może powodować uszkodzenie narządu słuchu, ponadto może być czynnikiem wywołującym stres i różne dolegliwości zdrowotne. Hałas oddziałuje również na układ nerwowy, krążenia, hormonalny i psychikę człowieka.

Należy zauważyć, że w rejestrze chorób zawodowych prowadzonym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Działdowie dotychczas nie odnotowano przypadków występowania ubytku słuchu spowodowanego hałasem jako choroby zawodowej. Jesteśmy zaangażowani w edukację pracodawców i pracowników, co przekłada się na wdrażanie inicjatyw promujących zdrowie w miejscu pracy.

Z posiadanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Działdowie danych wynika, że w powiecie działdowskim, pomimo obserwowanej zmienności, utrzymuje się zarysowana w 2017 r. tendencja spadkowa liczby zakładów, w których stwierdzane są przekroczenia NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia (wykres nr 14) oraz utrzymuje się tendencja spadkowa liczby pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (wykres nr 15).

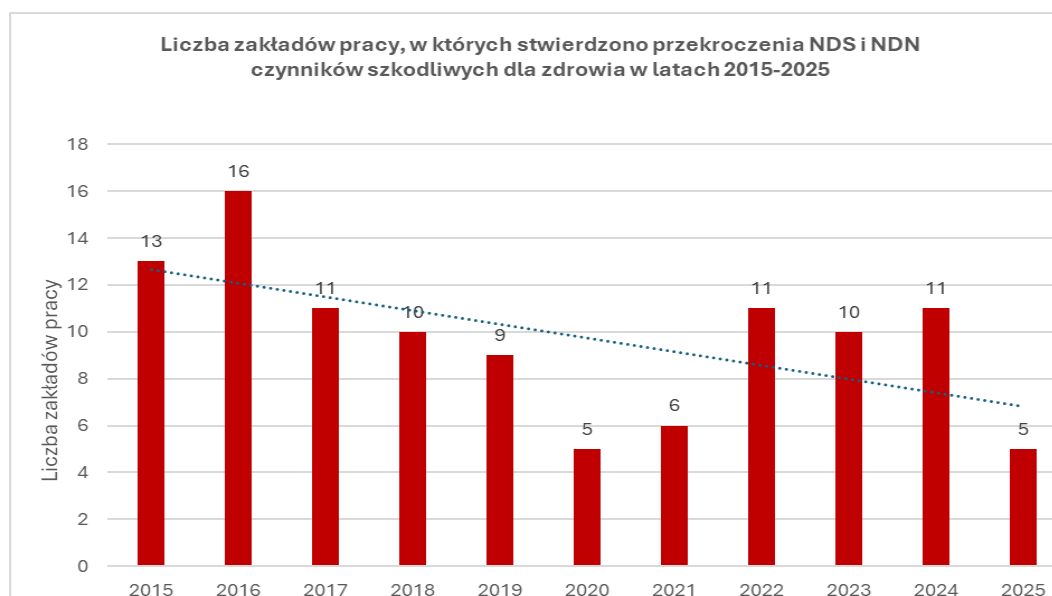
Poprawę uzyskano w wyniku wprowadzenia przez pracodawców rozwiązań organizacyjno-technicznych polegających m.in. na wymianie parku maszynowego, automatyzacji i hermetyzacji procesów produkcyjnych, instalacji nowoczesnych systemów ochron zbiorowych (wentylacji i odciągów) oraz poprzez zapewnienie pracownikom odpowiednio dobranych, atestowanych środków ochrony indywidualnej, skrócenia czasu ekspozycji pracowników na czynniki szkodliwe poprzez zastosowanie rotacji na zmianie roboczej i przerw w pracy, monitorowaniu poziomu narażenia poprzez wykonywanie pomiarów środowiska pracy, objęciu pracowników ekspozowanych na czynniki szkodliwe specjalistycznymi badaniami lekarskimi.

Wykres nr 13

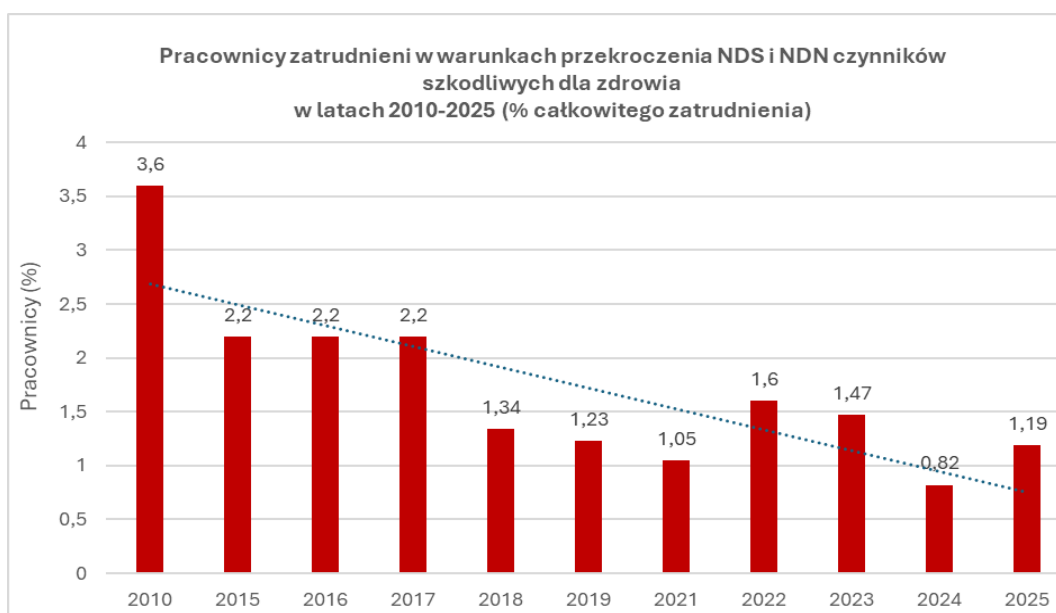

Jednak w niektórych zakładach pracy z przyczyn technicznych i/lub technologicznych wyeliminowanie przekroczeń NDS i NDN czynników szkodliwych w procesie pracy nie jest możliwe. W takiej sytuacji przedsiębiorcy zobowiązani zostali do obniżenia tych przekroczeń do możliwie najniższego poziomu, opracowania lub aktualizacji i wprowadzenia programów działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia oraz do przedstawienia krótkoterminowych planów poprawy warunków pracy.

Wykres nr 14

Wykres nr 15

Nadzór nad niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz prekursorami narkotyków.

W powiecie działdowskim 158 zakładów w swojej działalności stosuje niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym w 10 zakładach pracownicy mają kontakt z prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, tj. kwasem solnym, kwasem siarkowym, acetonem, nadmanganianem potasu i toluenem.

W ramach nadzoru nad niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 72 kontrole. Nadzorem objęto zarówno podmioty gospodarcze stosujące substancje i ich mieszaniny, jak i podmioty wprowadzające je do obrotu (producentów, formulatorów i dystrybutorów - w tym w zakresie obrotu produktami konsumenckimi).

W ramach nadzoru nad obrotem produktami konsumenckimi, w 2025 r. prowadzono rozpoznanie, czy w sklepach powiatu działdowskiego (wskazywanych na listach dystrybucyjnych) znajdują się w sprzedaży obrusy ceratowe PVC zawierające plastyfikatory ftalanowe powyżej dozwolonych norm. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanych produktów.

W wyniku innych działań przeprowadzonych przez PSSE w Działdowie w 2025 r. nie wykonano zabiegu fumigacji w budynku mieszkalnym wielorodzinnym w Działdowie, zaplanowanej w celu zwalczenia szkodnika drewna – spuszczeli pospolitej, z użyciem substancji toksycznej fluorku siarki. W związku z zakazem stosowania w budynkach mieszkalnych produktów biobójczych zawierających ten związek zarządca odstąpił od przeprowadzenia zabiegu. Sprawę prowadzono przy współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie Oddział w Działdowie.

Nadzór nad konfekcjonowaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajduje się 1 zakład pracy, który zajmuje się konfekcjonowaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych (olejków eterycznych). W ramach sprawowanego nadzoru w zakładzie

ocenione zostały warunki konfekcjonowania, dokumentacja i oznakowania opakowań jednostkowych.

Ponadto prowadzono nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych w sklepach stacjonarnych oraz monitorowano sprzedaż za pośrednictwem platform e-commerce.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Działania podejmowane w ramach systemu Safety Gate – unijny system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach nieżywnościowych.

W 2025 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie otrzymała dwa powiadomienia alarmowe o potencjalnie niebezpiecznych produktach kosmetycznych mogących znajdować się w obrocie, w których stwierdzono skażenie mikrobiologiczne. W związku z tym przeprowadzono 5 kontroli interwencyjnych, w trakcie których nie stwierdzono obecności produktów kosmetycznych będących przedmiotem powiadomień.

Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

Mówiąc o narażeniu pracowników na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, mamy na uwadze osoby pracujące na stanowiskach pracy, na których z różnych przyczyn nie można przeprowadzić pomiarów tych czynników szkodliwych bądź też wyniki przeprowadzonych badań mają wartość powyżej wartości 0,1 NDS.

Natomiast praca w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym to praca, w czasie której przeprowadzane są pomiary tych czynników szkodliwych, a ich wyniki mają wartość poniżej wartości 0,1 NDS.

W toku kontroli przeprowadzonych w 2025 r. ustalono, że w 46 zakładach pracy w procesie pracy występowały substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. W warunkach kontaktu lub narażenia pracowało 639 osób (w 2024 r. – 543 osoby).

Ważnym elementem naszych kontroli było sprawdzenie, czy przedsiębiorcy prawidłowo wykonują obowiązki, które wynikają przepisów nowego rozporządzenia Ministra Zdrowia z 2024 r. w sprawie wykonywania pracy w narażeniu na czynniki, które mają negatywny wpływ na zdrowie pracowników. W związku z nowelizacją rozporządzenia do już istniejących przepisów dotyczących czynników o działaniu rakotwórczym i mutagennym dodano substancje o działaniu reprotoksycznym.

Zgodnie z definicją – substancje chemiczne lub mieszaniny o działaniu reprotoksycznym są to takie substancje, które działają szkodliwie na rozrodczość. Oznacza to niekorzystny wpływ na funkcje rozrodcze i płodność u dorosłych kobiet i mężczyzn oraz toksyczność rozwojową potomstwa w następstwie narażenia na substancję lub mieszaninę.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami pracodawcy informują pracowników o narażeniu na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, prowadzą rejestry prac

i rejestry pracowników narażonych, wykonują badania czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz badania profilaktyczne pracowników. Pracownicy są wyposażeni w środki ochrony indywidualnej.

W 2025 r. kontynuowaliśmy działania informacyjne i edukacyjne kierowane do pracodawców i specjalistów BHP, w celu zwiększenia ich świadomości i wiedzy na temat zagrożeń związanych z występowaniem substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

W przedsiębiorstwach powiatu działdowskiego do najczęściej występujących procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym należy praca związana z narażeniem na pyły drewna i pyły krzemionki krystalicznej, a do najczęściej występujących substancji chemicznych o działaniu rakotwórczym – aldehyd mrówkowy. W 3 zakładach pracy występuje czynnik fizyczny – promieniowanie jonizujące.

Natomiast do najczęściej występujących substancji o działaniu reprotoksycznym należą: tlenek węgla i benzyna.

Czynniki biologiczne w miejscu pracy

Narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne (wirusy, bakterie, grzyby, pasożyty) występowało w 74 zakładach pracy. Pracę w narażeniu na czynniki zaklasyfikowane do 2 i 3 grupy zagrożenia wykonywało 1 815 osób w następujących działach gospodarki: rolnictwo, wylęg i hodowla drobiu, leśnictwo, przemysł spożywczy, służba zdrowia, opieka społeczna, zbieranie odpadów, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, usługi pogrzebowe, dezynsekcja, deratyzacja, sprzedaż zboża, nasion i pasz oraz w laboratoriach.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi przeprowadzono 25 kontroli, podczas których nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych.

Należy zauważyć, że zwiększyła się świadomość pracodawców na temat ryzyka stwarzanego przez czynniki biologiczne w środowisku pracy. We wszystkich zakładach pracy skontrolowanych w 2025 r. zostały wdrożone środki zapobiegawcze wynikające z dokumentacji oceny ryzyka zawodowego, w celu ochrony pracowników przed zagrożeniami biologicznymi.

Nadzór nad przestrzeganiem zakazu produkcji i wprowadzania do obrotu środków zastępczych

Do obowiązków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie należy realizacja zadań w zakresie kontroli przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu art. 4 pkt 11 a i pkt 27 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (potocznie zw. dopalaczami lub nowymi narkotykami).

W latach 2024-2025 do PSSE w Działdowie nie wpłynęły żadne zgłoszenia wystąpienia śmiertelnych zatruc po zażyciu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Zgłoszenia są rejestrowane w elektronicznym Systemie Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych.

Zgłoszenia zatrucia, podejrzenia zatrucia lub zgonu wywołanego użyciem środka zastępczego lub nowej substancji psychoaktywnej do właściwego państwowego powiatowego inspektora

sanitarnego dokonuje podmiot wykonujący działalność leczniczą lub podmiot wykonujący badania pośmiertne.

Mając na uwadze, że najbardziej skuteczną metodą walki z używaniem tzw. dopalaczy jest profilaktyka, pracownicy PSSE w Działdowie kontynuowali współpracę w Policję oraz prowadzili zajęcia edukacyjne z uczniami, rodzicami, nauczycielami, pedagogami, a także pracownikami placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Choroby zawodowe

W ujęciu lekarsko-prawnym za chorobę zawodową uważa się chorobę określoną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub sposobem wykonywania pracy.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie wydał 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej w następujących jednostkach chorobowych:

- przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym;
- nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi.

W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego w 2025 r. wydano 1 decyzję administracyjną o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w branży rolnictwo).

W 2025 r. wpłynęły 3 zgłoszenia dotyczące podejrzenia choroby zawodowej u pracowników lub byłych pracowników w branżach: leśnictwo, rolnictwo oraz u pracownika administracyjnego.

Jesteśmy zaangażowani w edukację pracodawców i pracowników, co przekłada się na wdrażanie inicjatyw promujących zdrowie w miejscu pracy. W rejestrze chorób zawodowych prowadzonym przez PSSE w Działdowie nie odnotowano przypadków występowania ubytku słuchu spowodowanego hałasem jako choroby zawodowej. Z posiadanych przez PSSE danych wynika, że w zakładach pracy powiatu działdowskiego (pomimo obserwowanej zmienności) systematycznie zmniejsza się liczba zakładów, w których stwierdzane są przekroczenia NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia oraz utrzymuje się tendencja spadkowa liczby pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczenia NDS i NDN.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Działdowie skontrolował i ocenił stan sanitarny placówek edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych, sprawował nadzór nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz higieny wypoczynku i rekreacji.

Informacje ogólne

W 2025 r. w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie znajdowało się 68 stałych placówek przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, w tym:

- 5 żłobków i 1 klub dziecięcy;
- 12 przedszkoli, w tym 1 placówka sklasyfikowana jako inne formy wychowania przedszkolnego (punkt przedszkolny);
- 21 szkół podstawowych;
- 1 liceum ogólnokształcące;

- 1 Niepubliczna Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy;
- 13 zespołów szkół, w ramach których funkcjonowało:
 - 7 przedszkoli,
 - 7 szkół podstawowych,
 - 5 liceów ogólnokształcących,
 - 10 szkół zawodowych (5 szkół technicznych, 5 szkół branżowych),
 - 2 internaty;
- Działdowskie Centrum Edukacji i Kształcenia Ustawicznego DAR;
- Publiczne Działdowskie Centrum Kształcenia Ustawicznego DAR (LO, Szkoła Branżowa);
- 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze z pobytem całodobowym;
- 1 Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy;
- 3 pozaszkolne placówki specjalistyczne: - 1 szkoła muzyczna, 2 poradnie psychologiczno-pedagogiczne;
- 3 placówki wsparcia dziennego - świetlice socjoterapeutyczne;
- 2 ośrodki wypoczynkowe dla dzieci i młodzieży.

W 2025 r. zlikwidowana została Szkoła Podstawowa w Białutach, Punkt Przedszkolny w Iłowie-Osadzie, Punkt Przedszkolny w Burkacie.

Szkołę Podstawową i Przedszkole w Burkacie połączono w Zespół Szkolno-Przedszkolny w Burkacie.

Wznowił działalność Punkt Przedszkolny w Białutach.

Otwarto nowe placówki - Żłobek w Rybnie, Klub Dziecięcy w Narzymiu, Przedszkole w Burkacie; Przedszkole w Rybnie przeniesiono do nowego budynku; oddano do użytkowania Branżowe Centrum Umiejętności w dziedzinie przemysłu szklarskiego w Zespole Szkół w Malinowie.

W powiecie działdowskim najliczniejszą grupę placówek oświatowych stanowiły szkoły podstawowe (28), w następnej kolejności przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego (19).

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem warunków sanitarno-higienicznych w placówkach dla dzieci i młodzieży, skontrolowano 40 obiektów stałych oraz 65 turnusów wypoczynku (spośród 68 turnusów zarejestrowanych w elektronicznej bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej).

Przeprowadzono 137 kontroli (103 kontrole kompleksowe, 31 kontroli tematycznych oraz 2 kontrole interwencyjne i 1 kontrolę sprawdzającą). Wystawiono 7 decyzji administracyjnych w celu zapewnienia odpowiednich standardów sanitarno-higienicznych, w szczególności dotyczących pomieszczeń i wyposażenia (ciągów komunikacyjnych w budynkach, sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży, stanu sanitarno-higienicznego toalet i sprawności technicznej armatury, pracowni chemicznych).

Z danych zgromadzonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Działdowie wynika, że w szkołach wszystkich typów kształciło się 7 710 uczniów, wychowaniem przedszkolnym objęto 1 610 dzieci, natomiast do żłobków uczęszczało 196 dzieci w wieku do lat trzech.

Kontrole interwencyjne przeprowadzono w związku ze zgłoszeniem ostrego zapachu w kilku salach zajęć w jednej ze szkół podstawowych oraz ze względu na interwencję rodzica, który poinformował o bólach brzucha u jednego z uczestników wypoczynku letniego.

W pierwszym przypadku w toku postępowania wyjaśniającego ustalono, że jeden z uczniów przyniósł do szkoły zanętę dla ryb o intensywnym zapachu. Dzieci zostały skierowane do innych pomieszczeń, a sale zajęć wywietrzono.

Natomiast podczas kontroli wskazanej placówki wypoczynku letniego, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie higieny i czystości pomieszczeń oraz warunków żywienia. Poza jednym dzieckiem, inni uczestnicy wypoczynku letniego nie zgłaszali żadnych dolegliwości zdrowotnych.

Ergonomia mebli w szkołach i przedszkolach

Zdaniem specjalistów niewłaściwie dobrane stanowisko pracy ucznia (ławka i krzesło niedostosowane do wzrostu ucznia) przyczyniają się w istotny sposób do rozwoju i utrwalenia się nawyku nieprawidłowej postawy oraz sprzyjają rozwojowi wady.

W celu zapewnienia odpowiednich warunków pracy ucznia w szkole, przeprowadzono ocenę dostosowania mebli edukacyjnych (krzesel i stolików) do wzrostu uczniów. Wykonano 1 041 pomiarów, oceniono 347 stanowisk pracy ucznia w 18 oddziałach w 2 placówkach.

Kontrole i pomiary wykazały, że wszystkie stanowiska spełniały wymogi ergonomii, stoliki i krzesła posiadały wymagane certyfikaty, były oznakowane i znajdowały się w dobrym stanie technicznym.

Ocena sztucznego oświetlenia w placówkach oświatowo- wychowawczych

Zgodnie z aktualnie obowiązującą Normą Europejską – *PN-EN 12464-1:2021 Światło i oświetlenie – Oświetlenie miejsc pracy – część 1: Miejsca pracy we wnętrzach, która posiada status Normy Polskiej* – w pomieszczeniach przeznaczonych do zajęć ogólnych średnie natężenie oświetlenia powinno wynosić przynajmniej 500 luksów. Mając na uwadze, że w niektórych szkołach mogły wystąpić trudności w uzyskaniu wymaganych wartości natężenia oświetlenia sztucznego na stanowiskach pracy ucznia, PPIS w Działdowie poinformował Gminy, że w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad placówkami nauczania i wychowania w 2025 r. nie będą przeprowadzane w tych placówkach pomiary natężenia oświetlenia sztucznego. Jednocześnie zwrócił się z prośbą o podjęcie w tym czasie działań w celu zapewnienia oświetlenia zgodnego z wymaganiami nowej Normy.

Higiena procesu nauczania

W ramach nadzoru nad warunkami higieny procesu nauczania przeprowadzono ocenę higieniczną wybranych tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w 17 placówkach, oceniono 186 oddziałów w szkołach podstawowych i zespołach szkół. Nieprawidłowości w organizacji pracy uczniów nie stwierdzono, tygodniowe plany lekcji zostały opracowane z zachowaniem zasad higieny pracy umysłowej.

We wszystkich szkołach zorganizowano 10 minutowe przerwy międzylekcyjne oraz przynajmniej jedną przerwę dłuższą, umożliwiając uczniom spożycie posiłków na terenie szkoły. Ponadto zapewniono uczniom możliwość przebywania w czasie przerw w zajęciach na świeżym powietrzu.

Również we wszystkich szkołach zapewniono uczniom miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych.

Warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Jednym z najważniejszych zagadnień z zakresu zdrowia publicznego jest zbyt mała aktywność ruchowa dzieci i młodzieży. Dlatego Państwowa Inspekcja Sanitarna przywiązuje szczególną uwagę do działań mających na celu promocję zdrowego i aktywnego stylu życia.

Należy podkreślić, że zapewnienie właściwych warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego jest przykładem dbałości o zdrowie i sprawność fizyczną dzieci i młodzieży szkolnej.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego:

- obecnie przy 25 szkołach znajduje się szkolny zespół sportowy z boiskiem; szkolny zespół sportowy jest to zespół pomieszczeń składający się z sali gimnastycznej, szatni, pomieszczeń sanitarnych (z natryskami) i pomocniczych; szkolny zespół sportowy z boiskiem znajduje się przy 15 szkołach podstawowych i 9 zespołach szkół oraz 1 Liceum Ogólnokształcącym;
- 4 szkoły posiadają szkolny zespół sportowy bez boiska, 3 zespoły szkół oraz 1 szkoła podstawowa; korzystają z boiska/stadionu poza placówką;
- 1 szkoła podstawowa posiada salę gimnastyczną z boiskiem;
- szkoła specjalna posiada salę zastępczą;
- 3 szkoły podstawowe posiadają sale zastępcze/rekreacyjne z boiskiem;
- w 2 szkołach podstawowych uczniowie ćwiczą na korytarzu lub boisku.

Oceniając warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego należy podkreślić, że w dalszym ciągu 2 szkoły podstawowe posiadają tylko boiska, w tych przypadkach uczniowie z konieczności ćwiczą na korytarzach lub korzystają z infrastruktury poza szkołą, w tych szkołach kształci się 177 uczniów.

W 2025 r. została zlikwidowana Szkoła Podstawowa w Białutach, która nie posiadała boiska.

Podczas kontroli dokonano oceny, czy sprzęt sportowy i wyposażenie w salach gimnastycznych oraz na boiskach szkolnych posiadają wymagane atesty i certyfikaty i są regularnie poddawane przeglądom technicznym, nie stwierdzając nieprawidłowości w tym zakresie.

Zapewnienie właściwych warunków utrzymania higieny osobistej w palcówkach nauczania i wychowania

Podczas kontroli oceniono możliwość korzystania z bieżącej ciepłej wody, wyposażenie w przybory higieniczne (mydło w dozownikach, jednorazowe ręczniki papierowe do osuszenia rąk lub przeznaczone do tego celu suszarki oraz papier toaletowy) a także sprawdzono czystość i porządek w sanitariatach. Na ogół placówki starają się dbać o zachowanie należytych standardów. Stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte w trakcie kontroli lub niezwłocznie po jej zakończeniu.

Wszystkie placówki są zaopatrywane w wodę dobrej jakości z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Odprowadzanie ścieków odbywa się przeważnie do sieci kanalizacji sanitarnej, 2 szkoły podstawowe i 1 zespół szkół posiadają przyszkolną ekologiczną

oczyszczalnię ścieków, a 1 punkt przedszkolny i 7 szkół podstawowych odprowadzają ścieki do bezodpływowych zbiorników typu szambo.

Ochrona terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniem przez zwierzęta

W celu zapewnienia higienicznych warunków korzystania z terenów rekreacyjnych i sportowych oraz placów zabaw, zostały one zabezpieczone przed zanieczyszczeniami (w szczególności przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi). Placówki oświatowe dbają o szczelne ogrodzenie terenu, zabezpieczenie piaskownic przykryciem w czasie przerw w użytkowaniu i wymianę piasku w piaskownicach przed rozpoczęciem sezonu letniego. Ponadto zostały nałożone zakazy wprowadzania zwierząt na teren placówek przeznaczonych dla dzieci i młodzieży.

Ocena sytuacji w zakresie opieki zdrowotnej

- 32 szkoły posiadają gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej;
- w 4 szkołach zapewniono profilaktyczną opiekę zdrowotną w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki;
- w 36 szkołach zapewniono opiekę pielęgniarską;
- 3 szkoły zapewniały opiekę lekarza stomatologa;
- żadna ze szkół nie zapewniała podstawowej opieki lekarskiej.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W celu zapewnienia możliwości spożywania przynajmniej jednego ciepłego posiłku przez ucznia w godzinach lekcyjnych, w 12 (na 17 skontrolowanych) szkołach wprowadzono dożywianie dzieci (obiady jedno i dwu daniowe). W 2025 r. dożywianiem objęto 894 uczniów w wieku od 6 do 16 lat. Z posiłków dofinansowanych skorzystało 479 uczniów.

W 5 szkołach chętni uczniowie otrzymywali bezpłatnie napoje, z tej formy wsparcia żywieniowego skorzystało 745 uczniów.

W 4 szkołach funkcjonują sklepiki na terenie szkoły (2 prowadzone przez uczniów i 2 prowadzone przez agentów).

Zgodnie z wytycznymi do planowania, ocenę sposobu żywienia przeprowadzano w oparciu o analizę teoretyczną jakościową jadłospisów. W 2025 r. poddano ocenie 34 jadłospisy, w tym 13 w systemie cateringowym (w żłobkach, stołówkach szkolnych, w przedszkolach, świetlicach terapeutycznych oraz w czasie trwania letniego i zimowego wypoczynku).

Uwzględniając rodzaj placówki, warunki techniczne oraz posiadane środki finansowe oceniono, że sposób żywienia jest prawidłowy. Jadłospisy i posiłki są urozmaicone, starannie zaplanowane i przygotowane. Uwzględniają wszystkie niezbędne składniki żywienia dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Istotnym elementem w żywieniu dzieci i młodzieży było podawanie surowych warzyw i owoców; posiłki obiadowe oceniono jako zgodne z zaleceniami racjonalnego żywienia dzieci, co oznacza, że dostarczają niezbędnych składników odżywczych.

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi - prowadzony jest w 6 szkołach podstawowych i 5 zespołach szkół, pozostałe placówki nie posiadają tych substancji.

W żadnej ze szkół nie stwierdzono nieprawidłowości zagrażających bezpieczeństwu uczniów i pracowników.

Ocena obciążenia uczniów tornistrami

Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego ciężar tornistra nie powinien przekraczać 10-15% masy ciała dziecka.

W 2025 r. ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych przeprowadzono w 2 szkołach podstawowych (1 szkole wiejskiej i 1 szkole miejskiej).

Badaniami objęto 499 uczniów, w wyniku pomiarów stwierdzono, że w szkole wiejskiej zbyt ciężki tornister posiadało 14 na 122 uczniów (11,4%), a w szkole miejskiej 33 na 377 uczniów (8,7%).

Należy zauważyć, że nieodpowiednio dobrany tornister lub plecak szkolny mogą powodować dolegliwości bólowe z powodu przeciążenia narządu ruchu, a w dłuższej perspektywie mogą przyczynić się do powstania przykurczy i skrzywienia kręgosłupa.

Szkoła miejska

	liczba uczniów objętych oceną			do 10%	10,1 - 15 %	powyżej 15%
	ogółem	w tym chłopców	w tym dziewcząt			
SUMA	377	210	167	218	126	33

Zapewniono miejsce do przechowywania części podręczników i przyborów szkolnych: indywidualne szafki dla każdego ucznia.

Szkoła wiejska

	liczba uczniów objętych oceną			do 10%	10,1 - 15 %	powyżej 15%
	ogółem	w tym chłopców	w tym dziewcząt			
SUMA	122	62	60	82	26	14

Zapewniono miejsce do przechowywania części podręczników i przyborów szkolnych: indywidualne szafki i półki w salach zajęć dla uczniów klas I-III.

Należy zauważyć, że pomimo stwierdzanych uchybień stan sanitarny nadzorowanych obiektów z roku na rok ulega systematycznej poprawie. Dyrektorzy placówek przy współdziałaniu władz samorządowych, w miarę dostępnych środków finansowych, wykonują prace remontowo-budowlane i uzupełniają wyposażenie.

Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

Zgodnie z wykazem Elektronicznej Bazy Wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie powiatu działdowskiego zorganizowano 68 turnusów wypoczynku, w tym 66 turnusów wypoczynku letniego i 2 turnusy wypoczynku zimowego. Nie zarejestrowano tzw. turnusów „dzikich”.

W skontrolowanych turnusach wypoczywało 3 472 uczniów (3 380 – w sezonie letnim i 92 – w sezonie zimowym).

W ramach nadzoru nad letnim wypoczynkiem dzieci i młodzieży skontrolowano 66 turnusów, zorganizowanych głównie w obiektach kolonijnych. Przeprowadzono 77 kontroli (w zakresie

oceny warunków higieniczno-sanitarnych, warunków przygotowywania posiłków oraz oceny jadłospisów).

W czasie trwającego wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej nie odnotowano przypadków zbiorowych zatruc pokarmowych i nie zachodziła potrzeba interwencji w kwestii zapewnienia właściwych warunków sanitarno-higienicznych.

Jak co roku przed rozpoczęciem sezonu letniego w ośrodkach wczasowych oraz w innych obiektach wypoczynku letniego zostały przeprowadzone kontrole stanu sanitarnego, w wyniku których usunięto drobne nieprawidłowości. Obiekty zostały dobrze przygotowane do rozpoczęcia sezonu letniego.

Stałe obiekty wypoczynku (w tym ośrodek kolonijny w Lidzbarku) zaopatrywane są w wodę dobrej jakości z wodociągów publicznych.

W czasie ferii zimowych w powiecie działdowskim zorganizowano 1 półzimowisko – forma wypoczynku w miejscu zamieszkania (liczba uczestników - 45 osób) oraz 1 zimowisko – wypoczynek w formie wyjazdowej (liczba uczestników - 47 osób).

Dla uczestników półzimowiska i półkolonii zorganizowane zostały zajęcia świetlicowe, plenerowe i jednodniowe wycieczki.

W 2025 r. uzyskano poprawę stanu sanitarnego placówek nauczania i wychowania poprzez:

- przeprowadzenie remontów bieżących i kapitalnych poszczególnych sal zajęć, pomieszczeń sanitarnych, korytarzy, szatni, sal gimnastycznych z zapleczem – w 36 placówkach;
- poprawę w zakresie wyposażenia placówek w meble szkolne dostosowane do wzrostu uczniów/dzieci i wyposażenie szkolne – w 7 placówkach;
- poprawę w zakresie wymiany i remontu instalacji elektrycznej – w 4 placówkach.

Najważniejsze przedsięwzięcia zrealizowane w 2025 r.:

- wybudowano żłobek i przedszkole w Rybnie oraz przedszkole w Burkacie;
- w Zespole Szkół w Narzymiu wydzielono i wyremontowano pomieszczenia z przeznaczeniem na Klub Dziecięcy;
- w Zespole Szkół w Malinowie powstało Branżowe Centrum Umiejętności w dziedzinie przemysłu szklarskiego, jest to jedyne w Polsce BCU dla przemysłu szklarskiego.

W trakcie kontroli wśród uczniów i nauczycieli prowadzono działania informacyjno-edukacyjne w zakresie:

- profilaktyki wad postawy - miejsca na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych;
- profilaktyki wad wzroku - sprawdzono czy punkty świetlne są czynne, czy placówka posiada wyniki badań natężenia oświetlenia sztucznego potwierdzające zapewnienie właściwego oświetlenia, wskazano konieczność właściwego ustawienia ławek z uwzględnieniem kąta padania światła naturalnego, przeprowadzono prelekcje nt. wpływu światła na zdrowie człowieka;
- zasad higieny osobistej: dokonano oceny zapewnienia dostępu do ciepłej i zimnej bieżącej wody oraz środków higieny osobistej (mydło, możliwość osuszenia rąk; dostępność do

natrysków wraz ze sprawdzeniem czy są czynne), oceniono stan techniczny i sanitarny łazienek i ich wyposażenia, poruszono kwestię standardów dostępności do urządzeń sanitarnych w placówkach;

- dostępu do wody pitnej: poinformowano oraz rozpowszechniono „Zasady udostępniania wody wodociągowej dzieciom w placówkach szkolno-wychowawczych – bezpieczne formy i zalecenia higieniczno-sanitarne”, wskazano na konieczność wzmożonego nadzoru nad automatem do wody pitnej dla ludzi;
- wentylacji: zwrócono uwagę na aspekt zapewnienia wentylacji grawitacyjnej, zwrócono uwagę na opinię NIZP-PZH z dnia 19 marca 2020 r. (B-BK-547-47/20), która dotyczy wymaganego zakresu mycia i dezynfekcji instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej w obiektach użyteczności publicznej, sprawdzono aktualność przeglądów okresowych dot. drożności kanałów wentylacyjnych wentylacji grawitacyjnej (przeglądy kominiarskie),
- ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych - dokonano kontroli realizacji ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakresie przestrzegania zakazu palenia na terenie placówek oraz oznakowania o zakazie palenia, przeprowadzono pogadanki/prelekcje nt. szkodliwości palenia tytoniu i e-papierosów;
- inne działania informacyjno-edukacyjne związane z: koniecznością wyposażenia placówek w sprzęt posiadający atesty i certyfikaty, zapewnienia minimalnej temperatury w pomieszczeniach dla dzieci i młodzieży, wietrzenia pomieszczeń, bezpieczeństwem wypoczynku, profilaktyką chorób odzwierzęcych.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Ogółem w 2025 r. wydano 782 opinie i uzgodnienia (zajęte stanowiska) oraz 33 decyzje płaćnicze. Przeprowadzono 17 kontroli, w tym 4 kontrole w trakcie realizacji.

Liczba zajętych stanowisk dotyczących		
Wyszczególnienie	ogółem	w tym negatywnie
Opinie dot. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	7 opinii	0
Opinie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	1 opinia	0
Opinie dotyczące opiniowania dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	2 opinie	0
Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	21 opinii	0

Liczba zajętych stanowisk dotyczących		
Wyszczególnienie	ogółem	w tym negatywnie
Opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	5 opinii	1
Opinie dot. uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych	21 opinii	0
Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego	41, w tym 13 opinii z art. 56 Prawa budowlanego, 28 stanowisk - milcząca zgoda	0
Uzgodnienie projektu decyzji o warunkach zabudowy	618, w tym 358 postanowień, 260 stanowisk - milcząca zgoda	0
Inne sprawy	49	0
Kontrole	17	0
Razem	782	1

Uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

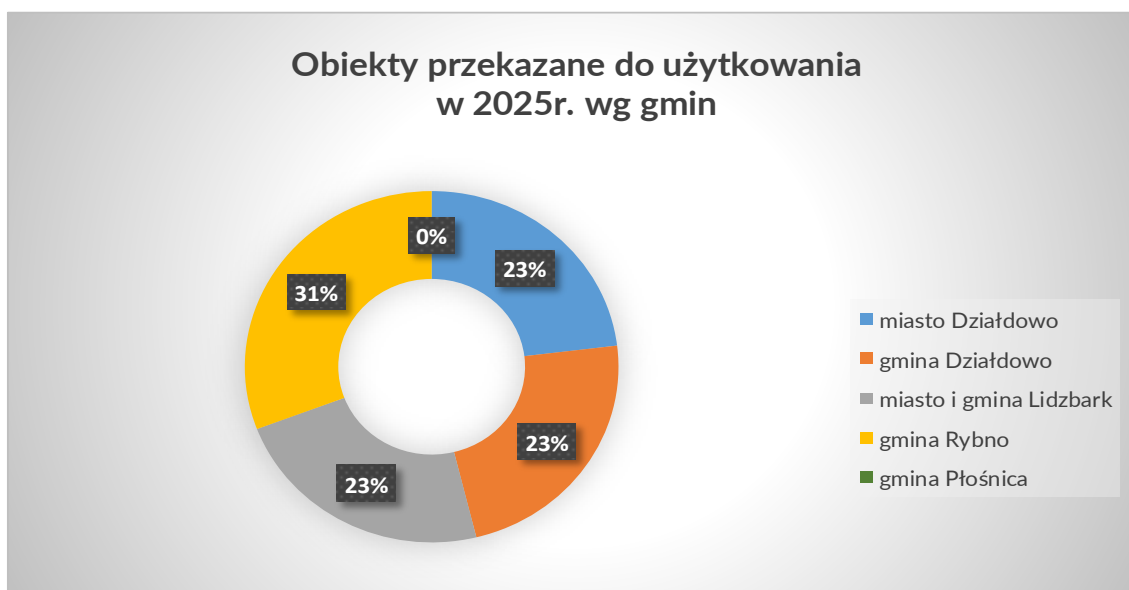
W 2025 r. uzgodniono 21 dokumentacji projektowych i wydano 21 opinii sanitarnych. Ważne inwestycje uzgadniane przez PPIS w Działdowie w 2025 r.:

- przebudowa z rozbudową istniejącej hydroforni w miejscowości Łłowo-Wieś, gmina Łłowo-Osada;
- przebudowa istniejącej instalacji technologicznej w SUW Jeleń, gmina Lidzbark poprzez dostawienie II stopnia filtracji oraz modernizacji systemu napowietrzania;
- przebudowa istniejących pomieszczeń na potrzeby pracowni bakteriologicznej na terenie SPZOZ w Działdowie;
- budowa budynku przedszkola w Ciborzu, gmina Lidzbark.

Uczestniczenie w odbiorach obiektów przekazywanych do użytkowania.

W 2025 r. uczestniczono w 13 kontrolach z art. 56 ustawy Prawa budowlanego. Wydano 13 opinii sanitarnych z art. 56 Prawa budowlanego.

Wykres nr 16

Inwestycje odebrane z art. 56 Prawa budowlanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Działdowie w 2025 r.

Ważne inwestycje zlokalizowane w powiecie działdowskim zgłoszone do odbioru w 2025 r.:

- budowa budynku przedszkola gminnego wraz z budynkiem gospodarczym w m. Burkat, gmina Działdowo;
- budowa budynku handlowo-usługowego Dino wraz z infrastrukturą towarzyszącą w m. Dłutowo Stare, przy ul. Lidzbarskiej 20;
- budowa budynku Centrum Sportowo-Rekreacyjnego wraz z infrastrukturą techniczną oraz rozbiórką budynków gospodarczych w m. Rybno, przy ul. Sportowej;
- budowa budynku przedszkola wraz z infrastrukturą techniczną, w m. Rybno, gmina Rybno;
- przebudowa hydroforni w Koszelewach, gmina Rybno;
- przebudowa istniejącego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w budynku SPZOZ w Działdowie wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną w Działdowie przy ul. Leśnej – etap I i II inwestycji;
- rozbudowa i przebudowa budynku żłobka miejskiego w Lidzbarku, przy ul. Zieluńskiej 7, gmina Lidzbark;
- zmiana sposobu użytkowania budynku inwentarskiego na branżowe centrum umiejętności przemysłu szklarskiego oraz budowa zbiornika przeciwpożarowego w m. Malinowo, gmina Działdowo;
- budowa budynku handlowo-usługowego „BIEDRONKA” wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną w m. Uzdowo, gmina Działdowo.

Uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2025 r. wydano 5 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uzgodnienia dotyczyły budowy:

1. Budowy budynku inwentarskiego - chlewni wraz z infrastrukturą techniczną Jabłonowo, gmina Płońska.
2. Budowy budynku chlewni z infrastrukturą towarzyszącą (7 silosów paszowych, zbiornik na ścięki bytowe), przeznaczonego do hodowli stada zarodowego loch prośnych z prosiętami ze stanowiskami dla : 672 loch produkcyjnych (235,2 DJP), 4 knurów (1,6 DJP), 40 loszek remontowych (14,0 DJP) oraz 3108 szt. prosiąt o wadze do 25 kg (62,16 DJP), tj. łącznie 375,12 DJP zlokalizowanego obręb Rutkowice, gm. Płońska.
3. Uruchomienia instalacji do przetwarzania odpadów metalowych (praso nożyc) na terenie nieruchomości położonej w Iłowie-Osadzie.
4. Posadowienia i uruchomienia instalacji do odzysku odpadów złomu - strzępiarki na terenie nieruchomości zlokalizowanej w miejscowości Działdowo.
5. Budowy zakładu produkcji ziemi ogrodniczej i naturalnych polepszaczy glebowych obręb Rywociny, gmina Działdowo – opinia negatywna.

Uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji polegających na budowie ferm drobiu i budynków inwentarskich do chowu trzody chlewnej i bydła w 2025 r.				
Gmina	Liczba rozpatrywanych wniosków	Liczba wniosków załatwionych pozytywnie	Liczba wniosków załatwionych negatywnie	Liczba wniosków w trakcie uzgodnień
Działdowo	0	0	0	0
Lidzbark	0	0	0	0
Iłowo-Osada	0	0	0	0
Rybno	0	0	0	0
Płońska	6	2	0	3
Razem:	6	2	0	3 1 sprawa umorzona

Warunki realizacji wynikające z decyzji środowiskowej:

W 2025 r. nie dokonano zgłoszenia oddania do użytkowania inwestycji, dla której w decyzji środowiskowej zostały nałożone określone warunki realizacji.

Z informacji przekazanych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii wynika, że w 2025 r. nie oddano do użytkowania nowych obiektów inwentarskich niepodlegających obowiązkowi zgłoszenia do użytkowania.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia, w Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmuje szeroki zakres działań mających na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej społeczeństwa oraz kształtowanie prozdrowotnych postaw. Do zadań tego obszaru należy edukacja w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, promocja szczepień ochronnych, propagowanie zasad higieny, zdrowego stylu życia oraz prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do różnych grup społecznych - dzieci, młodzieży, rodziców, seniorów i dorosłych. Działania te mają nie tylko charakter informacyjny, ale również aktywizują społeczność do podejmowania odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych, co przyczynia się do poprawy stanu zdrowia publicznego. W bieżącym roku szczególną uwagę poświęcono promocji szczepień, w tym przeciwko HPV oraz edukacji dotyczącej chorób przenoszonych drogą płciową. Działania obejmowały zarówno spotkania edukacyjne z młodzieżą i rodzicami, jak i kampanie informacyjne w mediach społecznościowych, z myślą o dostosowaniu treści do odbiorców i zwiększeniu ich zaangażowania. Dzięki temu możliwe było skuteczne wzmocnienie świadomości zdrowotnej oraz promowanie prozdrowotnych postaw wśród szerokiego grona odbiorców. Współpraca z instytucjami samorządowymi, w tym ze Starostwem Powiatowym, w dalszym ciągu była intensywna i umożliwiła skuteczniejsze prowadzenie działań profilaktycznych. Partnerstwo to pozwoliło na lepsze dotarcie do lokalnej społeczności, koordynację działań edukacyjnych oraz wzmocnienie promocji zdrowia wśród grup odbiorców. Dzięki tej współpracy możliwe było efektywne realizowanie działań edukacyjnych i promocyjnych.

Programy i interwencje nieprogramowe realizowane w 2025 roku:

Profilaktyka chorób zakaźnych oraz zatruc i zakażeń pokarmowych:

- zapobieganie HIV/AIDS (kampania medialna),
- profilaktyka chorób przenoszonych drogą płciową,
- profilaktyka antybiotykoterapii.

Propagowanie zdrowego stylu życia:

- edukacja w zakresie szkodliwości palenia, realizacja *Programu Ograniczenia Następstw Palenia Tytoniu - Czyste powietrze wokół nas; Bieg po zdrowie*,
- Kampania *Zdrowe Wakacje*,
- Światowy Dzień Zdrowia,
- przeciwdziałanie uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, realizacja programu ARS czyli jak dbać o miłość.

Profilaktyka wybranych chorób niezakaźnych:

- kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej, realizacja programu „*Trzymaj Formę*”,
- Profilaktyka nowotworowa *Wybierz życie – pierwszy krok*.

Realizacja wybranych działań profilaktyczno-edukacyjnych realizowanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Działdowie.

Działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie z zakresu profilaktyki palenia tytoniu wynikają z Programu Ograniczania Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, którego celem jest ograniczenie ekspozycji na dym tytoniowy w społeczeństwie polskim.

PSSE w Działdowie podejmowała różnorodne działania programowe oraz akcyjne zmierzające do zwiększenia wiedzy na temat szkodliwości palenia, zmiany postaw wobec palenia.

Zrealizowano 2 programy edukacyjne o tematyce antytytoniowej dla dzieci i młodzieży:

- **Czyste powietrze wokół nas – program profilaktyki antytytoniowej** kierowany do dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, ich rodziców i opiekunów.

Chęć przystąpienia do programu wyraziło 13 placówek.

- **„Bieg po zdrowie” - program profilaktyki antytytoniowej.** Celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. **Skierowany do uczniów klas IV szkół podstawowych. W powiecie działdowskim do programu zgłosiło się 11 placówek.**

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie w toku czynności kontrolnych przeprowadzali ocenę w zakresie przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów w obiektach użyteczności publicznej, zakładach opieki zdrowotnej, szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, zakładach pracy oraz zakładach gastronomicznych (w 2025 r. skontrolowano 473 obiekty) nie stwierdzając nieprawidłowości.

Program Profilaktyki zakażeń HIV

Celem prowadzonych działań było upowszechnienie podstawowych informacji na temat HIV/AIDS oraz edukacja społeczeństwa zmierzająca do zmniejszenia liczby zakażeń wirusem HIV.

Przeprowadzono 8 zajęć edukacyjnych w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych dot. profilaktyki zakażeń HIV oraz dróg zakażenia HIV, w których uczestniczyły 492 osoby. Przekazano do szkół ponadpodstawowych i starszych klas szkół podstawowych informacje nt. zbliżającego się Światowego Dnia AIDS wraz z materiałem informacyjno-edukacyjnym. Poinformowano

o Europejskim Tygodniu Testowania w kierunku HIV i możliwości skorzystania z bezpłatnych, anonimowych oraz bez skierowania badań. Informacje nt. Światowego Dnia AIDS wraz z materiałem edukacyjnym umieszczono na stronie internetowej PSSE oraz portalu społecznościowym Facebook PSSE Działdowo.

„Trzymaj Formę”

Program jest inicjatywą propagującą zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Jego głównym celem jest **promocja zbilansowanej diety połączonej z codzienną aktywnością fizyczną.** Współorganizowany

jest przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia.

Adresowany do uczniów szkół podstawowych, ich rodziców i opiekunów. Do programu przystąpiły 24 szkoły podstawowe. W ramach programu prowadzono monitoring rejestracji szkół do programu i konkursu o zdrowym stylu życia, odbyły się szkolenia dla szkolnych koordynatorów, w czasie których przekazano materiały edukacyjne. Na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych umieszczono informacje dotyczące zdrowia, właściwego odżywiania oraz znaczenia aktywności fizycznej.

„ARS, czyli jak dbać o miłość”

Program edukacyjny pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość” jest skierowany do uczniów szkół średnich. Młodzież w wieku dorastania jest narażona na zachowania zagrażające zdrowiu, do których należą: palenie papierosów, picie alkoholu oraz zażywanie narkotyków i dopalaczy, a także przypadkowe kontakty seksualne.

Głównym celem programu jest ograniczenie zachowań ryzykownych i szkodzących zdrowiu, także w kontekście przyszłych ról rodzicielskich. W powiecie działdowskim do programu zgłosiły się wszystkie szkoły ponadpodstawowe.

„Wybierz życie – pierwszy krok”

Program edukacyjny skierowany do uczniów szkół średnich, którego celem jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Uczniowie zdobywają wiedzę na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu. Do udziału w programie zgłosiły się 4 szkoły ponadpodstawowe. Łączna suma uczniów zgłoszonych do udziału w programie - 278.

„Znamię, Znam Je”

Program skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego celem jest popularyzacja wiedzy na temat profilaktyki czerniaka. Uczniowie poznają czynniki ryzyka wystąpienia choroby oraz jak chronić skórę przed czerniakiem. Do programu zgłosiło się 5 placówek ponadpodstawowych: 487 uczniów.

„Podstępne WZW”

Program edukacyjny skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Do programu zgłosiły się 4 szkoły ponadpodstawowe: 511 uczniów.

Interwencje nieprogramowe:

1. Akcja letnia „Zdrowe Wakacje 2025”

W ramach akcji działaniami objęto 695 osób. Przeprowadzono 10 zajęć edukacyjnych z konkursami na temat zdrowego odżywiania, profilaktyki antytytoniowej, chorób odkleszczowych dla 295 dzieci i młodzieży wypoczywających na terenie powiatu działdowskiego. Ponadto zwrócono szczególną uwagę na higienę osobistą, w tym higienę mycia rąk. Dzieciom i młodzieży uczestniczącym w konkursach przekazano upominki i nagrody zakupione przez Starostwo Powiatowe w Działdowie. Zorganizowano 6 stoisk informacyjno-edukacyjnych, które odwiedziło około 400 osób.

W ramach akcji letniej do 15 placówek wypoczynku letniego przekazano ulotki i broszury dla kierowników oraz dzieci i młodzieży dot. prawidłowego mycia rąk, zbilansowanego odżywiania oraz chorób odkleszczowych. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie aktywnie promowała akcję letnią pod Patronatem Starosty Działdowskiego w mediach społecznościowych umieszczając fotorelację ze spotkań oraz informacje merytoryczne dot. bezpiecznego wypoczynku, które cieszyły się dużą popularnością. Zanotowano 4 300 wyświetleń postów zamieszczonych w ramach akcji letniej.

2. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu

Profilaktyka antytytoniowa w tym: Światowy Dzień Bez Tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia, profilaktyka używania e-papierosów

Przekazano informacje do szkół podstawowych i ponadpodstawowych dot. włączenia się w obchody Światowego Dnia Bez Tytoniu. Pracownik PZiOZ PSSE przeprowadził zajęcia edukacyjne, którymi objęto łącznie 291 osób. Podczas spotkań wykorzystano prezentacje multimedialne, omawiano także skutki zdrowotne czynnego i biernego palenia tytoniu. Profilaktykę antynikotynową propagowano na stoiskach informacyjno-edukacyjnych. Osoby odwiedzające miały okazję zbadać zawartość tlenku węgla w wydychanym powietrzu przy pomocy smokolizera.

3. Promocja szczepień ochronnych

W ramach promocji szczepień przeciwko HPV, PSSE w Działdowie przeprowadziła zajęcia edukacyjne dla 1 302 uczniów oraz spotkania dla 1 695 rodziców. Wszystkie spotkania z rodzicami odbyły się przy pełnym udziale pracowników, którzy aktywnie wspierali działania edukacyjne. Promocja szczepień została dostosowana do potrzeb uczestników - zarówno pod względem treści jak i formy przekazu - tak aby była przystępna dla młodzieży oraz rodziców. Szczepienia przeciw HPV mają istotne znaczenie dla profilaktyki nowotworów, w tym raka szyjki macicy, dlatego edukacja w tym zakresie pozwala zwiększać świadomość społeczną i zachęcać do podejmowania działań profilaktycznych. Zaangażowanie pracowników w prowadzenie zajęć i spotkań z rodzicami przyczyniło się do skuteczniejszej edukacji oraz budowania zaufania do rekomendowanych działań zdrowotnych.

4. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach; Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Został ustanowiony w 2008 roku przez Komisję Europejską. Głównym celem jest podniesienie świadomości społeczeństwa, polityków oraz specjalistów medycznych na temat zjawiska narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka. W ramach akcji pracownik PSSE w Działdowie przeprowadził zajęcia edukacyjne dla uczniów, seniorów oraz osób dorosłych, w których uczestniczyło 207 osób.

5. Tydzień dla serca

Z ramach obchodów „Tygodnia dla Serca” w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Działdowie, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna zorganizowała stoisko informacyjno-edukacyjne. Współorganizatorami byli: Starostwo Powiatowe w Działdowie, SPZOZ Działdowo, WSG w Bydgoszczy. Wydarzenie to miało na celu zwiększenie świadomości pacjentów i społeczności lokalnej na temat czynników ryzyka, zdrowego stylu życia oraz metod wczesnego wykrywania chorób sercowo-naczyniowych. Regularne prowadzenie takich działań jest istotne, ponieważ choroby serca pozostają jedną z głównych przyczyn zachorowań i zgonów, a edukacja zdrowotna pozwala skutecznie wspierać profilaktykę i promować prozdrowotne postawy. W programie oferowano: pomiar ciśnienia krwi, poziomu glukozy we krwi, saturacji krwi metodą pulsoksymetrii. Przedstawiono film edukacyjny obrazujący pracę serca człowieka. Udzielano porad w zakresie edukacji żywieniowej, zapobiegania HIV/AIDS, profilaktyki antynikotynowej oraz używania substancji psychoaktywnych. Studenci pielęgniarstwa Wydziału Nauk Stosowanych WSG w Bydgoszczy przeprowadzali instruktaże udzielania pierwszej pomocy oraz czynników ryzyka schorzeń układu krążenia. Wszystkie osoby odwiedzające stoisko otrzymały upominki ufundowane przez Starostę Działdowski. Z wydarzenia przygotowano relację radiową we współpracy z Radiem Olsztyn.

6. „Tydzień profilaktyki zdrowotnej w powiecie działdowskim”

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Działdowie zorganizowała Tydzień Profilaktyki - wydarzenie promujące zdrowy styl życia, profilaktykę chorób zakaźnych oraz edukację prozdrowotną. Dzięki zaangażowaniu wielu instytucji oraz Starosty Działdowskiego/Powiatu Działdowskiego, który sfinansował zakup lampy UV do sprawdzania skuteczności mycia i dezynfekcji rąk, udało się przeprowadzić szereg wartościowych działań skierowanych do różnych grup wiekowych. Codziennie przez cały tydzień odbywały się ciekawe zajęcia, warsztaty oraz organizowano stoiska edukacyjne. Odwiedziliśmy m.in. Szkołę Podstawową w Bryńsku gdzie przygotowano wystawę grzybów oraz przeprowadzono zajęcia z profilaktyki chorób zakaźnych, w tym praktyczne ćwiczenia z mycia rąk z wykorzystaniem lampy UV - zarówno dla dzieci, jak i rodziców. Zajęcia profilaktyczne przeprowadziliśmy także w Zespole

Szkół w Rybnie, gdzie poruszano ważne tematy takie jak profilaktyka chorób zakaźnych oraz higiena osobista młodzieży.

Zagościliśmy również w Klubie Seniora w Uzdowie gdzie w ramach akcji „Jesień bez infekcji” promowaliśmy zdrowe nawyki i zapobieganie infekcjom jesiennie-zimowym. W Kurkach spotkaliśmy się z kolejną grupą seniorów, rozmawiając o zasadach bezpiecznego stosowania suplementów diety. Zorganizowaliśmy również stoisko edukacyjne przed Urzędem Gminy w Łowie-Osadzie. Mieszkańcy mieli okazję zapoznać się z talerzem zdrowego żywienia i sprawdzić skuteczność mycia rąk przy wykorzystaniu lampy UV.

W ramach obchodów Tygodnia Profilaktyki, we współpracy ze Starostą Działdowskim i Burmistrzem Miasta Działdowo, w Dworku Bülowa w Działdowie odbyła się I Powiatowa Konferencja Epidemiologiczna, mająca na celu podkreślenie znaczenia profilaktyki i edukacji zdrowotnej w codziennej praktyce medycznej. W gronie uczestników znalazły się pielęgniarki, położne oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych z całego powiatu. Podczas konferencji omówiono m.in.: fakty i mity dotyczące szczepień przeciw HPV, znaczenie edukacji i profilaktyki w zakresie chorób przenoszonych drogą płciową, znaczenie higieny rąk w pracy pielęgniarskiej, poruszono zagadnienia związane z profilaktyką grypy oraz COVID-19 i RSV.

7. Projekt „Młodzi Świadomi”

Innowacyjny projekt z zakresu promocji zdrowia, odpowiadający na aktualne potrzeby edukacyjne młodzieży w obszarze profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową. Jego innowacyjność polega na zastosowaniu form przekazu, dostosowanych do wieku i poziomu świadomości odbiorców przy wsparciu merytorycznym pracowników pionu promocji zdrowia. Realizacja projektu jest szczególnie istotna ze względu na obserwowany wzrost zachowań ryzykownych wśród młodych osób oraz potrzebę dostarczania rzetelnych, aktualnych i przystępnych informacji dotyczących zdrowia seksualnego. Projekt w sposób kompleksowy porusza zagadnienia związane z chorobami przenoszonymi drogą płciową, metodami profilaktyki, odwołuje się do odpowiedzialnych postaw prozdrowotnych oraz znaczenia wczesnej diagnostyki. Cieszy się bardzo dużą popularnością wśród młodzieży, co potwierdza wysoka frekwencja podczas zajęć oraz aktywne zaangażowanie uczestników. Odbiorcy chętnie uczestniczyli w działaniach edukacyjnych, zadawali pytania i wykazywali zainteresowanie omawianą tematyką, co świadczy o trafnym doborze form i treści przekazu. Udział wszystkich szkół ponadpodstawowych w projekcie dodatkowo potwierdza zasadność i potrzebę kontynuacji tego typu inicjatyw w kolejnych latach. Słuchaczami omawianej tematyki byli również studenci WSG w Bydgoszczy Filia w Działdowie oraz słuchacze szkoły policealnej CKU. Udział studentów w działaniach edukacyjnych przyczynił się do wzbogacenia projektu o świeże spojrzenie, zwiększenia jego zasięgu oraz wzmocnienia wiarygodności przekazu kierowanego do młodzieży. Działaniami edukacyjnymi w ramach projektu objęto łącznie 1 190 uczniów szkół ponadpodstawowych oraz studentów. Zasięgi na platformie Facebook osiągnęły około 10 000 wyświetleń (użytkowników).

7. Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Dzień otwarty zorganizowany w 2025 roku w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Działdowie stanowił istotny element działań edukacyjno-promocyjnych w zakresie zdrowia publicznego. Wydarzenie miało na celu przybliżenie mieszkańcom powiatu działdowskiego zakresu działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz zwiększenie świadomości w obszarze profilaktyki zdrowotnej. W ramach dnia otwartego uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z funkcjonowaniem poszczególnych komórek organizacyjnych Stacji, w tym działalnością sekcji nadzoru sanitarnego. Pracownicy PSSE prezentowali metody badań próbek wody, a także omawiali procedury związane z kontrolą obiektów użyteczności publicznej. Istotnym elementem wydarzenia były działania edukacyjne skierowane do różnych grup wiekowych, obejmujące m.in. zasady higieny osobistej, profilaktykę chorób zakaźnych oraz promocję zdrowego stylu życia. Uczestnicy mogli wziąć udział w pokazach praktycznych, prezentacjach oraz konsultacjach z pracownikami Inspekcji. Organizacja dnia otwartego przyczyniła się do zwiększenia transparentności działań inspekcji sanitarnej oraz wzmocnienia współpracy ze społecznością lokalną, podnosząc jednocześnie poziom wiedzy mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego.

The poster is titled "ZAPRASZAMY na Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej" (We invite you to the Day of the State Sanitary Inspection). It is organized by the "Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Działdowie" (County Sanitary and Epidemiological Station in Działdowo) at "pl. Biedrawy 5, 13-200 Działdowo". The event is scheduled for "9 kwietnia 2025 r. | 10:00 - 14:30". The poster lists several activities: 1. "Zwiedzanie Sanepidu" (Visiting the Sanitary Station), 2. "Warunki i Pokary" (Conditions and Penalties), 3. "Stoiska tematyczne połączone z poradnictwem" (Thematic stands with counseling), 4. "Konkursy i Atrakcje dla Dzieci" (Competitions and Attractions for Children), and 5. "Bezpłatne Konsultacje" (Free consultations). The poster also features a photograph of the station building and a logo at the bottom with the text "MONITORUJEMY • ANALIZUJEMY • REAGUJEMY • EDUKUJEMY".

Tabela nr 1

Liczba dzieci i młodzieży objęta obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi w latach 2024-2025

MIASTO I GMINA	2024 r.	2025 r.
Miasto Działdowo	5 524	5 502
Gmina Działdowo	619	613
Miasto i Gmina Lidzbark	2 662	2 643
Gmina Iłowo	1 087	1 081
Gmina Płościna	488	482
Gmina Rybno	1 343	1 336
OGÓŁEM:	11 723	11 657

Tabela nr 2

Procentowe wykonanie szczepień ochronnych w gminach powiatu działdowskiego w latach w latach 2024-2025

Miasto/ Gmina	DTP+IPV+HIB				RV		PCV		MMR		DTaP +IPV		MMR		dTap		Td	
	1 rok życia		2 rok życia		1 rok życia		2 rok życia		2 rok życia		6 rok życia				14 rok życia		19 rok życia	
Lata	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Miasto Działdowo	59	54	70	52	69	67	64	65	94	76	88	70	88	70	92	83	95	75
Gmina Działdowo	59	52	73	59	72	50	64	100	96	100	88	90	88	90	94	97	95	95
Miasto i Gmina Lidzbark	57	51	72	60	72	82	63	66	94	72	87	89	88	93	92	92	95	90
Gmina Iłowo	60	50	74	72	71	53	64	86	96	94	87	91	90	91	92	94	95	96
Gmina Płońska	55	46	73	58	71	61	76	100	94	100	92	100	92	100	94	96	95	94
Gmina Rybno	56	55	74	57	59	78	58	84	92	83	96	74	98	76	100	91	95	81
OGÓŁEM	57	52	74	60	69	71	64	81	96	84	89	89	90	89	94	89	95	84

DTP – szczepionka przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi; IPV – szczepionka przeciwko Poliomyelitis; HIB – szczepionka przeciwko Haemophilus influenzae typu B; RV – szczepionka przeciwko rotawirusom; PCV – szczepionka przeciwko pneumokokom; MMR – szczepionka przeciwko odrze, śwince i różyczce; DTaP – szczepionka przeciwko błonicy, tężcowi, z acelularną komponentą krztuśca przeznaczona wyłącznie dla dzieci do 6 r.ż.; dTap – szczepionka przeciwko błonicy, tężcowi, z acelularną komponentą krztuśca przeznaczona wyłącznie dla dzieci powyżej 7 r.ż.; Td – szczepionka przeciwko błonicy i tężcowi.
skrót r.ż. – oznacza rok życia dziecka.

Tabela nr 3

Procentowe wykonanie szczepień ochronnych w punktach szczepień powiatu działdowskiego w latach 2024-2025

Miasto/ Gmina	DTP+IPV+HIB				RV		PCV		MMR		DTaP +IPV		MMR		dTdap		Td	
	1 rok życia		2 rok życia		1 rok życia		2 rok życia		2 rok życia		6 rok życia				14 rok życia		19 rok życia	
Lata	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
NZOZ ZPL Działdowo ul. Norwida 29	59	48	59	49	69	64	64	78	90	78	88	72	88	72	92	80	95	82
NZPiSOZ Działdowo ul. Lidzbarska 30	59	46	59	52	70	64	64	88	94	72	88	74	88	74	92	96	95	85
Poradnia Rodzinna Działdowo ul. Świerkowa 6	60	80	60	91	69	80	64	76	94	76	88	62	88	62	92	87	95	61
NZOZ PLR Działdowo ul. Norwida 29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100	95	78
AD-MED Uzdrawo	59	52	59	59	72	50	64	50	96	100	88	90	88	90	94	97	95	95

Miasto/ Gmina	DTP+IPV+HIB				RV		PCV		MMR		DTaP +IPV		MMR		dTAp		Td	
	1 rok życia		2 rok życia		1 rok życia		2 rok życia		2 rok życia		6 rok życia		14 rok życia		19 rok życia			
Lata	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
NZOZ „Medicus” Lidzbark ul. Brzozowa 10	57	47	72	54	72	80	63	86	94	89	87	94	88	96	92	92	95	90
NZOZ „Eskulap” Lidzbark ul. Zieluńska 35	60	75	72	69	73	75	63	70	94	92	-	70	-	70	100	100	100	100
NZOZ Wel-Med Lidzbark ul. Brzozowa 10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	100	100	87	100	100
ALFAMEDIC Przychodnia Rodzinna Narzým ul. Sportowa 1	60	50	73	73	71	81	63	95	95	95	84	95	90	95	92	94	94	100
ALFAMEDIC Przychodnia Rodzinna Iłowo ul. Leśna 3D	60	50	75	71	71	59	65	71	97	93	90	89	90	89	92	94	96	93
NZOZ „Eskulap” Niechłonin 93	55	-	73	-	70	-	74	-	94	-	92	100	92	100	95	100	95	100
NZOZ „Sanomed” Płońska ul. Lipowa 6	55	46	73	58	72	61	78	100	94	100	92	100	92	100	93	96	95	92
SPGZOZ Rybno ul. Zajeziorna 58	56	55	74	57	59	78	58	84	92	83	96	74	98	76	100	91	95	81

DTP – szczepionka przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi; IPV – szczepionka przeciwko Poliomyelitis; HIB – szczepionka przeciwko Haemophilus influenzae typu B; RV – szczepionka przeciwko rotawirusom; PCV – szczepionka przeciwko pneumokokom; MMR – szczepionka przeciwko odrze, śwince i różyczce; DTaP – szczepionka przeciwko błonicy, tężcowi, z acelularną komponentą krztuśca przeznaczona wyłącznie dla dzieci do 6 r.ż.; dTap – szczepionka przeciwko błonicy, tężcowi, z acelularną komponentą krztuśca przeznaczona wyłącznie dla dzieci powyżej 7 r.ż.; Td – szczepionka przeciwko błonicy i tężcowi.

skrót r.ż. – oznacza rok życia dziecka.

Tabela 4

Szczepienia BCG (przeciw gruźlicy) w 2025 roku

Miasto i Gmina	Szczepienia noworodków					Szczepienia dzieci starszych (powyżej 12 m. ż. do ukończenia 15 r. ż.)
	Liczba noworodków urodzonych w 2025 r.	Liczba noworodków zaszczepionych po urodzeniu	Liczba noworodków zaszczepionych z opóźnieniem			
			Liczba noworodków zaszczepionych po 24 godz. od urodzenia do 14. dnia życia	Liczba noworodków zaszczepionych po 14. dniu życia do 11. miesiąca życia	Liczba noworodków zaszczepionych w 12. miesiącu życia	
Miasto Działdowo	149	146	-	1	-	1
Gmina Działdowo	14	12	2	-	-	-
Miasto i Gmina Lidzbark	69	57	11	1	-	3
Gmina Łtowo	28	28	-	-	-	2
Gmina Płońnica	13	13	-	-	-	-
Gmina Rybno	51	51	-	-	-	-
Ogółem:	324	307	13	2	-	6

skrót m.ż. oznacza miesiąc życia dziecka; skrót r.ż. – oznacza rok życia dziecka

Tabela 5

Procentowe wykonanie szczepień BCG (przeciw gruźlicy) w gminach powiatu działdowskiego w 2025 roku

Miasto/gmina	Szczepienia noworodków		
	liczba noworodków urodzonych w 2025 r.	liczba noworodków zaszczepionych w 2025r.	%
Miasto Działdowo	149	147*	98,6
Gmina Działdowo	14	14	100
Miasto i Gmina Lidzbark	69	69	100
Gmina Iłowo	28	28	100
Gmina Płońska	13	13	100
Gmina Rybno	51	51	100
Ogółem	324	322*	99,3%

*dwoje nowonarodzonych dzieci nie zostało zaszczepionych przeciwko gruźlicy: jedno z powodu przeciwwskazań medycznych oraz jedno z powodu braku zgody rodziców

Tabela nr 6

Analiza sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w latach 2024-2025 w gminach powiatu działdowskiego (liczba zachorowań)

Jednostka chorobowa	Miasto Działdowo		Gmina Działdowo		Miasto i Gmina Lidzbark		Gmina Rybno		Gmina Iłowo		Gmina Płońska		Ogółem	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Salmonelozy - zatrucia pokarmowe	-	3	1	-	2	4	1	2	2	-	1	-	7	9
Salmonelozy – inne zakażenia pozajelitowe	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Inne bakteryjne zakażenia jelit <i>Clostridium difficile</i>	3	10	-	3	4	4	1	-	2	-	-	1	10	18
Inne bakteryjne zakażenia jelit Kamylobakterioza	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2
Zatrucie bakteryjne jadem kiełbasianym	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Giardioza	4	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	4	3
Wirusowe zakażenia jelit - ogółem	5	30	10	15	11	6	1	8	3	5	6	3	36	67
Wirusowe zakażenia jelit – dzieci do lat 2.	1	5	4	5	2	3	-	2	-	2	-	-	7	17
Ostre biegunki BNO - ogółem	15	2	2	11	1	6	1	1	6	15	1	1	26	36
Ostre biegunki u dzieci BNO – dzieci do lat 2.	6	2	2	4	1	5	-	1	2	2	-	-	11	14
Listerioza	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	3
Krzusiec	2	2	3	2	-	2	1	1	-	-	-	-	6	7
Płonica (szkarlatyna)	43	1	27	3	4	-	2	1	3	1	6	-	85	6
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> - Róża	1	1	-	-	1	-	-	1	1	1	-	1	3	4

Borelioza z Lyme	4	10	5	7	7	2	9	10	11	3	5	3	41	35
Jednostka chorobowa	Miasto Działdowo		Gmina Działdowo		Miasto i Gmina Lidzbark		Gmina Rybno		Gmina Iłowo		Gmina Płońnica		Ogółem	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Styczność z wścieklizną - potrzeba szczepień	4	5	1	6	5	5	3	1	1	1	1	1	15	19
Ospa wietrzna	118	70	99	58	58	7	9	5	40	84	14	16	338	240
Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
WZW C	3	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3	3
HIV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
AIDS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	3	1
Inwazyjna choroba pneumokokowa - posocznica	2	3	1	2	1	-	1	1	-	1	-	-	5	7
Choroba meningokokowa (inwazyjna)	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Gruźlica	-	2	2	4	4	-	-	-	-	1	1	1	7	8
Zakażenia wywołane wirusem RSV	4	28	4	17	10	26	10	25	4	12	2	11	34	119
Zakażenia wywołane wirusem RSV - dzieci do 2 r. ż.	2	12	2	10	6	14	4	12	4	3	-	5	18	56
Grypa potwierdzona szybkim testem antygenowym - dzieci do 14 roku życia	6	8	2	3	2	2	2	1	-	2	-	1	12	17
Grypa potwierdzona szybkim testem antygenowym	72	321	49	95	44	37	29	69	6	88	34	106	234	716

Tabela Nr 7

Analiza sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w latach 2024-2025

Jednostka chorobowa	I kwartał				II kwartał				III kwartał				IV kwartał				2024		2025	
	2024		2025		2024		2025		2024		2025		2024		2025		zach.	zapad.	zach.	zapad.
	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.						
Salmonelozy – zatrucia pokarmowe	-	-	-	-	2	3	3	4,8	3	4,5	4	6,4	2	3	2	3,2	7	10,5	9	14,4
Salmonelozy – inne zakażenia pozajelitowe	-	-	1	1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,6
Inne bakteryjne zakażenia jelit – <i>Clostridium difficile</i>	-	-	-	-	2	3	3	4,8	6	9	11	17,6	2	3	4	6,4	10	15	18	28,8
Inne bakteryjne zakażenia jelit – <i>Kampylobakterioza</i>	-	-	-	-	-	-	1	1,6	-	-	-	-	-	-	1	1,6	-	-	2	3,2
Zatrucie jadem kiełbasianym	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,5	-	-	-	-	-	-	1	1,5	-	-
Giardioza	1	1,5	1	1,6	-	-	1	1,6	1	1,5	1	1,6	2	3	-	-	4	6	3	4,8
Wirusowe zakażenia jelit – ogółem	3	4,5	5	8	14	21	24	38,4	8	12	13	20,8	11	16,5	25	40	36	54	67	107,2
Wirusowe zakażenia jelit – dzieci do lat 2.	2	3	2	3,2	1	1,5	4	6,4	2	3	5	8	2	3	6	9,6	7	10,5	17	27,2
Ostra biegunka BNO – ogółem	8	12	8	12,8	9	14	8	12,8	1	1,5	4	6,4	8	12	16	25,6	26	39,5	36	57,6
Ostra biegunka BNO – dzieci do lat 2.	4	6	2	3,2	6	9	1	1,6	-	-	4	6,4	1	1,5	7	11,2	11	16,5	14	22,4
Listerioza	-	-	1	1,6	-	-	2	3,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4,8

Krzusiec	-	-	6	9,6	-	-	-	-	2	3	-	-	4	6	1	1,6	6	9	7	11,2
Jednostka chorobowa	I kwartał				II kwartał				III kwartał				IV kwartał				2024		2025	
	2024		2025		2024		2025		2024		2025		2024		2025					
	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.
Płonica	38	57	-	-	38	57	3	4,8	7	10,5	-	-	2	3	3	4,8	85	127,5	6	9,6
Choroba meningokokowa inwazyjna	-	-	-	-	-	-	1	1,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,6
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna – Róża	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	4	6,4	1	1,5	-	-	3	4,5	4	6,4
Kiła	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rzeżączka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Borelioza z Lyme	7	10,5	4	6,4	10	15	8	12,8	11	16,5	10	16	13	19,5	13	20,8	41	62	35	56
Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostre porażenie wiotkie (OPW)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Różyczka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ospa wietrzna	146	219	52	83,2	162	243	89	142,4	23	34,5	10	16	7	10,5	89	142,4	338	507	240	384
WZW B przewlekłe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
WZW C	-	-	3	4,8	2	3	-	-	-	-	-	-	1	1,5	-	-	3	4,5	3	4,8
HIV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3,2	1	1,5	-	-	1	1,5	2	3,2
AIDS	-	-	1	1,6	-	-	-	-	-	-	1	1,6	-	-	-	-	-	-	2	3,2

Jednostka chorobowa	I kwartał				II kwartał				III kwartał				IV kwartał				2024		2025	
	2024		2025		2024		2025		2024		2025		2024		2025		zach.	zapad.	zach.	zapad.
	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.	zach.	zapad.						
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,5	1	1,6	-	-	-	-	1	1,5	1	1,6
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> - inwazyjna	2	3	4	6,4	-	-	2	3,2	2	3	1	1,6	1	1,5	-	-	5	7,5	7	11,2
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych lub mózgu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3,2	-	-	-	-	-	-	2	3,2
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,6	3	4,5	-	-	3	4,5	1	1,6
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego - dzieci do lat 14	12	18	17	27,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	18	17	27,4
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	152	228	571	913,6	29	44	79	126,4	7	10,5	16	25,6	46	69	50	80	234	352	716	1145,6
Gruźlica	2	3	1	1,6	-	-	1	1,6	3	4,5	1	1,6	2	3	5	8	7	10,5	8	12,8
SARS-CoV-2	104	156	77	123,2	6	9	15	24	363	545	142	227,2	136	207	151	241,6	609	914	385	616
Zachorowania wywołane wirusem RSV	33	49,5	96	153,6	-	-	21	33,6	-	-	-	-	1	1,5	2	3,2	34	51	119	190,4
Zachorowania wywołane wirusem RSV - dzieci do 2 r.ż.	18	27	45	72	-	-	11	17,6	-	-	-	-	-	-	-	-	18	27	56	89,4

zach. - liczba zachorowań; zapad. - zapadalność obliczona w przeliczeniu na 100 tysięcy mieszkańców